המחיר: 4.50 ל״י י״א טבת תשל״ה, 25.12.74 שנה 39 מספר 1947

העולם הזה

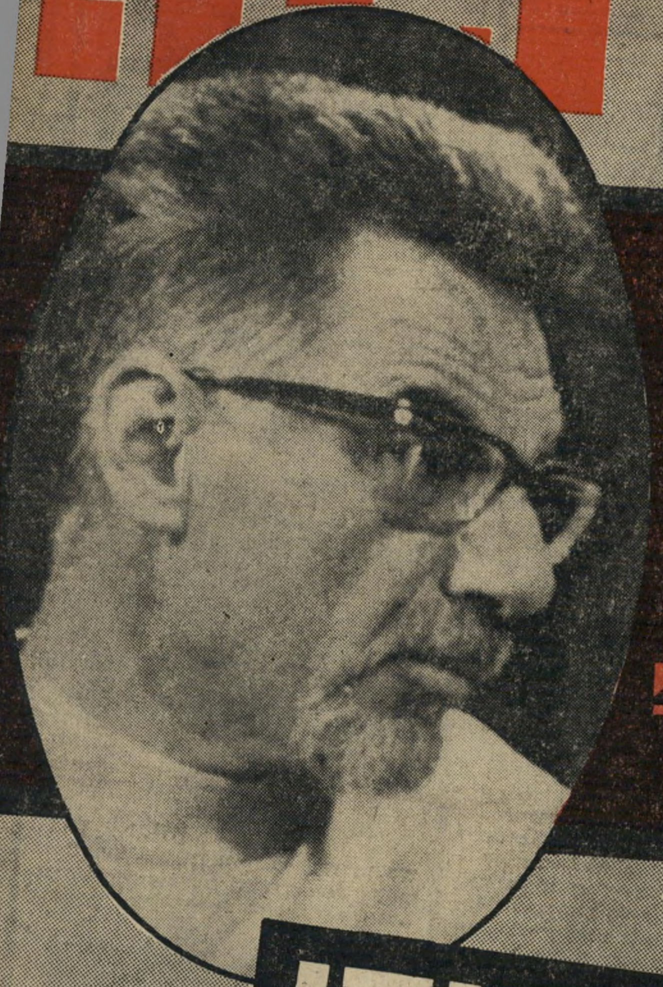

העולם הזה שובר את קשר השתיקה סביב המיסמך המסעיר את הממשלה, הכנסת וההסתדרות:

ברוך נאדל מאשים:

הממשלה עוזרת להעלים 15 מיליארד ל״י ממס ההכנסה

ZOO

העורך והמייסד הראשון:
ד"ר מלכיאל זווארץ ז"ל
ממשיכי דרכו יבל"א:
חנוך מרמרי, אפרים סידון.
כתובת המערכת: רחוב זווארץ 1

מיהו נאפוליון?

השבוע היתה בכל העיתונים ידיעה מאוד מעודדת. משהו כמו „75 (ואולי אפילו יותר) אחוז מהישראלים סבורים שאש"ף אינו מייצג את הפלסטינאים."

עובדה.

זה הכל התחיל בתקופת גולדה, שהיתה אייזן ושהיה לה היגיון ברזל שהלך בערך ככה:

„אין עם פלסטינאי, ואם יש, אז אין לו מנהיגים, ואם יש לו מנהיגים — הם לא מייצגים אף אחד, ואם הם לא מייצגים אף אחד, אז אין עם פלסטינאי, אז מה אתם רוצים, אני לא מבינה?!"

אבל למרות הברזל שבהיגיון המשיכו כל מיני אנשים לט־עון שכן יש פלסטינאים. אז תיכף ומייד, כרגיל, הקימו ועדה שתחקור ותחליט אחת ולתמיד „מיהו פלסטינאי?" והוועדה חקרה:

איש א: שלום, אני פלסטינאי!

ועדה: ומה דעתך על ישראל?

איש א: אני חושב שצריך להקים מדינה פלסטינאית ליד ישראל בגבולות 67.

ועדה: החוצה! לרשום בטופס „אינו פלסטינאי."

וככה נכנסו עוד אנשים מ־ב' עד י"ג, וכולם אמרו בערך אותו דבר, רק שזה דיבר על גבולות 47, זה על גבולות 47.5, זה על 67.2, זה על 70 מינוס וכן הלאה.

„לא פלסטינאים," החליטה הוועדה. ואז נכנס איש י"ד.

איש י"ד: שלום, אני פלסטינאי!

ועדה: ומה דעתך על ישראל?

איש י"ד: לישראל אין זכות קיום. צריך לחסל אותה ולהקים במקומה מדינה פלסטינאית.

ועדה: יפה מאוד! לרשום בטופס „פלסטינאי לאללה."

ואנו פונים ואומרים לעולם — הנה תיראו, זהו פלסטינאי, זהו נציגם האמיתי של הפלסטינאים. הוא רוצה להשמיד או־תנו, רבותי, אתם רואים — אין עם מי לדבר. הישיבה נעולה.

זה אומנם לקח כמה שנים, אבל בסוף העולם תפס את המסג'. „או.קיי, בסדר," אמר העולם, „הוא הנציג של הפלס־תינאים" והעלו אותו על במת האו"ם והכירו בו ופנו לוועדה ואמרו: „הנה, זה נציג של הפלסטינאים. ועכשיו תדברו איתו!"

„לא רוצים."

למה?

„כי אתם אנטישמים והם רוצחים וכובע," ענתה הוועדה תשובה הגיונית ומייד ישבה ונתכנסה לדיון. ואחרי כמה שעות יצאה הוועדה עם תשובה לעולם:

„אש"ף אינו מייצג את הפלסטינאים כי א. הוא לא ניבחר כחוק ו־ב. 75 אחוז מהישראלים אומרים שאש"ף אינו מייצג את הפלסטינאים. עובדות."

אז אם ככה, מי כן מייצג את הפלסטינאים?

ישבה הוועדה וחיפשה מי כן ניבחר כחוק וגם עשתה מישאל דעת־קהל. וכך נימצא:

א. רבין ניבחר כחוק.

ב. „75 אחוז מהישראלים סבורים שרבין מייצג את הפלסטינאים."

ועכשיו לא נותר אלא להיכנס למשא־ומתן ישיר ללא תנאים מוקדמים. ואכן חיש־קל אורגנה פגישה בין רבין, ראש ממשלת ישראל ובין רבין בחליפת ייצוג פלסטינאית. להלן הפרוטוקול:

ר"מ ישראל: יש לכם ארבע־עשרה מדינות. למה לא תלכו מפה?

הנציג הפלסטינאי: נכון, יא סידי, נקומה ונלכה!

ר"מ ישראל: למה שלא תלכו לסוריה, לכווית, לאפ־גניסטן...

נציג הפלסטינאים: נלך, יא סידי, נלך. אבל לאוגנדה. זאת מכורתנו!

ר"מ ישראל: נעזור לכם!

נציג הפלסטינאים: תודה, יא סידי, תודה.

ר"מ ישראל: ומה אם אלה שלא ירצו ללכת?

נציג הפלסטינאים: אין לא ירצו, יא סידי, אין. מי שלא ירצה — אזי ידבר דינמיט.

ר"מ ישראל: נעזור לכם גם בכך!

נציג הפלסטינאים: אני בטוח, יא סידי, אני בטוח.

ר"מ ישראל: תודה לך!

נציג הפלסטינאים: תודה לך, יא סידי!

נכון. יכול להיות שגם הפעם, כרגיל, בגדו המנהיגים הפלסטינאים באינטרסים של בני עמם. אבל זה באמת כבר בעייה שלהם ולא שלנו.

וחוץ מזה רציתי להגיד שגם נפוליון, למשל, לא ניבחר כחוק ולא ייצג אף אחד. הוא היה בסך הכל משוגע אחד שקם, חבש כובע מצחיק, תקע ידו במעילו, הכריז שהוא נפוליון ועוד הלך לכבוש ארצות.

עובדה.

קובי ניב

המחדרות הסטודנטים ירושלים

אל: רכז המעונות

הנידון: <u>ר ש י מ ת ש מ י ר ה</u>

להלן רשימת הסטודנטים השומרים לאבטחת המעונות:

אבוטבול צבי
דרויאנוב אהרון
\+ דרויש חופיק
זילבר יוסף
\+ חמדאללה ראגב
לוי אברהם
\+ עבד אל=ע'אני קאסס
רוזנצוייג מנחם

<u>הערות:</u>

א. השומרים ששמם מודגש (+) אינם מהימנים. הללו <u>לא</u> ישאו נשק.

ב. יש לדאוג כי אל כל אחד מהנ"ל יתלווה בעת השמירה מבוגר אחראי.

ג. במידה ומישהו מהנ"ל לא יתייצב לשמירה, יש להעמידו ללינץ'.

דבר המערכת

מעשה בילעם

כמר בילעם בן־בעור (ברקוביץ'), היה י. רבין. בא ל ק ל ל — ונמצא מברך. ביקש ל ה כ פ י ש שמו של מ. בגין כ„מוצג ארכיאולוגי" וסופו שטפחו מילותיו על פניו.

שהרי אין כמדע הארכיאולוגיה חשוב ומכובד. והראייה: שניים מבחי־רי שרי־צ ב א נ ו מטריחים עצמם ל־פשפש בעתיקות, ו ל א בכדי.

ועל מ. בגין להיות גאה משנה־גאווה על היותו מוצג ש כ ז ה. כמוהו כפסלי השיש בקיסריה, כאורוות שלמה המלך, כרצפות הפסיפס ושאר מיני גלוסקמאות המפארות דברי־ימינו.

ראוי הוא מ. בגין, שינהגו בו כביין מ ש ו מ ר. שיישמר בכלי־חרש באח־סון הולם, במידת לחות ק ב ו ע ה ובטמפרטורה מתאימה. ויש בכך מן הרשלנות שלא נקבע מקומו בפנ־תיאון הלאומי שלנו והרי הוא נאלץ ל כ ת ת רגליו ולהתדפק על דלתותיו של רה"מ שיקחהו לו לשר.

כמאמר הפתגם היהודי: „דער אר־בעס גייט נ י ט מיט די וואנט" ופירושו — אין האפונה זקוקה למח־מאות מן הקיר. לא כל שכן מן בגין.

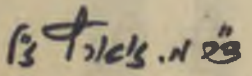

דע את יהדותך

מנהגי ראש השנה

„ויקם העם כל היום ההוא וכל הלילה וכל יום המחרת ויאספו את הצלב. הממעיט אסף עשרה חמרים..." (במדבר י"א, 32)

בורא פרי העץ

מברכין על עץ ברוש או עץ אשוח. זכר ליוסף הנגר שבנה את תיבת־נוח ושם פורמייקה על ארון הברית.

ברכת המזון

שאומרין לפני סעודת החג, בשני קו־לות ובניב ספרדי: „צור מיסח לו אכלנו."

ננס קלאוס בפעולה

אכילת תורכי

נהוגה אכילת תורכי, זכר לתרנגול־הודו שאכלנו בגולה. לחמם ולהגיש מקושט בנורות צבעוניות. באין תורכי יסתפק בכורדי.

כוס לאליהו

משאירים כוס יין אחת על השולחן בש־ביל גמד אדום עם זקן לבן ושק־אלטע־זאכען, הקרוי סנטה (אליהו) קלאוס.

ממעדני החג
הודי (מימין) ותורכי

משלוח מנות

מביאין ישראל מתנות איש לרעהו. תו־לים המתנות על עץ האשוח. נהוג להביא מיני מאפה שקוראים „אוזני פאולוס," זכר לנוצרים הרשעים.

תיקון חצות

חשבון-נפש

מצוות חשבון־נפש חלה על כל מוסף שבועי. ב־א' דראש השנה יעלה לתיבה מצעד הפזמונים הלועזי.

תיקון חצות

לתקן היחסים בין אדם לחברו. יכבו בחצות ליל־חג כל הנרות, ישימו פול־אנקה על הפטיפון ויבצעו התיקון, על השפתיים, בכוונה ובלחש.

—ממישנתו של מייסדו—

התאנה חנקה פגיה!

ד"ר זוארץ
(בסיפרו „רצח מתוך רחמים")

על מה הם רבו?

„השיחה הנזעמת"-לא על ענייני המזה"ת

— מלג', מאת נסים קיתי, כתבנו בארה"ב —

„השיחה הזועמת" בין שר החוץ האמריקני ד"ר הנרי קיסינג'ר ובין שגריר ישראל בוושינגטון, שמחה דיניץ, עליה דווח אתמול, לא היתה קשורה ביחסים האמריקניים-ישראליים ולא נגעה כלל למזרח התיכון — מתברר מעל כל צל של ספק.

(ידיעות 20.12.74)

האמת היא שדיניץ הציע להנרי לשחק „סוס-ארוך," אבל הנרי חשב שדיניץ מתכוון לנאנסי — והתעצבן, ואמר שהוא לא רוצה. אז דיניץ אמר בוא באלורות (ג'ולות), והנרי הסכים. אבל הוא היה כבר עצבני, אז תיכף שהתחיל המישחק הוא עשה „מידא." דיניץ אמר לו שהיה „מידא" והנרי אמר „מה פתאום!" אז דינוץ אמר לו „הפסדת — תשיב באלורה" והנרי אמר „אביך ישיב." אז דיניץ אמר לו „נראה אותך גבר — בוא החוצה תחטוף מכות," אבל הנרי אמר לו „השתגעת — בחוץ מחכים העיתונאים." וכך הם החליטו להישאר בבית ולדון בעניין המזרח התיכון.

1974 — סיכום

♦ „המלחמה הבאה היא בלתי נמנעת"	54,000,000
♦ „לא ניכנע ללחצים"	43,000,000
— „לסחטנות"	16,000,000
— „לטרור"	8,000,000
♦ „להדק חגורות!" (נחיתת אונס)	6,800,000
♦ „לא נישא וניתן עם השובתים לפני שישובו לעבודה!"	3,500,000
♦ „יחד עם נבונותנו — נמשיך בהתעצמותנו!"	1,568,000
♦ „אפשר לבקש עוד כפית סוכר?"	345,000
♦ „זאת השעה לממשלת חירום לאומית!"	344,000
♦ שינוי	220,000
♦ המשך	220,000
♦ אופציות	198,000
♦ קונספציות	198,000
♦ הוא אשם	145,000
♦ כולנו אשמים	1
סה"כ	1,768,742,063,869,000,001

ממשלי גריל־עוף:

העורב הצווחן

עורב אמיץ וגם מוכשר
הוזמן ביום בהיר,
להיות לשר בממשלה
על תקן של זמיר.

הקימו לו מישרד נחמד
בראש אילן תמיר,
נתנו לו ספר של תווים,
אמרו לו: נא לשיר!

אך הוא היה די שאפתן:
חרה לו, גם חרה,
שלו נותנים תפקיד קטן
— לשיר על הסברה.

והוא אמר: אני עורב...
אמרו לו: אין ברירה!
ואז עמד על ראש העץ,
פצח פיו בזימרה.

סילסל בדו, במי, ברה,
הקפיד על כל שורה.
אך כל מי שהקשיב היטב
שמע רק קרע-קרע-קרע.

וכל השועלים סביב
חשבו אזי בלי-קול:
„גם בלי עורמה ובלי שנינה
ברור לכל כי הגבינה
מפי השר תיפול."

הסיפור הרומנטי:

„אינך יכול למנוע את האביב להבקיע את הקרח שבליבך"

(המשך מעמוד 27)

כל אותו בוקר הייתי בערפל. סוף-סוף הגיעה שעת הצהריים. כיליתי אותה ברחמים עצמיים. לפתע חשתי עצמי דהויה ופחוסה. „זה אינו הוגן," לחשתי לעצמי. קינאתי בקליר ושנאתי את הארולד. קינאתי ושנאתי חליפות.

למלצר שניגש אלי היה חיוך מסויים מאוד. „מישהו שואל עליך למטה." קרץ. „מוטב שתמהרי."

טסתי במדרגות. מעולם לא חשבתי שאוכל לרדת ארבע מדרגות בקפיצה. שם, למטה, המתין לי הארולד. הוא חייך אלי. חיוך נזוף, מבוייש משהו.

„צר לי שגערתי בך בנוכחות זרים," אמרתי כשסומק בלחיי, „לא הייתי צריכה לעשות זאת. לא אעשה זאת עוד. אני מצטערת." היישרתי מבטי אל עיניו. הוא השפילן, מעט.

„אני אינני מצטער," אמר ואחז בידי. „לא הייתי מאושר כבר שבועות רבים. חשבתי שהאשם בי, אבל אני רואה עכשיו..."

עמדתי שם, מביטה בו, מאושרת כשוטה, כנערה קטנה שנתפסה בקלקלתה. אני, שגברים רבים קראו אחרי „אל תלכי, אל תעזבי..."

„שמעי," לחש הארולד לפתע, „לא אזמין את קליר לארוחת הערב. האם אוכל להזמינך במקומה?" „בשימחה," צעקתי.

„ג'ראלד," חשבתי בליבי, „ג'רי המיסכן. מה יאמר כשישמע על כך..."

(המשך בעמוד 93)

מילון אבן־זוארץ:

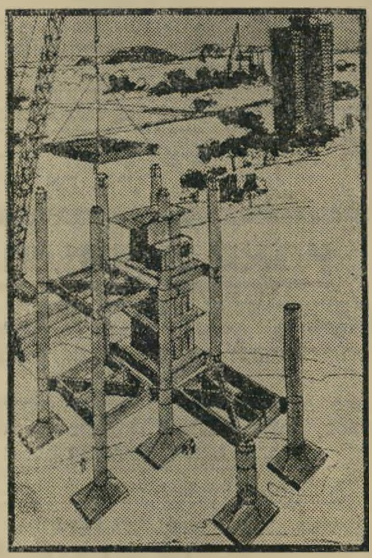

שלד־טוב
ירושלים

תשקיף

ראש המגבית היהודית הוחלף בטרם עת

פול צוקרמן, נשיא היו־ג׳י־איי — המגבית היהודית המאוחדת בארצות־הברית — הוחלף בתפקידו עוד קודם שנסתיימה תקופת הנשיאות שלו. צוקרמן, איש־עסקים יהודי בעל־שם, הוחלף לפני שבועיים ובמקומו התמנה לתפקיד סם לאוטנברג.

החלפתו המוקדמת של צוקרמן נעשתה אחרי שהסתבך בעסקים פרטיים, וקבוצת המשקיעים שאותה ייצג הפסידה עשרות מיליוני דולרים בכמה עיסקות. יש המעריכים כי היקף ההפסדים של הקבוצה מגיע ל־100 מיליון דולר.

מאחר שרוב האנשים הקשורים בקבוצה הם מגדולי התורמים למגבית, עלולות להיות לפרשה זו השלכות על הכנסות המגבית השנה. אחרי שערוריית מנהיג המיזרחי הרב יששכר ברגמן, החשוד בהונאת שילטונות ארצות־הברית במיליוני דולרים, פוגעת פרשה זו קשות בדימוייה של המגבית.

בינתיים נערכות בדיקות במישרדי המגבית בארצות־הברית, כדי לוודא אם לא הושקעו גם כספי המגבית באותם עסקים שעשתה קבוצת צוקרמן.

על מה רגזו דיניץ וקיסינג׳ר?

למרות ההכחשות המפורשות, מצד גורמים ישראליים ואמריקאיים כאחד, ביחס לחילופי־הדברים החריפים והרגוזים שהיו בפגישה שנערכה לפני שבוע בין שר־החוץ הנרי קיסינג׳ר ושגריר ישראל בוושינגטון שימחה דיניץ, מצביעים הדיווחים שהגיעו לארץ, כי אומנם התרחשה תקרית כזו.

קיסינג׳ר רגז על העמדות הפומביות של ראש־הממשלה יצחק רבין, שהיו בניגוד לסיכומים עם שר־החוץ יגאל אלון בעת ביקורו בוושינגטון, ושלדעת קיסינג׳ר חיבלו במשא־ומתן על הסכם־הפרדה נוסף עם מיצרים.

כן ניסה קיסינג׳ר ללחוץ על דיניץ לשכנע את ממשלת־ישראל לנקוט יוזמה לפני ביקורו של ברז׳נייב במצרים.

רבין נושא 1,2 נאומים ליום

עיתון־הערב הבריטי הנפוץ „איבנינג סטנדארד" פירסם תוצאות מחקר סטאטיסטי שערך כתבו בישראל, תדי לוויטה, לגבי תכיפות נאומיהם של שרי ממשלת־ישראל. החישובים, שנעשו באמצעות מחשב, מצביעים על כך שבחודשיים האחרונים מחזיק יצחק רבין בשיא העולמי במיספר הנאומים שהוא נושא: 1.28 נאומים ליום בממוצע. במקום השני צועד שר־הביטחון שימעון פרס, הנושא 0.95 נאומים ליום. אגב, העיתון הבריטי משתמש בדיווחיו על סכנת המילחמה בישראל במילה „מילחמה" העברית, המאויית באותיות לאטיניות, כשם שנהגו עד כה להשתמש במילה העיברית „שלום."

עירעור ביחסים בין אלון ודיניץ

היחסים בין שר־החוץ יגאל אלון ושמחה דיניץ נעשו מתוחים לאחרונה. המחלוקת האחרונה ביניהם פרצה סביב שאלת הארכת כהונתו של יוסף תקוע כשגריר ישראל באו״ם.

דיניץ העדיף מינוי נציג חדש באו״ם. יחסיו עם תקוע מעורערים, שכן תקוע רואה עצמו ותיק ובכיר יותר מדיניץ. אלון, לעומתו, מבקש להאריך את תקופת כהונתו של תקוע כשגריר באו״ם, למשך שנה נוספת.

נציב מס־הכנסה בדלת האחורית

למרות התנגדות ועד עובדי נציבות מס־ההכנסה למינויו של נציב חדש למס־ההכנסה, שלא מבין עובדי הנציבות, ייעשה ניסיון למנות את עורך־הדין יעקב יוליוס לתפקיד זה, בדרך עקיפה.

עובדי מס־ההכנסה התנגדו למינויו של יוליוס במקומו של הנציב האהוד, יעקב תמיר, הפורש מתפקידו באחד בינואר הקרוב. הממונה על הכנסות המדינה, משה נוידרפר, החליט לעקוף את התנגדות העובדים על־ידי השארת מישרת הנציב פנוייה. בינתיים ימונה יוליוס לתפקיד יועץ שר־האוצר לענייני מיסים.

כעבור חודשים אחדים, סבור נוידרפר, לא יוכלו עוד העובדים להתנגד למינויו של יוליוס, שהוא ידידו האישי, כיוון שאז הוא כבר יהיה אחד מעובדי המישרד.

מוכרות המקלטים מוסרות שמות הקונים לרשות

כמה חברות המשווקות מקלטי־טלוויזיה בארץ, נענו לבקשת רשות השידור ו„מלשינות" על רוכשי המקלטים, כדי שהרשות תוכל לדרוש מבעלי־המקלטים את אגרת הרדיו והטלוויזיה.

בימים אלה החלה רשות השידור להוציא הודעות לתשלום, המבוססות על מידע שהתקבל מהחברות, כפי שמצויין בהודעה בפירוש.

טים הארדין בא

בתחילת ינואר עומד להגיע למסע קונצרטים בארץ, הזמר האמריקאי הנודע טים הארדין.

הזמר ילווה בתזמורתו הקבועה ויופיע באולמות קטנים, בבתי־ספר ובאוניברסיטות, כפי שהוא נוהג בארצות־הברית.

אולמרט - לליברלים?

ח״כ אהוד אולמרט מהמרכז החופשי מנהל מגעים עם ראשי המיפלגה הליברלית על הצטרפות למיפלגתם.

למרות שבהסכם הליכוד כתוב במפורש כי אסור יהיה לחבר־כנסת של אחת מחטיבות הליכוד לפרוש ולהצטרף לחטיבה אחרת, נדונה אפשרות זו בשיחות שאותן ניהל לאחרונה אולמרט עם ד״ר אלימלך רימלט. דיעותיו המוצהרות של אולמרט קרובות יותר לחרות מאשר לליברלים, אך אולמרט מגשש דווקא אצל הליברלים, משום ידיעתו שלמרות היחסים הגרועים בין בגין לראש המרכז החופשי שמואל תמיר, לא יסכים בגין להפרת הסכם הליכוד.

חוג העדות התפרק

חוג חברי־הכנסת מכל סיעות הבית, יוצאי עדות המיזרח, שהוקם לפני שבועות מיספר על־ידי ח״כ חביב שמעוני מהמערך, ביוזמת שר־המישטרה שלמה הלל, יתפרק.

ראש־הממשלה יצחק רבין רגז כששמע על הקמת החוג, ובשיחות שהתקיימו בהנהלת סיעת המערך בכנסת הוחלט לדרוש את חיסולו, ושמעוני נכנע כששמע כי ראש־הממשלה עצמו התערב בעניין.

דיין משלים את ספר זיכרונותיו

משה דיין השלים כבר כתיבת כמה פרקים מספר הזיכרונות שלו על תקופת כהונתו כשר־הביטחון, שהוזמן אצלו על־ידי הוצאות ספרים זרות תמורת שכר־סופרים של כחצי מיליון דולר. הפרקים שכתיבתם הסתיימה, נמסרו כבר לביקורת הצנזורה.

אנשים שעיינו בפרקי הזיכרונות טוענים, שאינם מכילים גילויים מסעירים במיוחד.

תיירים אסקימוסיים יגיעו לארץ

כפעם הראשונה בתולדות המדינה עומדת להגיע לארץ קבוצה מאורגנת של תיירים אסקימוסיים מאלאסקה. הקבוצה תגיע לארץ בחודש ינואר הקרוב, ועשוייה להוות אטרקציה בתנועת התיירות לארץ.

ביקורם הצפוי של האסקימוסים כבר עורר התרגשות בקרב כמה ממארחיהם, במיוחד נוכח האגדות על המסורת המיוחדת והמינהגים של גזע צפוני זה לגבי הכנסת־אורחים.

היסרבו הרוסים ללחוץ ידי דיין?

מאמן קבוצת צסק״א הרוסית יצטרך להחליט אם ללחוץ את ידו של משה דיין, או לגרום לתקרית.

דיין, שהתלבש על קבוצת מכבי תל־אביב, יוזמן גם הפעם לרדת למיגרש וללחוץ ידיים.

עוזר הרב יישאר בבית

הרב הראשי עובדיה יוסף יצטרך לנסוע לחו״ל בלי מלוותו, עוזרו הנאמן עו״ד יוסף דוויק. בארבעת הנסיעות שלו בשנה זו יצא הרב עם דוויק ועם איש־ביטחון. הוצאות אלה הסתכמו בסך 24 אלף ל״י.

למרות טענותיו של הרב עובדיה, שהוא זקוק בחו״ל לעוזרו מכיוון שאינו מדבר שפות זרות, החליט מישרד־הדתות לא לממן בעתיד את נסיעות העוזר.

בלאטי יסריט בארץ

המפיק והסופר ויליאם („מגרש השדים") בלאטי, עומד להסריט בארץ בחודשים מארס ואפריל סרט, על פי תסריט חדש שכתב.

עלילת הסרט, שעדיין לא נקבע לו שם סופי, מתרחשת בארמון מיסתורי. הצילומים ייערכו בסביבות עכו, וארמון־המיסתורין יצולם בסביבות קיבוץ געש.

ביום ה׳, 26.12.74, בשעה 21.05, ישדר הגל הקל של „שידורי ישראל" בשידור חוזר את שיחתו של

אורי אבנרי

בתוכנית „זה קרוב לליבי," על תופעות של לאומיות, אהבת־מולדת, אירגון צבאי, תוקפנות, אהבה ונישואין בעולם החיות.

חברה טובה מחפשת סיסמה טובה

חברת נקה מציעה לך 3000 ל״י תמורת סיסמה קולעת

ושני פרסי עידוד בני 1000 ו־500 ל״י לסיסמאות נבחרות.

וזאת עליך לדעת בכדי לחבר סיסמה קולעת:

חברת נקה החלה דרכה בא״י, בשנת 1938, כאשר יסד המהנדס הכימאי, ד״ר ר. חזן מפעל לייצור חמרי עזר חימיים לתעשיית הטקסטיל. כעבור זמן קצר פנה המפעל לתחום חמרי הנקוי הביתיים וקצר הצלחה רבה בייצור „טקסטיל שמפו" לכביסת אריגים עדינים. מוצר זה היווה חידוש עולמי והפך עד מהרה לשם דבר. דומה כי מאז הופעת „טקסטיל שמפו" הציבה לה חברת נקה למטרה להוציא לשוק מוצרים „שלא היו כמותם".

תחילה באה שורה של מוצרי שמפו לשיער בשפופרות. מאחר ונקה היתה הראשונה גם במוצר זה, דבק בזמנו השם „נקה" בכל שמפו בשפופרת.

בשנת 1954, התפרסמה נקה בתוצר בכורה נוסף: סינטבון — דטרגנט מוצק, אשר הוכיח עצמו כיעיל וחסכוני בכל עבודות משק הבית.

אחיו הצעיר של סינטבון, „ניקי" לא אחר לבוא אחריו והיה למקלון הנמס הפופולרי ביותר לרחיצת כלים.

במקביל למוצרי בית מעולים אלה, החלה נקה בייצור אלכוהולים מסולפנים (חמרי גלם לתעשיית שמפו וחומר מקציף למשחות שיניים).

„נקה 7" — הפופולרי שבמוצרי נקה — הוצג בשנת 1964. אל־סבון (ללא אלקאלי) נקה 7 זכה להענות מיידית, ומזה שנים שהוא הסבון המבוקש והאהוד ביותר בישראל.

ואם חסרה לרשימה מרשימה זו אבקת כביסה למכונה, השלימה חברת נקה את החסר ב־„אסטרו", שהתפרסמה כמוצר באיכות גבוהה. לאחרונה פיתחה נקה 3 מוצרי איכות נוספים: נקה 7 בשפופרת (אל־סבון נוזלי), קרם לידיים, וסבון המיועד לנבחנים הידידותיים — „קנקס".

במשך שנות פעילותה הרבות והמגוונות התבלטה חברת נקה כחברה טובה והגונה, הנותנת לצרכן תמורה מלאה לכספו.

זהו למעשה סיפורה של חברה טובה, חברת נקה. עתה משהתוודעת אליו הנך מוזמן/ת לחבר סיסמה הולמת.

הסיסמה הקולעת ושתי סיסמאות נבחרות תקבענה ע״י נציגי חב׳ נקה ונציגי פרסום או.קי. את הסיסמה ופרטים אישיים יש לרשום בכתב ברור על גבי התלוש שבמודעה ולשלוח ל־ת.ד. 4496 תל־אביב עד 28.2.75.

חברת נקה רואה לעצמה זכות להשתמש בסיסמאות שתתקבלנה לכל מטרה שהיא.

הסיסמה המוצעת: ....

....

שם ....

כתובת ....

נקה

„העולם הזה", שבועון החדשות הישראלי • המערכת והמינהלה: תל־אביב, רחוב גורדון 3, טלפון 03־243386. תא־דואר 136 • מען מברקי: „עולמפרס" • מודפס ב„דפוס החדש" בע"מ, תל־אביב, רחוב בן־אביגדור • הפצה: „גד" בע"מ • גלופות: „צינקוגרפיה כספי בע"מ • העורך הראשי: אורי אבנרי • המוציא לאור: העולם הזה בע"מ.

אחת השאלות המנקרות בוודאי בתת־ההכרה של כל עיתונאי היא: למי אני עמל? רק לעיתים רחוקות יכול עיתונאי להצביע על קשר ישיר בין עבודתו העיתונאית לבין תיקון מעשה או מחדל, ולראות תוצאות ממשיות הנובעות מכתיבתו. ציבור הקוראים הוא ציבור אלמוני, ואפילו תגובות קוראים או מיכתבים־למערכת בעיקבות כתבה או מאמר מסויימים, אין בהם כדי לספק את הדחף לקשר בלתי־אמצעי בין הכותב והקורא.

אבל לא מכבר מצאנו בתיבת־הדואר של המערכת מיכתב, שגרם לנו התרגשות רבה. היה זה מכתבה של טליה יריב, שם אלמוני לגבינו, שכתבה לנו מניו־ג'רסי שבארצות־הברית בעיקבות מכתבי קוראים שהתפרסמו במדור זה בנושא „ביקורת העולם הזה" (העולם הזה 1939). **אני מפרסם בזה את מיכתבה של טליה במלואו דווקא במדור זה ולא במדור המיכתבים, משום שלגבינו, אנשי** העולם הזה, **היה בו הרבה יותר מאשר מה שנהוג לכנות „שכר עמלנו."**

כותבת טליה:

מה שנעלם מעיני הקוראים שכתבו בנושא „ביקורת **העולם הזה"** הוא שהשבועון אינו מיועד ל„קהל הרחב." הקהל הרחב הוא הציבור הישראלי אשר יצר את פרצופה של המדינה; הוא זה שהצביע בבחירות האחרונות בעד השחיתות ובעד איכות החיים הקלוקלת. **העולם הזה** הוא ביטאונם של המיוחדים — אלה שאיכפת להם, שאינם נכנעים לתכתיבים פוליטיים וחברתיים ויודעים להגן בגאווה על דיעותיהם.

גם אם לעיתים קרובות איני מסכימה כלל עם דיעות בנושאי חברה ומדינה המתפרסמות בעיתונכם, אני עדיין מעוניינת לקרוא את השקפותיהם של אלה שאיני מזדהה איתם, ולנסות להבין תופעות בצורה אובייקטיבית גם אם אינן „מוצאות־חן" בעיני. ואילו „הקהל הרחב" הוא זה שאינו פתוח וסובלני לדיעות המנוגדות לשלו, או הכופות עליו דרישות מוסריות שקשה לו לעמוד בהן.

אז בבקשה מכם, אל תתנו ל**העולם הזה** להיות שבועונו של הקהל הרחב, והמשיכו להיות מיוחדים. אני מבינה את ציפוי השוקולד שאתם חייבים לאלה שאותם אתם מעוניינים למשוך לקהל קוראיכם ולו רק כדי להחזיק מעמד. רק אל תגזימו ואל תהפכו את אלילי הלבנטיניות לאליליהם של אלה המחפשים אצלכם מה שלא יוכלו למצוא בעיתונים אחרים.

ושוב, תודה לכם על שעמדתם בפיתוי למעלה מ־26 שנה, ולא הפכתם פילגשה של הממשלה.

טליה יריב, ארצות־הברית

אני אישית סבור שבמיקרה זה אנו אלה החייבים תודה לטליה.

ברכה לוי־נאמן
רק לא פילגש

הצדק כבדיחה

מיכתב אחר שהגיע למערכת מארצות־הברית היה מיכתבה של הקוראת ברכה לוי, מסאן פרנציסקו. ברכה, המוכרת בארץ יותר כברכה נאמן לשעבר, מי שהיתה בשעתו שחקנית תיאטרון באהל ובקאמרי, מתייחסת לכתבה שפורסמה לפני שבועות מיספר (העולם הזה 1939) על הרוכל הנכה יצחק הר־ציון, שנידון לחמש שנות מאסר על שעסק ברוכלות ללא רישיון.

כותבת ברכה: **„אני לא יכולה להירגע. זה כל־כך מדהים, שלא ברור לי איך שופט בעל לב אנושי יכול לחרוץ מישפט כזה. בכל מקום בעולם מתחוללים מיקרים מזעזעים, אבל בכל מדינה דמוקרטית יש קבוצות מחאה המנסות למנוע מעשים מסוג זה. מה שאני שואלת את עצמי באופן אישי זה, מה אפשר לעשות כדי להוציא איש כזה מבית־הסוהר ולפעול כדי שיוענק לו רישיון לעסוק ברוכלות. אחרי הכל הוא לא פושע. ייתכן שהצדק הוא בדיחה גרועה, כפי שכתבתם, אבל כאן לא עומדת שאלת הבדיחה. זה ממש מזעזע אותי.**

„אני אישית, לצערי, לא יכולה לעשות הרבה במיקרה הזה. אבל האם אי־אפשר להפעיל בארץ אישים או גופים שיעשו משהו עבור אותו נכה אומלל? הרי מדובר פה באדם מוכה גורל, חסר־כל, בלי שום כוח וללא שום השפעה. לא ייתכן שפרשה כזו תעבור מבלי שאף אחד יתעורר לעשות משהו ולטפל באיש.

„זו אינה סתם ידיעה עיתונאית שאפשר לעבור עליה לסדר־היום. צריך לעשות משהו כדי להוציא את האיש מבית־הסוהר. לא ייתכן שבשם החוק והצדק תתאפשר התאכזרות והתעללות כזו בבן־אדם. זה מרגיז וצובט את ליבי."

מכתבים

פלסטין ומנחם בגין

התנגדותו של ח"כ בגין לשילטון עצמי של ערביי יהודה ושומרון במיסגרת מדינה פלסטינית, היא כל־כך קיצונית ומסונחרת, שהוא נאחז בכל נימוק ולו המגוחך ביותר, כמו: „מה פתאום התחילו להשתמש בשם הזה פלסטין, והרי אפילו עצרת האו"ם שהחליטה על חלוקת ארץ־ישראל, דיברה רק על מדינה ערבית ולא פלסטינית" — כפי שאמר לאחרונה.

חייבים להזכיר למר בגין שאותה עצרת או"ם החליטה על מדינה יהודית, והיא לא קבעה ששמה יהיה ישראל דווקא. גם אותי, אישית, מרגיז השם פלסטין מפני שהוא מזכיר לי את נפילת שימשון ואת מפלת ישראל ביד פלישתים. אבל איך אפשר בכלל להשתמש בנימוקים כאלה?

אם ערביי יהודה, שומרון ועזה מוכנים להגשים ביחד איתנו פיתרון ריאלי זה, הרי למנחם בגין אין כל סיבה שבעולם להתנגד, גם אם הערבים יקראו למדינתם בשם המרגיז פלסטין. מצידי הם יכולים לקרוא לה גם בשם ישמעאל, אדום או עמלק ואפילו עראפאת — כולם ירגיזו את הישראלים באותה מידה.

אבירם בן־נר, ירושלים

ריבלין לכל עת

האם מנכ"ל הסוכנות, משה ריבלין, שינה כל־כך את פרצופו? כשראיתיו לאחרונה, ניראה שונה מאד מן התמונה שפירסמתם בהעולם הזה (1946).

דויד ריבלין
ריבלינים למכביר

א. ירושלמי, ירושלים

● סליחה, טעות בריבלין. התמונה שהופיעה בעיתון היא של דויד ריבלין, קונסול ישראל בניו־יורק.

בנקירים של העולם

בכתבה סופר־רמטכ"ל (העולם הזה 1944) נאמר: „כי רכישות רבות הנערכות בחו"ל הן בבחינת ביזבוז..."

רצוני להדגיש, כי מכה זו אינה בילעדית למישרד־הביטחון, אלא לכל המישרדים, שאינם מעוניינים בתעשייה ובתוצרת הארץ על בסיס חומרי־הגלם והאוצרות הרדומים האינסופיים שלנו, כי אז הרי יקטנו כל טובות־ההנאה שמקבלים העוסקים בכל אלה.

אם יש בכוחו של אריק שרון לגרום לעירעור שיטת המדיניות הכלכלית, תבוא עליו הברכה. עצמאות כלכלית חשובה מהצלחות במילחמה, כי על עצמאות כלכלית תתקיים המדינה. הראייה: מיספר מצומצם של שליטי המידבר מטיל אימה על כל העולם. וכך לימדונו חז"ל: „אימת החלש על הגיבור, אימת מפגיע על ארי, אימת יתוש על הפיל, אימת סממית על עקרב, אימת סנונית על הנשר" (שבת ע"ז).

ארצנו הקטנה כל־כך, עשירה באוצרות, שאם נרצה לקיים מצוות יישוב הארץ נקבל סיעתא דשמיא, ותוך שנים ספורות ניהפך מפושטי־יד לבנקירים של העולם ותקויים ההבטחה: „והלוית גויים רבים ואתה לא תלוה" (דברים כ"ח), ויתחשב העולם בנו יותר מבשליטי המידבר (אוצרותינו יותר חשובים מנפט, שיש לו תחליף).

אלכסנדר זרחין, תל־אביב

כל כתבה — בול

לדעתי, כיוון שהשבועון שלכם לא גדול ביותר ומחירו גבוה, יש לנפות ממנו כמה דברים. לגבי מאמריו של אורי אבנרי, כלכלה ומבקר העולם הזה אין לי טענות — הכתבות מרתקות בהחלט, וכנ"ל האופנה. אבל מדור הספורט גדול ומשעמם, מדור הקולנוע מיושן וארוך מדי. כל הכתבות על דיילות וארכיטקטיות אין בהן כל חידוש. הן טובות רק לשבועון־נשים.

מהעולם הזה אפשר לדרוש שכל כתבה תהיה בו בול — מיוחדת־במינה וחושפנית.

יעל חנין, תל־אביב

צל"ש מיקצועי

אני רוצה להביע את התפעלותי מסידרת־המאמרים של בנימין עמידרור — הן מבחינת כושר־הניתוח והרמה המיקצועית, והן מבחינת בהירות העריכה והגשת החומר. זוהי מלאכת־מחשבת.

(המשך בעמוד 9)

מיכתב גלוי לשר המישפטים

לפני כחודשיים דיבר שר־המישפטים, מר חיים יוסף צדוק, גבוהה־גבוהה על עניינים של יושר אינטלקטואלי. כוונתו של השר צדוק היתה לומר כי אם יש לך דיעה מסויימת, אתה חייב להביא אותה בפני הציבור, ולא להסוותה או להעלימה (ידיעה בעיתונות, 15.9.74).

הבה נראה מה מידת יושרו האינטלקטואלי של השר צדוק, לפי הקריטריון שהוא עצמו קבע.

ביום ו', ה־1.11.74, הופיע השר צדוק בפני ציבור עורכי־דין בתל־אביב, כדי להשיב על שאלותיהם. באמצעות יו"ר האירוע הגשתי לשר שאלה בכתב ברוח זו:

(א) האם ידוע לכבוד השר כי קיימים שופטים אשר אינם מסוגלים להתמודד עם הטיעונים שמעלים בפניהם, וכדי, בכל־זאת, להציג פסק־דין „נכון" הם מסלפים את הטיעון (כדי שיתאים לתוצאה שאליה הם רוצים להגיע), או מתעלמים ממנו לגמרי, ובמקום זה מטיחים דברי עלבון במתדיינים?

(ב) האם התנהגות כאמור לעיל אינה, לדעת כבוד השר, „התנהגות שלא כהלכה במילוי תפקידו" של השופט, דהיינו, עבירה לפי סעיף 22(א)(1) לחוק השופטים?

(הכוונה היתה, כמובן, בראש וראשונה לשופט מסויים אשר דיבר לאחרונה על „קשר של שתיקה בין השופטים ובין עורכי־הדין," ראה ידיעה בעיתונות 15.5.74).

מידי יו"ר האירוע, העו"ד אריה פינצ'וק, הועבר הפתק עם שאלתי אל השר אך זה, לאחר שעיין בשאלה, השליך את הפתק חזרה אל היו"ר, בתנועה של בוז מופגן.

בדברי הפתיחה לאירוע אמר היו"ר כי השר ישיב על כל השאלות, פרט לשאלות שאין לו תשובה עליהן. בתגובה על דברים אלה קמתי ואמרתי לשר צדוק שיהיה לו אומץ לומר מהן השאלות שאין לו תשובה עליהן. תשובת השר, בטון של אדם שמצפונו אינו נקי, היתה כי הוא יענה על כל השאלות שהועברו אליו ע"י היו"ר. כוונתו של השר היתה לומר שלא ישיב על שאלתי משום שלא הועברה אליו, דבר אשר בפירוש לא היה נכון!

בהתנהגותו זו הוכיח השר צדוק לא רק שהוא נעדר יושר אינטלקטואלי, כהגדרתו־הוא (הנכונה!) אלא שגם בינו לבין השופטים קיים קשר של שתיקה. שר־מישפטים כזה עשוי להביא אותנו תוך זמן קצר ליום־כיפור מישפטי (ראה דו"ח ועדת אגרנט על „מחיקת שאלות נוקבות" וכו'), ולכן עליו להסיק את המסקנות ולפנות את מקומו לפני שיתרחש האסון.

שמחה ניר, עו"ד, ירושלים

הדיסקונטאים

בקיאות מירבית בנפתולי הבורסות בארץ ובעולם הגדול. נסיון מקיף. ידע מעמיק וכושר שיפוט קולע - אלה כישוריהם של בני שוורץ. יוסף ניצני. יצחק שרם. ד"ר רוברט אלדג'ם. גד פלאוט. אלה הם הדיסקונטאים הדואגים לעסקיך. כאילו היו עסקיהם הפרטיים.

הדיסקונטאים שלך במחלקה לניירות ערך הם המספקים מידע מעודכן ועצה נבונה לכל אנשי דיסקונט העוסקים בניירות ערך. גם לאיש שלך - בסניף שלך.

הדיסקונטאים-
צוות הבנקאים שלך בדיסקונט

דחף סטודיו אור צילום איתמר

בצאתך לחו"ל או לחופשה
מלא טופס לוטו רב-שבועי
והבטח השתתפותך
ב־5 הגרלות רצופות

קרנית
המכון המשוכלל
ביותר בארץ
לעדשות מגע
עדשות
רכות וקשות
גורדון 31 ת"א
טלפון 238642

קרא
„חמישירי זימה"
עד שתגמור
כתוב ל„תמוז"
ת. ד. 6302 תל-אביב
או צלצל 03-293131

ניקוי ניקוי
המומחים
לניקוי בגדי
זמש ועור
חידוש, צביעה
טל. 445629
דיזנגוף 263 ת"א
פינת רח' ירמיהו
פתוח מ 7 - 19

חשבץ 1947

זוהי חידה חשבונית. כל ריבוע מסמל סיפרה. לאותן הספרות יש אותם סימנים. בעזרתן של פעולות חיבור וחיסור כפל וחילוק יש למצוא איזו סיפרה מציין כל סמל של ריבוע.

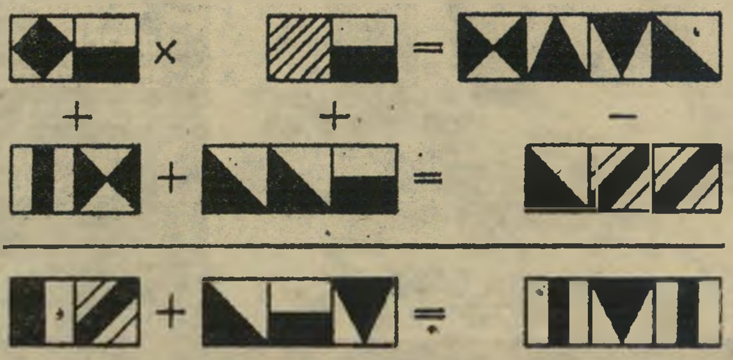

מבצע חסכון- לחינוך ולבטחון

יתרונות גדולים לנרשמים בעת המבצע
ו עד ו31 בדצמבר 1974

70 אלף חוסכים נהנים משכר-לימודיהם ע"ח הקופות.
הורים, הבטיחו את עתיד ילדיכם
על-ידי חסכון לחינוך תיכון ולחינוך גבוה,
באמצעות קופות החסכון לחינוך בארץ.

בתקופת המבצע יקבלו הנרשמים:
שי נאה לילדיהם בעת ההרשמה
וישתתפו בהגרלת 169 מלגות-פרסים
בסך כולל של-.75,000 ל"י

שכר הלימוד בכיתות י', יא', יב' הוא
7,053 ל"י. האפשרות שיורחב הפטור
משכר לימוד בתיכון מעבר
לכתה ט' התרחקה.

החסכון לחינוך- המפתח לעתיד
בואו והירשמו גם אתם:

"חסכון לתיכון" המשותפת לבנק הפועלים ומרכז השלטון המקומי-בכל סניפי בנק הפועלים בארץ.
"חסן" חיפה, רחוב החלוץ 38.
"גחלת" תל אביב, רח' מונטיפיורי 25, ובכל לשכות המודיעין העירוניות.
"מרגלית" רמת גן, בנק קופת עם, רח' ירושלים 50 רח' צומת לבבי 4.

מבצע
לעידוד החסכון לחינוך

המועצה הלאומית לחסכון

מכתבים

(המשך מעמוד 6)
אני מקווה שכל קצין בקבע ובמילואים יקרא ויחזור ויקרא חומר זה.

קצין בכיר (מיל.)

אונס הסיפרות

כדי שלא יגידו עלי שאני סנובית, רצתי גם אני מהר לקנות את הרב־רכל החדש של רחל איתן, שידה ושידות. אני, שהערצתי את הסופרת מאז הפנינה הקודמת שלה, ברקיע החמישי, קיבלתי את שוק־חיי. מה־גם שהכתבה שלכם על זיהוי דמויות הספר (העולם הזה 1946) עזרה להאיר את עיני.

לא נותר לי אלא לומר שמאז דרכים לוהטות של הדסה מור, לא היה כאונס הזה של הסיפרות העברית, אלא שמור אפילו לא התיימרה לכתוב סיפרות צרופה, ואילו איתן חשבה, כנראה, שבזכות עלה־הדפנה הקודם שלה ייסלח לה הכל.

רחל איתן
חשבונות אישיים

אין לי ספק שהחיצים המושחזים היטב, המוסווים במומחיות מאחרי דיאלוגים מתחכמים, פסוודו־אינטלקטואליים, פגעו היישר במי שאליו כוונו. אבל פריעת־חשבונות אישית, מתוחכמת ככל שתהיה, עדיין אינה עילה לכנותה „סיפרות," ורק חבל שהוצאה מכובדת כעם־עובד נפלה בפח גלוי כזה.

עפרה רשף, תל־אביב

יופי של מישטרה...

ביום 15.12.74 נתגלו שני פועלים מהשטחים, העובדים באיזור־מגורי, כחשודים בפח"ע. קמה בהלה רצינית בקרב התושבים. לכן צילצלתי לנקודת־המישטרה בטבעון, ודיווחתי על המיקרה, וביקשתי שיגיעו למקום. לתומי חשבתי וקיוויתי שהמישטרה תגיע תוך דקות.

שעת הדיווח למישטרה היתה, לפי הרשום אצל היומנאי שם, 14.30. אבל השוטרים בוששו לבוא, ואז נאלצנו, אני וחברי, להוביל את החשודים עד לנקודת־המישטרה שבקצה השני של העיר, כשההמון המשולהב רודף אחרינו משך מרבית הדרך.

ניידת־המישטרה הגיעה למקום האירוע מאוחר יותר אחרי הדיווח, כאשר אנחנו כבר היינו עם החשודים במישטרה.

אדי פרואן, טבעון

גם אחרים עוזרים

בטאוננו הוא ירחון פנימי, המופיע בבית־החולים לחולי־נפש בבאר־יעקב. הוא נועד לאפשר לחולים להתבטא בחופשיות, לעדכנם בכל הנעשה סביבם ורחוק מהם, ולהדריכם לקראת הבראה ועזיבת המוסד.

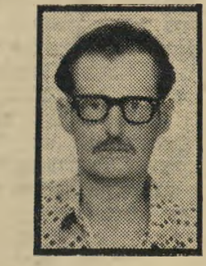

דורון

חברי המערכת, שבראשם עומדת רופאה, רובם עובדים מחוץ למוסד ומכינים את הירחון בזמנם החופשי ובהתנדבות. העורך מתקן שגיאות־כתיב (אבל לא סיגנון), כותב בעיתון, מדפיס ומפיצו בעצמו. העיתון נמכר בזול או מחולק חינם לכל מי

(המשך בעמוד 12)

החורף אינו סוף

עונת הצלום!!
בעזרת פלש אפשר לצלם גם בחדר וגם בחושך מוחלט!!
* מכשירי הקרנה, מסכי הקרנה במבחר גדול.
* פיתוח צבעוני ע"י המעבדות המשוכללות בארץ!!
* צלומי פספורט — בן־רגע!!
* העתקת מסמכים, במקום!

בימי שלישי סגור כל היום.

פוטו-ברנר
חיפה, רחוב החלוץ 32

מקבלים הזמנות

לארונות מיטבח — חדרי שינה — חדרי ילדים — ציפוי קירות ותיקרות ועבודות נגרות מיוחדות.

ביקור וייעוץ ללא התחייבות

גרבוע
חב' לעבודות נגרות ושיפוצים בע"מ
רחוב יצחק שדה 32. תל־אביב. טל. 39561

חינם

ספר דניאל עם פירושים והסברים
בשפות: ערבית, רוסית, אנגלית.

ספר התנ"ך בשפות רבות

לימוד תנ"ך בהתכתבות — 44 קורסים בשפות:
עברית, אנגלית, רוסית, ספרדית, יוונית,
צרפתית, רומנית וגרמנית.

כתוב מייד ל:
ת.ד. 568, ירושלים.

בסיטונות

* שמלות הריון
* מכנסי הריון
* טוניקות הריון
* חליפות הריון

כהן מודל
תל־אביב, רח' נחלת בנימין 4
קומה ב', דרך החצר
פתוח עד 7 בערב
(סגור בשעות 2—4)
להזמנות ע"י סוכן: טל. 50344, ת"א

חברי ועדת־השירותים התאמנו בקליעת
פתקים מקופלים לתוך כוסות קפה

■ **פינחס ספיר** היה, ללא־ספק, הכוכב הראשי בישיבה הסוערת של הלישכה וסיעת המערך בכנסת, שנערכה בשבוע שעבר, לדיון על ממשלת־ליכוד לאומי. ספיר, שישב בין העיתונאים, שאל את כתב ידיעות אחרונות **שלמה** („נקדי”) **נקדימון**: „מה אתה עושה כאן?” נקדי השיב לו: „משלמים לי בשביל זה!” „גם לי,” ענה ספיר, „בסוכנות לא משלמים לי גרוש, אז אני צריך לבוא הנה.”

■ כשהשיב שר־הביטחון **שימעון פרס** לטענתו של ספיר, כי נעשתה עיסקה עם **אריק שרון**, לא מצאו חן בעיני ספיר התשובות של פרס, וכדי להביע זאת הוא החל, באמצע נאומו של פרס, לשיר ולתופף בידיו על מיסעד כסאו.

■ באותה ישיבה דיברה ח״כ **שושנה ארבלי־אלמוזלינו** בשעת נאומו של ראש־הממשלה **יצחק רבין**. כשהיסו אותה, היא התרגזה ואמרה: „אז מה אם הוא ראש־הממשלה, אסור להפריע לו?”

■ עד כמה עיניינה הישיבה את שר־התחבורה **גד יעקובי** אפשר היה לראות לפי התנהגותו באותו ערב. יעקובי ישב ליד פרופסור **עמרם כרמון**, מהאוניברסיטה העברית בירושלים. כרמון מסתייע בהליכתו במקל־הליכה. יעקובי ביקש את המקל שלו, השעין עליו את ידיו וראשו, ונרדם.

■ כשהגיעו להצבעה באותה ישיבה, ראה שר־האוצר **יהושע רבינוביץ** את גד יעקובי מצביע נגד הצעת־ההחלטה של ראש־הממשלה, עבורה הצביע קודם רבינוביץ עצמו. הוא פנה אל יעקובי ואמר לו: „גד, אתה לא יודע בשביל מה אתה מצביע, אבל גם אני לא ידעתי בשביל מה הצבעתי.”

■ באותה הצבעה לא ידע שר־המישטרה **שלמה הילל** בדיוק כיצד עליו להצביע, והוא קרא לעבר יושב־ראש הישיבה, מזכיר מיפלגת העבודה **מאיר זרמי**: „כמה פעמים מותר להצביע?” כשלא קיבל תשובה, החליט להימנע.

■ ח״כ **ז׳אק אמיר** מדימונה אמר בישיבה זו כי „יש שרים, שחושבים שהם לא עושים כלום, אבל הם עושים הרבה.” קרא לעברו ח״כ **עדיאל** („עדי”) **אמוראי**: „תגלה מי הם!” אולם אמיר סירב. מייד לאחר שסיים לדבר, ניגש לאמיר שר־המיסחר־והתעשייה **חיים בר־לב**, ודיבר איתו באופן מופגן ואילו במעלית, לאחר סיום הישיבה, עלה אמיר עם שר־השיכון **אברהם עופר** ואמר לו בנוכחות עיתונאים: „אתה אחד השרים, אבל התביישתי להגיד.”

■ איך השתכנע ח״כ ז׳אק אמיר כי הנוער הישראלי הוא נוער טוב? סיפר השבוע אמיר עצמו: „הופעתי בפני חניכי הנוער העובד והלומד. אלה הם באמת ילדים נחמדים. הם שתו בצמא כל מה שאמרתי להם.”

■ בישיבת ועדת־המישנה לתקציב־הביטחון, שהיתה גם מסיבת־פרידה מאולתרת מאריק שרון עם התפטרותו מהכנסת ומתפקיד יושב־ראש הוועדה, היה גם שימעון פרס. פרס סיפר על אותו קצין אנגלי, שהחליט בזמן המנדט ללמוד ערבית, ורצה להראות את ידיעותיו בפני מפקדיו. הוא קרא בערבית למשרת הערבי, שעמד בפתח חדרו, לבוא אליו, באמרו „תעל הון!” ואמנם, המשרת הבין ובא. כשאמרו לאותו קצין מפקדיו: „נראה איך אתה אומר לו עכשיו לחזור למקומו,” לא ידע הקצין את המילים בערבית. לכן קם ממקומו, יצא מחוץ לחדר וקרא למשרת שוב: „תעל הון.”

עמליה ארבל בעלת הגלריה לאמנות „לים” בתל־אביב, חזרה לא מכבר מסיור קניית תמונות בהאיטי. כדי למצוא יצירות אותנטיות, סיירה עמליה בכפרים נידחים כשבאחד מהם הוזמנה, יחד עם מיסיונרית לבנת־עור שהשתתפה בסיור, להשתתף בטכס הוודו ולרקוד לקצב תופי הטאם־טאם. בימים אלה מתקיימת תערוכת התמונות מהאיטי, אותן הביאה.

המשרת יצא, כמובן, מהחדר. „כך זה היה עם אריק בכניסתו וביציאתו מהצבא,” סיכם פרס את הפרשה.

■ אגב, לאריק יש דרך משלו להימנע מלהגיב על הגירסות המתפרסמות בעיתונים על מהלכיו. „כשאני קורא את העיתונים, אני מבין מה עשיתי ומדוע,” אמר.

■ על הגיליון האחרון של העולם הזה התלוצץ אריק: „חשבתי שסוף־סוף זכיתי בכך ששני השערים יהיו מוקדשים לי.” כוונתו היתה לשער הקידמי, שמוקדש ל„התפטרותו של אריק שרון,” בעוד שהשער האחורי הוקדש לווידוי הסוסרת רחל איתן, „הייתי אהובתו של אלוף פיקוד הדרום.” אולם, קבע אריק, הרומן של רחל התרחש, כנראה, לפני שהוא הגיע לפיקוד הדרום.

■ מסיבת־פרידה אחרת היתה בישיבה האחרונה של ועדת־הכלכלה של הכנסת, בה נפרדו חברי־הוועדה מהיושב־ראש היוצא, ח״כ **שמואל תמיר** (המרכז החופשי). יושב־ראש הכנסת **ישראל ישעיהו** ציין את עבודתו המסורה של תמיר, ואף הביע תיקווה שתמיר אכן יחזור לוועדה. גם ח״כ (מערך) **אברהם זילברברג** ציין לשבח את עבודתו של תמיר, וגם הוא הביע תיקווה שתמיר יחזור. יושב־הראש הנכנס, **יגאל הורביץ** (ע״מ), הרגיש, כפי הנראה מוזנח בכל התישבחות שחלקו הנוכחים לקודמו, וכדי למשוך את תשומת־ליבם הוא שלף קופסת קרמבו (מין ממתק לילדים) וחילק ממנה בין כל חברי הוועדה. לדרישתו של ח״כ **מיכה חריש**, הבטיח הורביץ כי הקרמבו יהפוך לאורח קבוע בישיבות הוועדה. הורביץ הוא מנהל מחלבות טנא־נוגה, המייצרות את הממתק.

■ בשבוע שעבר אפשר היה להבחין במחזה משעשע במיזנון הכנסת. שר־האוצר יהושע רבינוביץ ישב בגפו ליד אחד השולחנות, כשהוא מביט בשיעמום לכל עבר. בשולחן סמוך ישב שר־האוצר לשעבר, ח״כ פינחס ספיר, כשסביבו כל צמרת משרד האוצר, ביניהם מנכ״ל המשרד **אברהם אגמון**, הממונה על התקציבים **ארנון גפני**, סגן שר־האוצר לשעבר ד״ר **צבי דינשטיין**, ופקידים נוספים.

■ ראש־הממשלה יצחק רבין נענה הן לבקשות רופאיו, הדואגים לבריאותו, והן לבקשות רעייתו **לאה רבין**, הדואגת לבריאותו וגם לתקציב המישפחה, וחדל לעשן. רבין נהג לעשן מדי יום ארבע חפיסות קנט, מתוצרת אמריקה, שהעיקו על תקציב המישפחה בסכום של כ־600 לירות לחודש. אולם מאותו רגע בו הפסיק רבין לעשן, הוא החל משתעל בצורה חולנית ממש.

■ בתו של ראש־הממשלה יצחק רבין, **דליה**, מתגוררת בדירה שבה אין טלפון. דליה, אשר בעלה משרת בצה״ל ומגיע הביתה רק אחת לשבועיים, כשהשאירו אותה לבד עם תינוק בן חודש, לא פנתה אל אביה, שהוא גם שר־התיקשורת, כדי שיעזור לה בהשגת טלפון. אולם רעייתו של שר־התיקשורת, לאה רבין, ביקשה מבעלה שיסדיר לבתם טלפון ונתקלה בסירוב: „אחר־כך יגידו שאני ניצלתי קשרים אישיים שלי בשביל הבת שלי,” טען רבין. כשקראה דליה כי אביה מתגאה בפני עיתונאים כי לא סידר לה טלפון, התרגזה.

■ בפני פרשת חיפושים מסובכת, עמד, בשבוע שעבר, שר־ההסברה **אהרון** („אהרל׳ה”) **יריב**. יריב נסע עם אשתו להתארח אצל אחותו בנהריה, והשניים לקחו עימם גם את חתולם האהוב. למחרת נסע יריב לבקר בראש־הניקרה, וגם לשם לקח איתו את החתול, אך החתול, כנראה, לא אהב גבהים וברח. משך שעות חיפשו יריב ואשתו את החתול בסביבה, ולא הצליחו למצוא אותו. רק לאחר שהתייאשו מהחיפושים וחזרו לבית אחות השר בנהריה, מצאו שם להפתעתם את החתול, שרץ כל הדרך מראש־הניקרה אל הבית, שכימעט לא היה מוכר לו, בנהריה.

■ למחרת היום בו השמיץ ראש־הממשלה יצחק רבין, את מנהיג האופוזיציה **מנחם בגין**, נראה **משה דיין** במיזנון הכנסת, כשהוא יושב עם בגין ליד אותו שולחן. ליצני הכנסת לא יכלו שלא להעיר כי דיין מתעניין בבגין מאותו רגע שראש־הממשלה הכריז עליו כעל „מוצג ארכיאולוגי.”

■ לצחוק רב גרם בשבוע שעבר ח״כ (ליכוד) **ליאון דיציאן** בוועדת־השירותים של הכנסת. דיציאן התבקש מח״כ **אורה נמיר** (מערך) להעביר פתק לח״כ **מרשה פרידמן** (ר״צ). כדי לחסוך לעצמו טירחה, העיף דיציאן את הפתק, שהיה מקופל היטב, לעבר פרידמן. אולם הפתק נפל לתוך כוס־הקפה שעמדה מול פרידמן, והתיז קפה על כל הסביבה. חברי־הוועדה פרצו בצחוק והישיבה הופסקה לחמש דקות, שבהן ניסו שאר חברי־הוועדה את כוחם בקליעה אל תוך כוסות הקפה של עמיתיהם.

■ תקרית בלתי־נעימה אירעה ביום־השבת האחרון לראש עיריית תל־אביב **שלמה** („צ׳יצ׳”) **להט**. להט נסע לבית־החולים איכילוב כדי לבקר ידיד שלו, המאושפז בבית־ה־

לאנשים הנכונים

777
ברנדי בינלאומי

כרמל מזרחי
מיקבי ראשון לציון וזכרון יעקב

אנשים

חולים. בשער בית־החולים סירב השומר לתת ללהט להיכנס עם מכוניתו לשטח בית־החולים, דרש ממנו להעמיד את המכונית במיגרש־החנייה „כמו כל המבקרים.” להט התרגז וצעק על השומר: „אבל אני ראש־העירייה, לי מותר!” השומר ענה לו בשקט רב: „דווקא משום שאתה ראש־העירייה, אתה צריך לשמש דוגמה לאזרחי העיר.”

■ אשת החברה **רינה יעקובסון** עמדה השבוע במרכז ההתעניינות של „החוג הנוצץ,” אחרי שהתברר להם כי היא הפכה אחת מגיבורות סיפרה של הסופרת **רחל איתן**, שידה ושידות, שם היא מכונה בשם גדעונה ניסנזון (העולם הזה 1946). באחת המסיבות ניגש אליה איש יחסי־הציבור **מייק סטולוביצקי**, ופנה אליה בתואר שהדביקה לה הסופרת: „מלכת־היופי של הבילו”יים.” השיבה לו רינה: „מה יש? אני באמת אוהבת לבלות!”

■ דובר צה”ל תת־אלוף **דב שיאון**, נפל השבוע קורבן לתקנות החמורות שקיבלו אנשי הג”א, המופקדים על שמירת מקומות ציבוריים. הוא הלך עם אשתו, **יעל דיין**, ועם חמותו, **רות דיין**, לחזות בהצגת הגשש החיוור שנערכת באולם אלהמברה ביפו. בהפסקה ביקש שיאון לקנות בקבוק שתייה. כיוון שלא יכול להגיע למיזנון שבתוך האולם, ביקש לצאת החוצה, אולם איש הג”א הקפיד על התקנה שלפיה אסור להניח לאיש לעזוב את הבניין עד תום ההצגה. גם המדים והדרגות של שיאון לא עשו עליו רושם. „אבל אני דובר צה”ל!” ניסה שיאון לשכנע אותו. „אני לא מכיר אותך,” השיב לו איש הג”א, „ואף אחד לא ייצא מכאן!” שיאון ניסה לזהות את עצמו בעזרת תעודות, אולם לרוע המזל לא הצליח למצוא את תעודותיו. לבסוף מצא את תעודת־הקצין שלו, אולם גם היא לא שיכנעה את איש הג”א להניח לו לצאת. „אתה צריך להשאיר לי ערבון שתחזור להצגה,” תבע השומר מדובר צה”ל, שכבר יצא מכליו. לבסוף, בהתערבותם של סדרני האולם, שערבו אישית לחתנו של משה דיין, הירשה לו איש הג”א לצאת לקנות בקבוק בחוץ.

■ בפרשת ריגול הסתבכה לפני שבועיים בעלת הגלריה התל־אביבית עשר־אצבעות, **רות חפר**. חפר, אשר פתחה השבוע תערוכת פסלי עץ שחור מטנזניה, סיפרה בפתיחת התערוכה על מיקרה שאירע לה באתיופיה, בה ביקרה בעת ששבה מטנזניה עם הפסלים לתערוכתה החדשה. „זוג ידידים שלי ניגשו לשגרירות התימנית באדיס־אבבה וביקשו אשרה לתימן. השגריר סירב לתת להם אשרה, וטען: ,ראינו אתכם מסתובבים עם המרגלת היהודייה רות חפר. אנחנו גם הורדענו עליה לשלטונות’.” כששמעה זאת חפר, מיהרה להסתלק מאתיופיה.

■ נאמנות בלתי־רגילה לבוס שלו הוכיח הנהג של שר־המישפטים **חיים צדוק, אבי בירדה**. הוא ירד מבית השר בירושלים והבחין בצלם־עיתונות, הממתין כדי לצלם את השר במפתיע. הוא מיהר לעלות אל צדוק, סיפר לו על המארב ואמר לו: „צדוק, כדאי שתסתרק היטב, עומדים לצלם אותך.” ואומנם צדוק הסתרק, וירד עם נהגו למכונית.

■ גיבור אחת הישיבות האחרונות של המערך, שנערכו בשבוע שעבר, היה דוברו של השר **ישראל גלילי, פינחס יורמן**. את עין משתתפי הישיבה עניינה קצרנית בלונדית חדשה, אשר לפי החיוכים שעפו בינה לבין יורמן היה ברור כי הם מכירים כבר. יורמן הפך מבוקש ביותר באותה ישיבה, כאשר רבים מהנוכחים שואלים אותו: „מי זאת החברה החדשה שלך?”

■ מזכירת סיעת המערך בכנסת **עליזה מלינוביץ** נהגית מיתרון ההנחה במיזנון־הכנסת, כמו חברי־כנסת. כשפנה אליה הדובר החדש של הסיעה בכנסת, **ליאון הדר**, וביקש ממנה להסדיר גם עבורו הנחה במיזנון, היא דחתה את בקשתו ויעצה לו: „אתה צריך לבוא לעבודה כשאתה כבר אכול.”

■ תגלית מרעישה היתה בשבוע שעבר לרב **ישראל לאו**, אשר רואיין על־ידי המנחה **מני פאר** בתוכנית הרדיו ממני מני. בעיקבות ריב הרבנים הראשיים על נושא הגלולה, הצטרף לאו להיתר של הרב **שלמה גורן** לגלולה, וסיפר כי גם בתקופת־המישנה היו הנשים משתמשות באמצעי־מניעה, כשהיו נעזרות במוך, הוא צמר־הגפן, כדי להימנע מהיכנס להריון. הרב לאו אף הביא לטענתו זו ראיות מהמישנה.

■ מני פאר עצמו סיפר על שיטה שאותה המציא כדי לחסוך דלק. „נניח שאני נוסע לחיפה וצריך לחזור באותו יום,” סיפר מני, „אז כשאני מגיע לחיפה אני מוציא איזה בורג מהמנוע, מתקשר מייד לחברת מגור והם גוררים אותי חזרה לתל־אביב, בלי לבזבז אפילו טיפה אחת של דלק.”

■ סוחר המכוניות **אלברט יכיני** היה בשעתו אחת הדמויות הבולטות בחיי־הלילה של תל־אביב. לא היו כימעט מסיבה או אירוע חברתי אחר, בהם לא נטל חלק. מזה כשנה נעלם אלברט, ובין ידידיו הרבים היו שאף סברו, כי עזב את הארץ. השבוע פוענחה תעלומת היעלמו. אלברט הזמין את ידידיו ומכריו לביתו לפתיחת תערוכת־ציורים, שבה הציג כמה תמונות־שמן שצייר במשך שנה שלמה, בה הסתגר בביתו. אמר אלברט למבקרים, שהתפעלו למראה ציוריו הרגישים: „ציור זה יותר גרוע מחשיש. כשמתמכרים לו, שוכחים את כל העולם.”

■ סיכסוך פרץ השבוע בין מנהל לישכת־העיתונות הממשלתית, **דוד לנדור**, לבין הטלפונאיות של הלישכה. אלו האחרונות פנו אליו בעצומה, תבעו להפקיד עליהן שמירה מזויינת. לנדור דחה את העצומה ואף הזהיר את החותמות: אם מישהי תדליף את עניין העצומה לעיתונות, היא תפוטר מעבודתה.

■ במה עוסק עתה **ברני דויטש**, איל־הבורסה האמריקאי שמימן את תנועות הימין הקיצוני בישראל, ושירד לאחרונה מנכסיו? המיליונר המרושקף, שפיזר את כספו ביד נדיבה, עובד עתה בעסקי־ייבוא צנועים של בגדים מן המיזרח הרחוק לניו־יורק. מכל עשרות האנשים, שקיבלו ממנו „הלוואות,” לא היה כימעט איש שהחזיר לו את הכסף כשזה מצא עצמו בצרה.

■ מנהל סוכנות עתי”ם, הבלשן **חיים בלצאן**, מקבל בביתו חומר־הסברה רב מטעם מישרד־החוץ. לצורך זה התקין תיבת־דואר גדולה בביתו. אולם הדוור שוכח זאת מדי־פעם, ובמקום להביא לו את החומר הוא שם בתיבתו פתק בו מתבקש הנמען לסור למישרד־הדואר ולקבל את החומר. עכשיו מציע בלצאן לדואר פיתרון: שבעלי תיבות גדולות יוסיפו לשמותיהם את התואר ת”ג, ויבקשו את המוענים לציין זאת על המעטפות הנשלחות אליהם. ת”ג פירושו: תיבה גדולה.

■ צורה מיוחדת־במינה להעביר בה את שנת־הנישואין הראשונה שלה, גילתה **יהודית רקנטי**, בתו של **דני רקנטי**, מבעלי בנק דיסקונט. למרות שרק לפני שבועות אחדים נישאה, החליטה יהודית להתגייס לשנת־קבע בצה”ל, קיבלה דרגת סגן.

■ למרות שהיא כבר לא ראש ממשלה, דלתות רבות עדיין פתוחות בפני **גולדה מאיר**. אבל ברגע שהיא החליטה להוסיף חדר לדירתה הפרטית ברמת־אביב, התברר לה שהיא כאחד האדם. בנה של גולדה, **מנחם שניאורסון** מתרוצץ בימים אלה במיסדרונות אגף הבנייה בעיריית תל־אביב, כדי להשיג רישיון להוספת חדר בביתה של אמו.

■ לתשומת־ליבם של כל הפושעים המתכוונים בימים אלה לפרוץ לביתם של **יורם שדה** ואשתו, עיתונאית ידיעות אחרונות **זיוה יריב**, הגרים בביתו של **יצחק שדה** המנוח ביפו. לא כדאי להם. בקרוב יגיע לשם כלב זאב ענק, שיקבל את השמירה.

■ איש יחסי־הציבור **דב קול** גילה את מכוניתו במגרש החנייה של אוניברסיטת בר־אילן, ארבעה ימים אחרי שנגנבה ממנו. למרות שהמכונית נגנבה שלא היה בה דלק, היא נמצאה כשהמיכל שלה מלא. כמו כן השאיר הגנב האלמוני במכונית ספר בתורת הכלכלה אשר מחירו 150 לירות. קול מחפש עתה את הגנב האלמוני כדי שיגנוב ממנו את מכוניתו בשנית.

■ מיפגש בלתי נעים היה בשבוע שעבר לצמד הבדרנים, חומה ומגדל, **צחי נוי ואלי גורנשטיין**. השניים נסעו במכונית ברחובות יפו, כשהתבקשו על־ידי נוסעי מכונית לארק שנתקעה לעזור לדחוף את הלארק. הם סרבו וארבעת נוסעי הלארק התנפלו עליהם וחבטו בהם מכות נאמנות. צחי ואלי חיפשו ניידת מישטרה וכשמצאו אותה, ביקשו להתלונן כנגד הצעירים המכים. כששיפרו לסמל המישטרה על השתלשלות המיקרה, סרב לקבל את התלונה ואמר: „מגיע לכם! אם לא הייתם עוזרים לי, גם אני הייתי מכה אתכם.”

ציפי כיסלו

אשת הכתב לענייני־מיפלגות של „הארץ,” ערכה את ברית־המילה של בנה בנוכחות קהל מגוון של ראשי־מיפלגות. שם־המישפחה, שאותו אימץ לעצמו רן כיסלו כשעבד כנתב „העולם הזה” (במקור וכסלר) הוכיח את עצמו: הבן האחרון של כיסלו נולד ביום האחרון של חודש כיסלו. ציפי, אשתו, שאותה הכיר במיסגרת עבודתו בשבועון, ושגם היא הפכה לאחר מכן כתבת „העולם הזה,” היתה קורנת מאושר. בחגיגה ניהלו שיחה ממושכת השותפים המיפלגתיים החדשים: ח”כ שולמית אלוני והפרופסור אמנון רובינשטיין. השניים נטשו את האולם ברגע שהתחיל הטכס הדתי, חזרו אליו ברגע שנסתיים. בתמונה למטה: כיסלו עם שרה (12), אירית (24) ויורם (18), ילדיו מנישואין קודמים של רן.

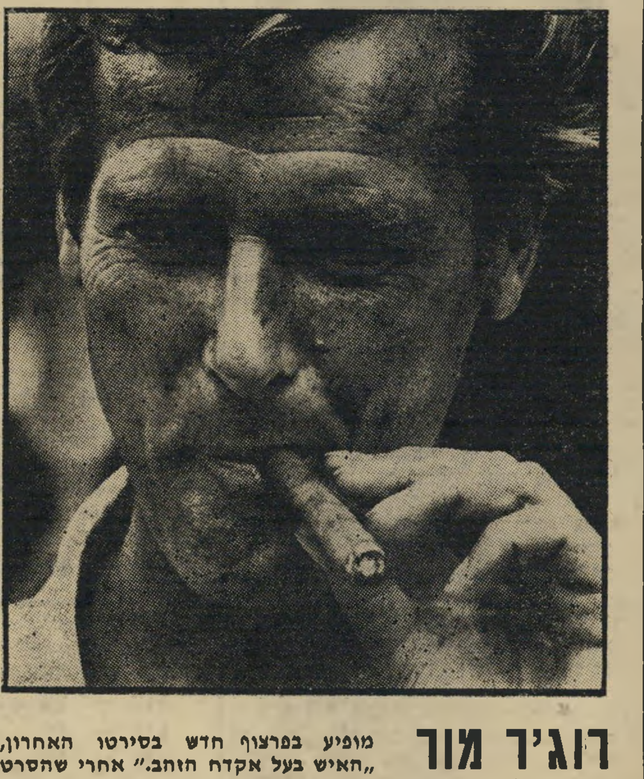

רוג׳ר מור

מופיע בפרצוף חדש בסירטו האחרון, „האיש בעל אקדח הזהב.” אחרי שהסרט הקודם שלו, מסידרת ג׳יימס בונד, „חייה ותן למות” הכניס 12 מיליון דולר פחות מן הסרט שלפניו, עשו את הכל כדי להגדיל את ההכנסות. בין השאר מילאו את הסרט בקטעי פירסומת מיסחרית, כשעל חבד מופיעים בבירור שמות הפירמות של סבון, עט נובע (שמתוכו הוא יורה), מצית ומצלמה.

מכתבים

(המשך מעמוד 9)
שמגלה עניין ברפואת־הנפש ובגורלם של החולים.

גם רס״ר חזי תורם הרבה לירחון ולחולים, בדרכים שונות. חבר אחר במערכת מעתיק ספרים בכתב־בראייל, עבור עיוורים. חבר אחר דואג שהחולים יקבלו עיתונים מהחוץ.

גם אחרים עוזרים, כל אחד בדרכו.

רוני אילן דורון, באר־יעקב

העוני הישראלי — ושוודיה

אני יליד הארץ, ומניסיוני האישי כאשר חייתי בישראל, באיזור מעברות ועוני, אני יודע שאחוז גדול עדיין חי בתנאי מצוקה כלכלית ודיור.

לכן, לדעתי, העולם הזה, המתיימר לייצג את הבעיות של הפער החברתי בארץ, צריך לבטל את המדור רחל המרחלת. כי במדור הזה מוזכר כל הזמן המיעוט הישראלי העשיר, החי לו חיי־מותרות, על חשבון הפועל שעובד קשה וזה בקושי מספיק למחייתו.

אני מציע שתפרסמו מאמרים על בעיות העוני והפער החברתי, שהם מנת־חלקו של הרוב הישראלי הפשוט.

ציון עובדיה, מאלמו, שוודיה

זה עוד קיים?

בחיי, חשבתי שבחורות מהסוג של ג׳ודי ברנס כבר לא קיימות בתוכנו. אבל הכתבה בן־המלך והענייה (העולם הזה 1946) ניפצה את אשליותי.

לולא הסיפור על השחקן עומר שריף ועל נכדו של המלך אידריס, שאני מקווה כי הם מבוססים ונכונים, ולו רק למענכם, הייתי מוכן להישבע שהרדיפה אחר הזוהר עברה מן העולם יחד עם כוכביות הוליווד.

דוגמנית ברנס
ענייה עם פרווה

אגב, מניין לבחורה ענייה (כפי שאתם טוענים) פרוות ברייטשוואנץ, למשל?

יחיאל רז, ירושלים

● גם בחורות ענייות עובדות וחוסכות, לפעמים.

כאשר הח״כים שותקים

קראתי בתדהמה את שתי הכתבות שלכם על ההכנסות של חברי־הכנסת מתחת לשולחן (העולם הזה 1942, 1943).

הייתי בטוח שמייד לאחר־מכן אקרא מבול של מיכתבי־הכחשה של הח״כים, בצירוף הוכחות לכך שהטענות נגדם אינן נכונות.

מסתבר שרק ח״כ אחד (זרח ורהפטיג) הכחיש את הדברים שאמרתם עליו, וח״כ שני (יצחק בן־אהרון) העמיד על דיוקו פרט אחד.

לגבי כל עשרות הח״כים האחרים, שהוזכרו בשמותיהם בכתבות אלה, אין מנוס מאשר להסיק את המסקנה: „שתיקה כהודאה.״

יחיאל ברמן טבריה

● מילבד שני המיכתבים שהוזכרו על־ידי הקורא ברמן, לא נתקבל במערכת כל מיכתב בנושא זה.

אתה צודק,
אם אתה חושב פעמיים
לפני שאתה טס בימים אלה לחו״ל.
אבל אם אתה כבר טס -
אתה ראוי
לתמורה הטובה ביותר לכספך.

SWISSAIR חברת התעופה של שווייץ

בינג ליניאל-ברתל

תעריפון המנויים של העולם הזה
החל מ־1.12.1974

	לשנה בלירות: מחיר העיתון	הוצאות משלוח	ס״ה	ל־½ שנה: מחיר העיתון	הוצאות משלוח	ס״ה
● דמי המנוי בארץ	164 +	16 =	180	84 +	8 =	92
● לכל ארצות תבל בדואר רגיל	164 +	32 =	196	84 +	16 =	100
דמי המנוי לארצות חוץ בדואר אוויר						
● לכל ארצות אירופה ואיראן	164 +	70 =	234	84 +	36 =	120
● לקפריסין	164 +	56 =	220	84 +	29 =	113
● לארה״ב ולקנדה	164 +	120 =	284	84 +	62 =	146
● לאוגנדה, טנזניה, אתיופיה, גאנה, קניה, ניגריה, חוף השנהב, תאילנד	164 +	112 =	276	84 +	58 =	142
● למקסיקו	164 +	117 =	281	84 +	60 =	144
● לדרום-אפריקה, זמביה, רודזיה, ונצואלה, ברזיל, ארגנטינה, קולומביה	164 +	156 =	320	84 +	80 =	164
● פרו ויפאן	164 +	200 =	364	84 +	102 =	186
● לאוסטרליה וניו-זילנד	164 +	196 =	360	84 +	100 =	184
● [illegible]	164 +	170 =	334	84 +	87 =	171

הנדון:

טוב שסתמו את הגולל על תקוותו לחזור - אך רע שסתמו לו את הפה

תנו לו לדבר!

בעצם, הייתי צריך לשמוח מאוד למראה המחזה הזה: משה דיין מתגנב מבניין האוניברסיטה, אחרי שההורים השכולים מנעו ממנו לשאת את דבריו בפומבי.

אני זוכר את דיין בשיא שחצנותו, כשעלה על דוכן הכנסת ופטר טענות כבדות־מישקל בבדיחה תפלה או בפסוק של זילזול.

אני זוכר את הח"כים של כל המיפלגות מתפלשים לפניו בעפר, ומשתדלים ללקק את האבק מנעליו.

אני זוכר אותו מתעלם, בהתנשאות עילאית, מן הגילויים שחשפו את מעשי השחיתות שהיה מעורב בהם.

הנה, סוף־סוף, נמצאו אנשים הגונים, אנשים פשוטים שהקריבו למען המדינה את היקר להם מכל, ובאים לסתום לו את הפה.

הייתי צריך להיות מאושר.

לצערי, איני יכול לשמוח על כך.

אני נאלץ לקום ולהגן על זכות־הדיבור של האיש הזה.

מי היה מאמין שנגיע לזה?

■ ■ ■

אפשר בהחלט להבין לרוחם של ההורים השכולים.

איך אפשר לשכוח שביום־הכיפורים הגורלי, כאשר כבר היה בטוח לגמרי שעומדת לפרוץ מילחמה תוך כמה שעות, היה זה משה דיין שעיכב את הגיוס המלא של כוחות המילואים?

איך אפשר לשכוח שבמשך שש שנים גרליות, כשר־הביטחון הכל־יכול של ישראל, היה זה משה דיין שהיה אחראי לכל ה„קונצפציות" הפוליטיות והצבאיות, שהובילו לאסון יום־הכיפורים?

מי ששילם את המחיר העליון עבור פרי־באושים זה של חוסר־אחריות וחוסר־כישרון — איך לא יתכווץ ליבו בקירבו למראהו של משה דיין, הנוהג כאילו לא קרה דבר?

אפשר להבין לרוחם. אך האם אפשר להצדיק את מעשם?

■ ■ ■

אילו היה למשה דיין קורטוב של טאקט, בוודאי היה נמנע מלעלות על דוכן של פרופסור, כדי ללמד את קורות מילחמת יום־הכיפורים.

במיקרה הטוב ביותר, אחראי האיש לכישלון שעלה בחייהם של הרבה־הרבה בחורים יקרים.

במיקרה הרע ביותר, נהג בתפקידו בהפקרות פלילית, מעל באימון ההמונים שסגדו לו כמו לאליל, וגרם למיפנה היסטורי הרה־אסון בתולדות המדינה.

כך או כך, היה נאה לו להתפטר למחרת־היום, למשוך את ידו מכל עיסוק מדיני או צבאי, להצניע לכת ולהביע חרטה.

הוא לא עשה זאת.

הוא נהג כאדם שהתחלק על קליפה של בננה, מעד, והמשיך בדרכו כאילו לא קרה כלום.

ועכשיו הוא בא ללמד את הדור הבא מה אירע במילחמה זו, כאילו היה מצביא עטור־תהילה, החוזר משדה־הקרב כשעלי־הדפנה לראשו.

אין ספק, זוהי חוצפה תחומית.

חוצפה מרגיזה, מקוממת, המרתיחה את הדם.

אבל אין חוק נגד חוצפה. ואין שופט המסוגל לכפות על אדם כבוד לרגשות הזולת, הכנעה עצמית בפני קורבנות מעשיו, רגישות מוסרית ומידה של טאקט.

■ ■ ■

אם מעשיו של דיין מרגיזים, הרי מעשה המזמינים מרגיז שבעתיים.

הנה מוסד, המתיימר להיות אוניברסיטה.

כולנו יודעים שאין זה מוסד אוניברסיטאי אמיתי. זהו מוסד מיפלגתי־תעמולתי, באיצטלה אקדמית, חממה למגמות פאשיסטיות שונות, אולפן לשטיפת־מוח תלמידיו.

אבל גם ממוסד כזה אפשר היה לדרוש מינימום של יחס־כבוד לרגשות הציבור, אם לא לטעם הטוב.

איני זוכר שאי־פעם הוזמן למוסד זה איש־ציבור שאינו לאומן־דתי קיצוני, לתת בו סידרת־הרצאות לימודית על עניינים שהוא מבין בהם יותר מאשר המצביא הכושל על המילחמה האחרונה.

להעמיד פנים כאילו מסוגל משה דיין לדבר באובייקטיביות כלשהי על מילחמה זו, הרי זו בדיחה. אין הוא מסוגל אלא להשמיע דברי־רהב, להציג את עצמו כגאון הדור, ולהטיל על כל העולם את האחריות לאסונותיו.

יכול אדם לדבר על שגיאותיו. אדם בעל ענווה כלשהי, שלמד לקח משגיאותיו וממחדליו, שהתעלה לדרגה של ראייה אובייקטיבית, יכול בוודאי ללמד הרבה ולהאיר עיני רבים.

אבל משה דיין אינו כזה. מעולם לא השמיע אף מילה אחת של ביקורת עצמית, ותהיה קלושה וסלחנית ככל שתהיה. כשהוא מכה על חטא, הוא מכה על חזה הזולת.

הזמנת דיין לאוניברסיטת בר־אילן היתה אקט פוליטי מובהק, שנועד להכשיר את הקרקע לשיקומו האישי והציבורי של דיין כדי שיוכל לחזור לשילטון, בראש קואליציה ימנית־דתנית־ריאקציונית.

יש בכך מידה רבה של חוצפה, רצון רע וקהות מוסרית. המזמין בוודאי אשם יותר מן המוזמן.

אבל גם נגד חוצפה כזאת אין חוק.

■ ■ ■

כן, היתה להורים השכולים הצדקה מלאה להפגנה רצינית ומכובדת.

אילו הלכו אל שערי האולם, התייצבו שם בשורה ארוכה ודוממת, מביעים בדרך זו את סלידתם המוסרית — הייתי מצדיע להם.

אך כאשר הם באו ומנעו — בכוונה או שלא בכוונה — מדיין את זכות־הדיבור, נדלק אור אדום של אזהרה.

לכל אדם הזכות לדבר. גם לאדם כושל. גם למחדלטור עתיר־אסונות. גם לאדם אשר דוכן־הנואמים שלו מורכב ממצבות.

אם מוכנים הסטודנטים של בר־אילן לשתות דברי־תורה מפי אדם שכל תחזיותיו הפוליטיות והצבאיות התבדו — יבושם להם. אם רוצים השליטים של בר־אילן להשליך את יהבם האקדמי על אליל שנפל והתרסק לרסיסים — הרי זו זכותם.

לשום אדם, לשום קבוצה, גם לא לקבוצה של הורים שכולים, מותר לשלול זכות זו. אחרת פותחים אנחנו בתהליך, שאת סופו מי ישורנו.

■ ■ ■

לפני כמה שבועות דרש הפרופסור אמנון רובינשטיין לגרש מן האוניברסיטה העברית את הפרופסור ד"ר ישראל שחק.

שחק הופיע בחו"ל באסיפות מטעם אירגונים התומכים באש"ף, ומתח בהן ביקורת קיצונית על מעשיה (האמיתיים או המדומים) של ממשלת ישראל.

לדעת רובינשטיין, זה מצדיק את ביטול אזרחותו, שלילת דרכונו, ועל אחת כמה וכמה גירושו מן האוניברסיטה ושלילת זכותו לכהן בה כפרופסור (לכימיה אורגאנית) וללמד את תלמידיו.

התנגדתי בחריפות לגישה זו. לא רק בשם החרות האקדמאית, אלא גם בשם חופש־הדיבור הכללי.

אני מתנגד מאוד למעשיו של שחק. אבל יושרו של דמוקרט אמיתי נבחן על פי נכונותו להילחם בעד זכותו של אדם להשמיע דברים שהוא מתנגד להם. קל מאוד ונוח מאוד להילחם בעד זכות־הדיבור של אדם האומר דברים פופולריים, המקובלים על הכל. זוהי דמוקרטיה דה־לוכס, דמוקרטיה על־תנאי שגם פאשיסט יכול להסכים לה.

אם מותר לשלול את זכות־הדיבור מ„בוגד," מי קובע מיהו בוגד? שחק הוא בוגד בעיני אמנון רובינשטיין. רובינשטיין הוא בוגד בעיני יצחק רפאל. רפאל הוא בוגד בעיני מנחם פרוש. פרוש הוא בוגד בעיני נטורי־קרתא.

הוא הדין לגבי משה דיין. בין ההורים שהפגינו השבוע נגדו, בוודאי היו כמה וכמה שחשבו עוד לפני שנה וחצי שמשה דיין הוא גאון הדור, יורשו של ביסמארק בשטח המדיני ושל נפוליון בשטח הצבאי. מי יודע, אולי היה מישהו מהם מוכן אז לעלות על הבאריקדות כדי לסתום את פי המעטים שאמרו כבר אז שדיין הוא אינפנטיל פוליטי ובור צבאי.

כשם שהיתה אז הזכות המלאה למבקרי דיין לומר מה שאמרו (והלוואי והיו מקשיבים לדבריהם — יתכן שזה היה מציל את חייהם של כמה מבני ההורים האלה) — כן מותר עתה לדיין עצמו לנאום, להצטדק, לצעוק מהגגות.

אם מישהו מוכן להאמין לו אחרי כל מה שקרה — זו בעייתו. אם הטלוויזיה מזמינה אותו ברוב כבוד להשמיע את דעתו על בעיות פוליטיות ואת תחזיותיו לגבי עיתוי המילחמה הבאה — זה בוודאי מגוחך, אבל בהחלט מותר.

הדבר מצלצל כפאראדוכס, אבל הוא הגיוני לגמרי: אנחנו, שלחמנו בדיין מפני שראינו בו סכנה לדמוקרטיה הישראלית, חייבים עתה להילחם למען זכותו הדמוקרטית לדבר.

■ ■ ■

אם התכוונו ההורים השכולים לקבור סופית את הקאריירה הפוליטית של משה דיין — יתכן שהצליחו.

משה דיין היה בטוח שהציבור ממהר לשכוח, והוא ביקש לנצל את השיכחה כדי לחזור לזירה. ההורים השכולים הציגו לעיני המדינה כולה תזכורת הכתובה באותיות של דם.

דיין היה מחוסן בפני ביקורתם של שוחרי־השלום. אין הוא מחוסר מדברי־הזעם של מישפחות קורבנות המילחמה.

אבל ההורים יכלו להשיג זאת גם בהפגנה אילמת.

חבל שלא הסתפקו בכך.

יש והשתיקה מהדהדת יותר מדברי־הקיטרוג הרמים ביותר.

אם סתמו ההורים את הגולל על תיקוותיו של דיין לשוב לשילטון — הרי זה טוב.

חבל רק שתוך כדי כך היה נראה כאילו הם סותמים לו גם את הפה.

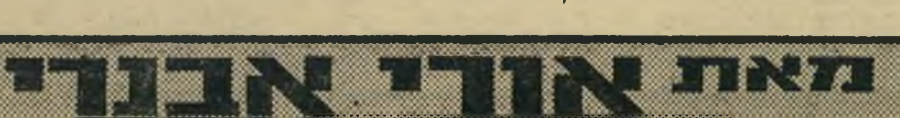

מאת אורי אבנרי

הליכוד הקים מטה מיוחד למילחמה אישית

זה שנים רבות לא היו אנשי חרות מאושרים כמו בימים האחרונים. כשמתבוננים בהם במיסדרונות הכנסת הם נראים כאילו חזרו לימים הטובים שלהם, מתקופת המחתרת. ממתיקים סוד, שולחים חיוך מרמז, קריצה קלה, מתגודדים בפינות ומשמיעים חצאי־מישפטים מבטיחים.

לאווירה זו של חרות נתפסו גם חברי הכנסת של הליברלים וע״מ, המתונים יותר מהחרותניקים ואשר הצליחו להשתחרר כבר, בניגוד למנהיגי חרות, ממורשת תקופת האצ״ל או הלח״י.

הליכוד שרוי עתה בהכנת מערכה פרלמנטרית וציבורית נגד ראש־הממשלה יצחק רבין. זו תהיה מערכה אשר לא תבחל באמצעים, לא תתחשב בנוהגים פרלמנטריים, ותהיה, לדברי מארגניה, חסרת־רחמים.

כשכינה יצחק רבין בשבוע שעבר את מנהיג הליכוד, מנחם בגין, בתארים „מוצג ארכיאולוגי" ו„נכס למערך" חשב, בתמימותו הפוליטית, כי בזה חיסל חשבון עם ביטוי שהשמיע נגדו בגין בשבוע הקודם, ובו האשימו כ„חסר־תבונה".

רבין בחר לערוך את התקפתו האישית על בגין דווקא בישיבה של מיפלגת העבודה, שבה לא היה סיכוי שמישהו יקרא לעברו קריאת־ביניים או יפריע לו.

אולם הידיעה הגיעה אל בגין עוד באותו לילה והוא החליט לקבוע בעצמו את שדה־המערכה נגד ראש־הממשלה, ובעיקר לקבוע את כלי־הנשק.

האות: הפסקת העישון

עד היום היה בגין מטיל וטו על כל רעיון, בעיקר של ח״כ חיים לנדאו ומצליח־האופוזיציה מנחם ידיד, אשר כוון לפגוע ברבין אישית. אולם בשבוע שעבר נתן בגין אור ירוק למיתקפה כוללת על יצחק רבין האיש.

עתה מתכוון הליכוד להעלות מעל בימת הכנסת, ועל גבי העיתונים, את כל עוונותיו הידועים והבלתי־ידועים של רבין. לשם כך חולקו בקרב הליכוד תפקידים, כאשר כל נושא־תפקיד דואג לתכין את תוכנית־הקרב שלו כהלכה על־פי הכללים.

נראה שהתמכה הגדולה ביותר תבוא דווקא מחוגי הליברלים, וייתכן כי אף מצד מנהיג מיפלגה זו, הד״ר אלימלך רימלט. הליכוד טוען כי יש בידו מידע על התמוטטות נוספת של רבין, אשר התרחשה לפני כשלושה שבועות בלבד. לדברי אנשי המיפלגה הליברלית קיבל רבין שדר מנשיא ארצות־הברית ג׳ראלד פורד, אשר הרגיזו וגרם לו להתמוטטות. רמז מסויים לנכונותה של ידיעה זו ניתן למצוא בעובדה שרבין חדל, סמוך לתאריך זה, לעשן, לאחר שהיה מעשן כ־80 סיגריות ליום.

גם כאשר אירעה ההתמוטטות המפורסמת של רבין, בתקופת רמטכ״לותו, ערב מילחמת ששת־הימים, זו שעליה דיבר מיסמך עזר וייצמן, טענו אז מקורביו של רבין כי זו היתה הרעלת ניקוטין. על מיסמך וייצמן אין הליכוד מתכוון לפסוח והכוונה היא להעלותו בפני הציבור, פעם נוספת, בתוספת פרטים חדשים.

על „התמוטטות" נוספת של מי שמכהן היום כראש־הממשלה עומד לדווח לציבור הישראלי, מעל במת הכנסת, ח״כ מנחם ידיד. ידיד יודע לספר כי בעת מילחמת יום־הכיפורים הוזמן רבין, כמו אלופים רבים אחרים, לשבת בבור הפיקוד. כשהתברר לו המצב בחזיתות, הוא נבהל, נתקף פאניקה והפריע לעבודה. הרמטכ״ל דאז, רב־אלוף דויד אלעזר, ביקש ממנו לעזוב את המקום וכשסירב רבין, נתן „דדו" הוראה לשני שוטרים צבאיים להוציאו. ואומנם, רבין לא היה שותף לניהול המלחמה, אלא מונה לתפקיד מינהלי של איסוף כספים למען המאמץ המלחמתי.

הליכוד עומד לטעון כי אדם שהתמוטט כבר שלוש פעמים, בעת שעמד במצבים קשים, אם־כי בדרגות קושי שונות, אינו מסוגל לעמוד בראש מדינה, ויהווה סכנה של ממש אם תיקלע המדינה למילחמה.

חלוקת תפקידים

אך לא רק בנושאי יציבותו הנפשית וכושר־עמידתו של ראש־הממשלה עומד הליכוד לתקוף את רבין, אלא גם בעניין הרצאותיו בארצות־הברית, בעת שכיהן שם כשגריר.

משימת חשיפת הפרטים וההיבטים הנוספים לפרשה זו הוטלה על שני חברי־כנסת: עורך־הדין יורם ארידור מחרות, ויחזקאל פלומין מהליברלים.

באמנת ג׳נבה קיים סעיף הקובע כי לשליח רישמי של מדינה למדינה אחרת, אסור לעבוד באופן פרטי במדינה שאליה

הוא נשלח. עורך־הדין ארידור בודק עתה את הנושא על השלכותיו החוקיות והבינלאומיות, ולאחר בדיקה זו תהיה טענת הליכוד כי ראש ממשלת ישראל עבר לא רק על חוקי מדינת ישראל, אלא גם על חוקים בינלאומיים, בעניין אותן הרצאות.

ח״כ פלומין, שהוא רואה־חשבון במיקצועו, מסתפק בעבירותיו של רבין על חוקי מדינת ישראל. לפי מידע שאותו קיבל פלומין, לדבריו ממקור מוסמך, הודיע רבין לשילטונות־המס בארצות־הברית כי הרצאותיו הן במיסגרת תפקידו הדיפלומטי, ולכן אין הוא חייב עליהן במס לאמריקאים.

בארץ טען רבין כי הרצאותיו היו עיסוק פרטי, ולכן לא חייבו אותו שלטונות מס־ההכנסת הישראלי במס עליהן, מאחר שידוע כי עבור הרצאות פרטיות מחייבים שילטונות האוצר האמריקאיים במס, והסכם בין ישראל לארצות־הברית קובע שאין לגבות מס פעמיים.

פלומין הגיש לפני חודשים רבים שאילתה לשר־החוץ, השר שהיה ממונה על רבין בעת שכיהן כשגריר. לפני חודשיים

מאת

יוסי ינאי

שם פלומין לב כי השאילתה המסויימת הזאת נעלמה מרשימת השאילתות וביקש לחדש אותה. עד היום לא נענתה השאילתה. במיסגרת התוכנית החדשה של הליכוד עומד פלומין לבקש מיושב־ראש הכנסת לדרוש משר־החוץ תשיבה, וכן להגיש שאילתה זהה מדי־שבוע.

צוות מיוחד של הליכוד, בראשותו של משה ניסים, עמל עתה על גיוס מידע על הוצאותיו הכספיות של ראש הממשלה בימים האחרונים. לידי חצוות הגיע מידע על נגרייה ביפו, שבה עוסקים עתה בהכנת ריהוט חדש ויקר לחדר־השינה של ראש־הממשלה. בעניין זה נעזר הצוות בכתבי־החדשות של קול ישראל, היודעים לספר על כתבה שתכין אחד מהם בנושא זה, ואשר נפסלה לשידור על־פי הוראה מגבוה.

שתי מערכות־ריהוט

לדברי העוסקים באיסוף החומר, משונה העובדה, שראש־הממשלה משקיע כסף ציבורי רב בריהוט דירת־השרד שלו, מאחר שידוע כי קיבל מתנה מערכת־רהיטים מושלמת העולה עשרות אלפי לירות, מיהודי אמריקאי שאותו הוא לא הכיר כלל.

לטענת הליכוד — מתנה זו, אשר ניתנה לרבין בעת שמונה כראש־ממשלה, שייכת למדינה, ואין כל צורך להשקיע עתה כספים בריהוט חדש.

בתגובותיו של בגין על דברי רבין עליו, אפשר היה להבחין ברמזים לקו החדש שנוקט הליכוד כנגד ראש־הממשלה. „לרבין לא היה כדאי לבחור דווקא בשמו של עזר וייצמן כדי לנגח אותנו," טען אז בגין, והרמז — ברור: וייצמן ומיסמך וייצמן הם חומר־נפץ מתמיד נגד ראש־הממשלה. „בעוד שרבין טוען שאני נכס למערך, אני לא יכול לטעון אותו דבר כלפיו, שגם הוא נכס למערך," אמר בגין. „הבעיה היא שהוא גם אינו נכס למדינה."

ראש־הממשלה נקלע כבר בכנסת לפחות פעמיים לסערת־רוחות בעת שעמד על דוכן הנואמים. אין צורך להיות חד־עין במיוחד כדי להבחין בתגובותיו. הוא מאבד את עשתונותיו, פניו מסמיקים והופכים לוהטים כשאפילו חיוך עצבני אינו מצליח לכסות על ריגשותיו. לעיתים הוא כל־כך כועס, עד שבמקרים שבהם היו פרלמנטרים אחרים נותרים שאננים לחלוטין, הוא מסית בחזרה ביטויים כמו: „אל תבלבל את המוח!" או „אתה שקרן!" כל מקהלה של קריאות־ביניים גורמת לו להפסיק את הנאום ולאבד את החוט המקשר בין משפטיו.

רגישות מופרזת

חוסר־הניסיון ורגישותו הרבה של ראש־הממשלה כלפי פגיעות בו יעשו בוודאי את מלאכת מילחמתו של הליכוד ברבין קלה ביותר.

החיצים שאותם היה ראש־הממשלה הראשון, דויד בן־גוריון, שולח בבגין, הפכו כבר לקלאסיקה במילון הפרלמנטרי. בן־גוריון סירב בתוקף לקרוא לבגין בשמו, וכאשר היה חייב להתייחס אליו, היה משתמש בביטויים כמו: „האיש היושב ליד־חבר־הכנסת בדר."

אולם למרות היריבות בין שני אישים אלה, העריך בגין את בן־גוריון — הערכה שאינה קיימת אצלו לגבי יצחק רבין.

בתקופת בן־גוריון לא היה עולה בדעת חרות — או כל מיפלגה אופוזיציונית אחרת — להכין תוכנית מפורטת למילחמה אישית בראש־הממשלה, מתוך מגמה אחת בלבד: להביא אותו לידי איבוד־עשתונות והתמוטטות, „כדי שהעם כולו יראה איזה מין ראש־ממשלה יש לו," כפי שהתבטא אחד ממכיני המערכה הכוללת הזאת, מנחם ידיד, נציג שכונת־התיקווה בכנסת.

במדינה

העם

סגן קולומבו אינו עונה

הבלש נמוך־הקומה נכשל בפעם הראשונה במשימה חשובה

מה יכול לגרום למהפכה במדינת־ישראל?

שאלה זו מטרידה את המומחים מזמן. בדרך של אלימינציה (חילוק), ועל פי הנסיון המעשי, כבר נקבע מה **אינו** מביא את האדם הישראלי להתקוממות.

לא כישלון בהכנה למילחמה. זה גורם, בסך הכל, לאדווה קטנה של התרגשות.

לא עלייה מסחררת ביוקר־המחייה. קצת קללות, קצת השמצות, וזה הכל.

לא חשיפת פרשות־שחיתות מזעזעות, שעלו לאזרח במאות מיליוני לירות מפרי עמלו. זה, בסך־הכל, טוב לכמה מאמרים בעיתונות.

לא מצוקה של בני־השכונות. זהו רק חומר לכמת תעלולי־פירסומת של עסקנים עדתיים ממדרגת שנייה.

אם כן, מה?

המומחים היו בטוחים שהתשובה טמונה בתיבה המהבהבת. אם יעזו השילטונות לשלול מן האזרח את תוכניתו האהובה ביותר, הוא יעלה על הבריקאדות.

עתה נתבדתה גם תיקווה זו. התוכנית הזרה הטובה ביותר בטלוויזיה הישראלית — קולומבו — הורדה מן המסך, כתוצאה מרשלנות שיגרתית. פשוט שכחו להזמין מלאי מספיק, ולא הבחינו באזילת המלאי הקיים. יחד עם הסגן הנמוך והאינטליגנטי, בעל האישיות הכובשת־לב, הורדו גם כמה מעמיתיו, מק־קלאוד ומקמילן.

אבל המוני ישראל לא נהרו לרחובות.

עכשיו נותרה, לדעת המומחים, אפשרות אחרונה אחת: כישלון לאומי במיגרש הכדורגל, שיחריד את האזרח הישראלי עד־כדי־כך שיקום לקעקע את אושיות השילטון.

מיפלגות

ממשלת הצללים

גולדה מנשקת, אבן יורה, ספיר מארגן ודיין תוקף משני האגפים גם יחד

האם קיימת בארץ ממשלת־צללים?

המוסד המקורי של „ממשלת הצללים" קיים בבריטניה. זהו צוות של ראשי האופוזיציה, שחילק בתוכו „תיקים" כמו בממשלה האמיתית, כדי לאפשר לחבריו להתמחות בשטחים השונים ולתפוס את מקומם של שרים, אם תגיע האופוזיציה לשילטון בבחירות הבאות.

בארץ אין אופוזיציה מאוחדת, המסוגלת להגיע לשילטון. אפילו הליכוד הימני אינו מתיימר לכך. לכן לא הקים „ממשלת צללים," למרות שמדי־פעם צץ הרעיון. באחרונה דיבר על כך עזר וייצמן, לפני הדחתו.

אולם בימים אלה קמה בארץ ממשלת־צללים מסוג חדש, שאין לו תקדים בעולם: צוות של אנשי־שילטון לשעבר, שהודחו מתפקידיהם, והחולמים על הדחת יורשיהם.

חיצים ונשיקות. פינחס ספיר מנסה עתה להקים מחדש את הגוש המרכזי במיפלגת־העבודה. התפוררות המיפלגה, וסיעתה בכנסת, מכשירה את הקרקע לכך. אך סיכויי ההצלחה מוטלים בספק. ספיר שוב אינו שליט כל־יכול, המסוגל לעורר מורא בלב הדוכסים והרוזנים הפיאודליים של המיפלגה.

אבא אבן אינו מסוגל, מבחינת אופיו ומעמדו, למאמץ שיטתי ממושך בכיוון זה. הוא מסתפק בירויית חיצים ביצחק רבין וביגאל אלון, מדי־פעם.

גולדה מאיר אינה פועלת בכיוון זה. יצחק רבין דואג להעניק לה את כל הכבוד האישי הדרוש כדי לספק אותה. עתה עורכת גולדה באמריקה מסע־ניצחון, שבו משקיעה הממשלה מאמץ רב. נאמנה, שמחה דיניץ, שאותו היא שתלה בשגרירות בוושינגטון, עוזר בכך. כל עוד יכולה גולדה לנאום, לנשק מנהיגים ולהיפגש עם נשיאים ושרים, היא מרוצה.

נותר משה דיין.

דבר והיפוכו. איש לא הישלה את עצמו שדיין ישלים עם הדחתו. היה ברור

(המשך בעמוד 22)

ההורים השכולים צועקים בזעם - ד . מתגנבים מן האוניברסיטה

ווטרלו בבר-אילן

איפוה הוא הרוצח?" "נראה להם לפושעים האלה!" "שישכב באדמה כמו ששוכבים הבנים שלנו!" הידהדו זעקות הזעם מול המחסום בשער אוניברסיטת בר־אילן.

תחילה היו אלה יבבות כאב, מצד קבוצה קטנה של אנשים, שניצבו כששלטים בידם, להפגנת מחאה שקטה בפתח האוניברסיטה, בה עמד שר־הביטחון לשעבר, משה דיין, לשאת את השניה בסידרת הרצאותיו בנושא "יחסי ישראל־ערב." אבל תוך זמן קצר הפכו צווחות הכאב לקריאות־קרב.

שומרי המחסום הרימו אותו לרגע, כדי לאפשר למכוניות סגל האוניברסיטה להיכנס אל תוך הקאמפוס. המפגינים ראו את המחסום מורם, ניסו לחיכנס בעדו. השומרים הורידו את המחסום כדי לעצור בעדם. ואז החלה ההסתערות הגדולה. המפגינים, שעד אז ניצבו בחבורה שהלכה וגדלה, זינקו לעבר המחסום, פרצו אותו כשהם שואגים: "להיכנס פנימה! אל האולם! נראה מי לא ייתן לנו להיכנס?!"

מכל הקרבות בהם השתתף משה דיין בחייו, זה היה הקרב האכזרי, המר והמזעזע ביותר.

נגד המחנה שניצב מולו, לא ניתן היה להפעיל שום נשק — לא כוח, לא היגיון ואף לא שיכנוע. זה היה מחנה פצוע, שותת־דם, אכול יסורים. מחנה של רוחות־רפאים החיים מכוח כאביהם, שאיבדו את טעם חייהם בשלמם את המחיר הכבד ביותר — בניהם. מחנה השכולים — האבות, האמהות, האלמנות והאחים של חללי מילחמת יום־הכיפורים.

ארבעה־עשר חודשים אחרי המילחמה טרם הגלידו פצעיהם וחומת השיכחה לא סגרה עליהם. הגורל המשותף שהפגישם ליד קברות ילדיהם, איחד אותם למשפחה אחת. שם, ובלילות הארוכים בבתיהם כששפכו את ליבותיהם זה בפני זה, הגו כמה מהם את הרעיון להפגין נגד הרצאותיו האקדמיות של דיין באוניברסיטת בר־אילן.

סיפר חיים ניסנבוים מרמת־גן, ששיכל את בנו בסיני, ושהיה ממארגני ההפגנה: "כואב לנו שרצחו את הילדים שלנו והאיש האחראי לכך לא נתן את הדין בפני העם. איך הוא לא מתבייש לעשות קאפיטל על חשבון הדם של הילדים שלנו? בשעה שהובילו את בנינו בקומנדקרים לבתי־הקברות הוא השתתף עם אשתו באיזו תחרות לבחירת מלכת־יופי בדרום־אפריקה. אנחנו לא מוכנים לתת לו להיבנות עכשיו באוניברסיטה, שיבוא לספר שם איזה גיבור מילחמה הוא היה. אנחנו נרדוף אותו איפוה שהוא לא יהיה!"

המשטרה סירבה לבוא

אף יש לא צִיפָה שתהיה היענות כזו למודעה, שפורסמה בעיתונות ביוזמת קבוצה קטנה של הורים שכולים, ושקראה להפגין נגד דיין בשערי בר־אילן. תחילה הופיעו בשעה שנקבעה להפגנה כתריסר הורים בלבד. אבל מרגע לרגע הלך המחנה והתעצם. כעבור שעה כבר היו במקום כמה מאות אנשים.

זרים זה לזה, ממעמדות שונים ומכל חלקי הארץ, הם שפכו זה בפני זה את סיפורי הטרגדיות האישיות שלהם.

„הבן שלי נהרג בגולן," זעק ליובה קלינגר, בעל מישרד הובלה מפתח־תיקווה. „הוא נלחם בתל־פארס משתיים בצהריים עד ארבע לפנות בוקר. אז הם קיבלו פקודה לסגת ועלו על מארב. שמונה עשרה איש נהרגו. חודש וחצי חיפשתי אותו בין התילים בגולן. אפילו את הגוף שלו לא מצאו. רק קופסא שלחו לי."

„את אחי שלחו להתקפה עם טנק בלי מיקלע, בלי מישקפת ובלי מכשיר קשר. רק עם תותח," סיפר יעקב קור מרמת־השרון, שאחיו, דוד קור בן ה־24, נהרג באחת מהתקפות הנגד של אוגדת אריק שרון ב־9 באוקטובר בסיני.

„אני מחכה לרגע הזה כבר הרבה זמן!" התפרץ מאיר הלביץ מיפו. „הבן שלי נהרג בקרבות הבלימה בסיני. השאירו אותם שם מעטים ולא יצאו לחלץ אותם. כל עוד המדינה לא תעמיד את משה דיין לדין זה יביא להתפרצויות אישיות נגדו."

„רצחו אותם! הפקירו אותם בשדה־הקרב" צרחה קלרה מוצאפי מרמת־גן. „דיין רוצה להציג את עצמו עכשיו כגיבור, כדמות חיובית, אבל הוא פושע. למה הוא מסתתר עכשיו? למה הוא לא בא לאף אחת מההלוויות? למה לא רואים אותו בקריית־שאול? למה הוא לא בא לראות את ההורים השבורים במקום לנסוע לטייל בחו"ל?"

בנה של קלרה, חיים מוצאפי, היה בן 19 כשנהרג בגיזרה הצפונית של תעלת־סואץ בקרבות הבלימה. „עד היום הוא נעדר," התייפחה, „אין לי סיכוי לקבל אותו אפילו בקריית־שאול. כל הארבעה מהטנק שלו נעדרים, לא יודעים מה קרה

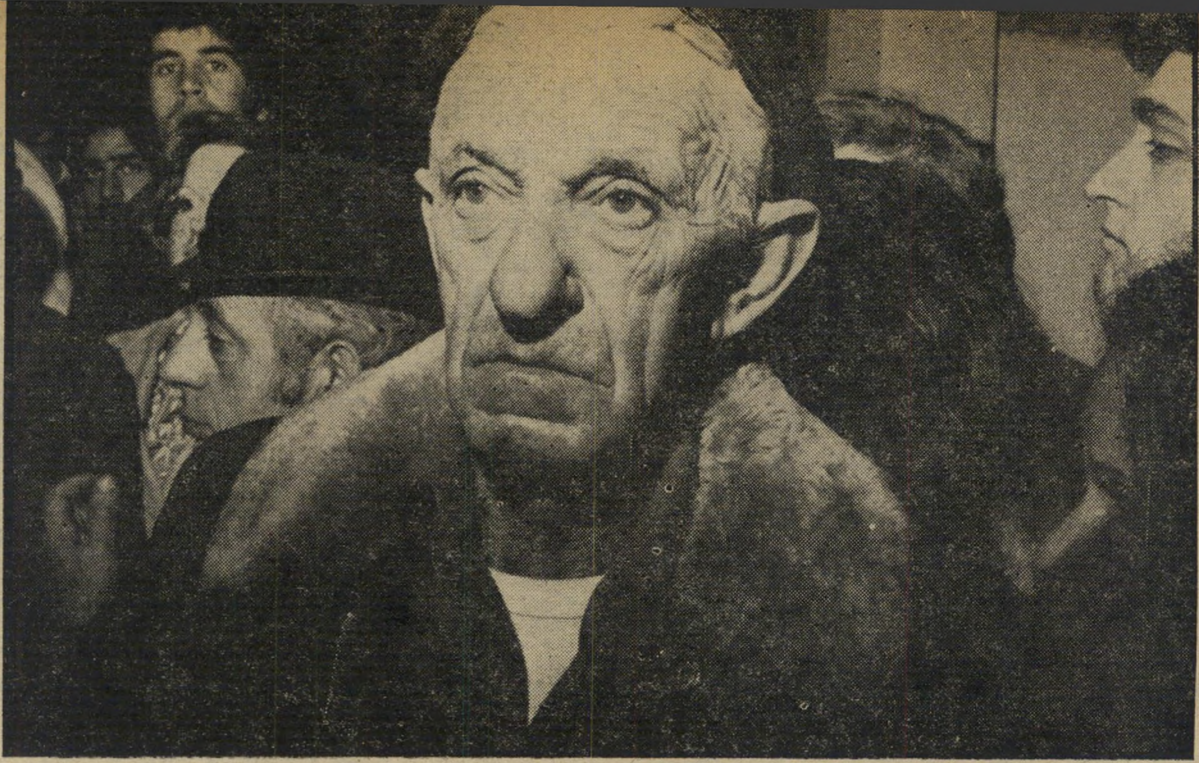

השכול והיגון אשר ליבו את זעמם של ההו־רים השכולים והיפנו אותו כנגד האיש שלדעתם נושא באחריות אישית למות ילדיהם, נשקפים בהבעת פניו של אב שכול זה, הניצב קפוא ודומם בתוך המהומה הכללית שהתחוללה באולם האוניברסיטה, שעה שההורים השכולים פרצו בזעקות כאב, כשהם מחפשים כתובת להטיח בה את כאבם. „על כל הרצאה הוא מקבל 1750 ל״י,״ האשימו ההורים השכו־לים את דיין, „הוא עושה כסף על חשבון הבנים שלנו!״

זעם בעיניים של אב שכול המתווכח עם סטודנטים של אוניברסיטת **בר־אילן**, אשר ניסו לשכנע את ההורים השכולים לא לגרום לפיצוץ הרצאתו של דיין. ויכוח זה התנהל במיסדרון, קודם שהצליחו ההורים לפרוץ בכוח אל תוך אולם ההרצאות שדלתותיו נחסמו בפניהם. „אתם תהיו הקורבנות של המילחמה הבאה!״ טענו ההורים השכולים באוזני הסטודנטים, בניסיון לשכנע אותם להחרים את ההרצאה מרצונם. למטה: אם שכולה מתווכחת עם סטודנטים.

להם. אין שום עדות. על סמך מה הכריזו עליו כחלל? אולי הוא עוד חי? אולי הוא במצריים? כל יום אני יושבת על המירפסת ומחכה, אולי הוא עוד יחזור!״

כל סיפור נורא ממישנהו. כל סיפור חותך כסכין בבשר. סיפור אל סיפור ליבה את האש, והצית אותה ללהבה נוראה, שאיש לא יכול היה לעמוד בפניה. אנשי האוניברסיטה שכבר חשו את העתיד ל־התחולל, ניסו להזעיק את המישטרה. ה־מישטרה סירבה לבוא. „כל זמן שאין אלי־מות, אנחנו לא מתערבים,״ השיבו להם. אבל כל יחידת שומרי־הראש של ממשלת־ישראל הוזעקה כדי לשמור על דיין מזעם ההורים השכולים.

„הוא היה האליל שלי!״

הם הסתערו לכיוון האולם בו עמד דיין לשאת את הרצאתו.

„לחתוך אותו!״ „להרוג אותו!״ זעקו כמה אמהות היסטריות. איש שמירה ב־מדים ניסה לחסום אותם בכוח. „אל תהיה שותף עם הפושע!״ הטיחו לעברו, והאיש ריפה את ידיו אין־אונים.

שערי האולם היו סגורים. הם הצטופפו במיסדרון, מתערבים בקהל הסטודנטים שבא להאזין להרצאה. אלה ניסו לדבר על ליבם של ההורים השכולים, לשכנע אותם להתאפק, להפגין ללא אלימות.

עכשיו הפכו הסטודנטים מטרה לזעמם של ההורים. שום נימוק בעולם לא היה בו כדי לשכנע.

„אני המועמד למות במלחמה

„גם בנינו רצו להיות סטודנטים!״ שאגה אם שכולה, „הספרים של הבן שלי עוד מונחים בארון!״

בכמה מקרים הפכו הוויכוחים הלוהטים לתיגרות ידיים.

„הוא היה האליל שלי!״ זעק אב שכול לבן שיער, „עכשיו הוא רוצה לחזור!״

„מדוע דווקא דיין? מדוע אתם לא מפגינים נגד יגאל אלון? גם הוא אחראי למחדל?״ שאלו אותם הסטודנטים.

„מי ארגן אותכם? מי הסית אותכם?״ שאלו אחרים.

ואז שלף אב שכול אחד את תעודת ה־שכול שלו, ניפנף אותה כלפי כל ושאג: „זאת המיפלגה שלנו!״

„איבדתם את קנה־המידה! אתם רו־צים שגם אנחנו נמות! אתם לא יכולים לסלוח לנו שנשארנו בחיים,״ אמר סטו־דנט נרגז.

ואם אחת רק התייפחה לעצמה: „אוי ואבוי לנו למה שהגענו!״

אחד ההורים, כבאי מרמת־גן ש־היה בעבר שומר ראשו של אברהם קריניצי, הצליח לפרוץ את דלת האולם. ההורים המפגינים פרצו פנימה. חיפשו את דיין. דיין כבר לא היה שם. הוא נלקח על־ידי גדוד שומרי־הראש לבניין המינ־הלה הסמוך, למרות שהביע את נכונותו לעימות עם ההורים השכולים. הוא לא היה מודע לעוצמת ההיסטריה שהתלקחה.

כמה נושאי פלאקאטים עלו על הבמה, ניצבו כשלטים חיים בפני הסטודנטים ה־המומים. יוסף בן־יוסף, אב שכול ממושב אדנים ניסה להסביר לנאספים על מה מפגינים ההורים: „נזעקנו הנה היום כי אנחנו רואים במשה דיין את האשם ה־עיקרי לצורה בה נוהלה המילחמה. אנחנו שילמנו את מחיר כישלונו. לנו כואב כשאנחנו שומעים אותו מדבר על המיל־חמה ועל מה שאנחנו צריכים לעשות בעתיד. שישתוק. שיסתום את הפה שלו לפחות לשנה ויפסיק להכאיב לנו.״

אב שכול אחר הסביר לקבוצת סטו־דנטים מה פסול בהרצאותיו של דיין: „בהרצאה הראשונה הוא אמר שהקורבנות שסבלנו לא היו נוראים כל כך בהשוואה לכמות הטנקים שהשמדנו. איך אפשר ל־דבר ככה על הבנים שלנו? כאילו היו רק מספרים סטאטיסטיים?!״

דוד חלפון, איש דתי, שוחט ובודק מ־חיפה, ששיכל את בנו המיזרחן במילחמה, היפנה את עיקר טענותיו כלפי האוניבר־סיטה ולא כלפי דיין. הוא תפס את הרק־טור, משה צבי קדרי והטיח בפניו: „איך נותנים לנואף כזה להרצות באוניברסיטה דתית? אני אכתוב לאמריקה שלא ישלחו לכם יותר כסף כדי לשלם לנואפים!״

במקום הרצאתו של דיין מילאו הזעקות וחילופי הדברים הקשים בין ההורים ל־סטודנטים את חלל אולם ההרצאות.

„את חושבת שאם תשתיקו את דיין הבן שלך יקום לתחיה?״ אמרה סטודנטית לאם שכולה. והחברה הסטודנט, שבא במדיי המילואים שלו להאזין לדיין, החרה אח־ריה: „אני המועמד הבא למות במיל־חמה הבאה — ואני רוצה לשמוע אותו!

הבאה! ואני רוצה לשמוע אותו!" הטיח סטודנט בהורים

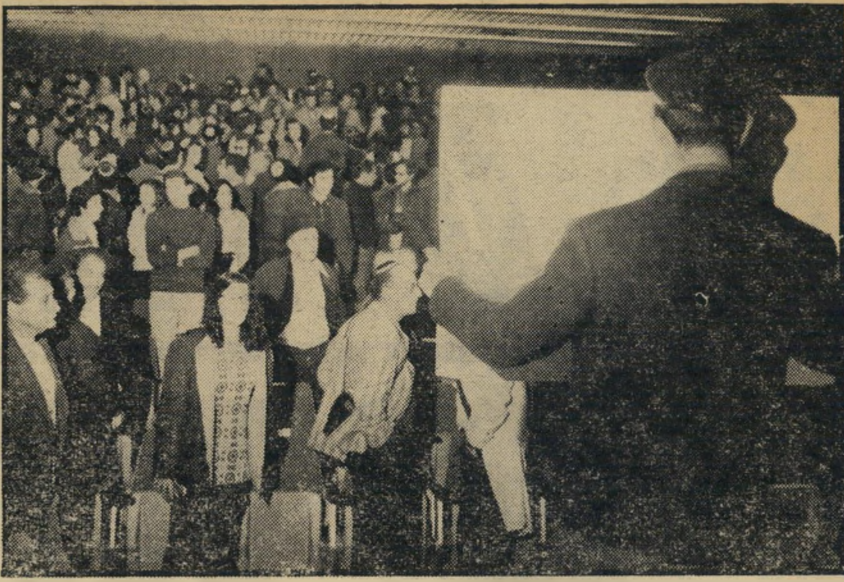

הכיפות הסרוגות של קהל הסטודנטים של אוניברסיטת **בר־אילן**, שבא להאזין להרצאתו של משה דיין, מול הברט של האב השכול, שתפס את מקומו של דיין על הבמה והניף מול פניהם שלט התובע להעמיד את משה דיין לדין, על אחריותו למחדל יום־הכיפורים.

איזו זכות יש לכם לא לתת לו לדבר?!"

„על איזו זכות אתה מדבר?" השיב לו אבל שכול, „אנחנו מדברים כאן על רצח ועל שחיתות. לגניבות הארכיאולוגיות שלו היו לצה"ל הליקופטרים, אבל לחלץ את הבן שלי לא היה מסוק! הוא הסימפטום של כל ההסתאבות במדינה! היינו עיורים כמו שאתה רוצה להיות עכשיו! אתם עוד תמנו בבר־אילן את מיכאל צור למרצה לכלכלה ואת טיבור רוזנבאום לפרופסור לתורת המוסר!"

בינתיים הגיעה לאוזני ההורים הידיעה כי דיין מסתגר בחברת סינאט האוניברסיטה בבנין המינהלה. הטילו מצור על הבניין. הדלתות שנחסמו נפרצו בכוח ורק הגורילות של מישרד ראש־הממשלה חצצו במדרגות הפנימיות בין ההורים שניסו להסתער למעלה ובין דיין ואשתו. רחל דיין הציצה מבעד לחלון אל ההמון הרוגש. מישהו זיהה אותה ואז הטיחו בפניה קריאות גנאי מעליבות.

אלמנה צעירה ניצבה על המדרגות כשבעיניה דמעות ולא הוציאה הגה מפיה. חמותה זעקה בשמה: „הוא אמר בתחילת המילחמה שזה חורבן הבית השלישי. זה היה החורבן שלו? — זה היה החורבן שלנו!"

רק בשלב זה הגיעו כוחות מישטרה למקום. האורות בבניין כובו. אנשי־הביטחון החלו לפנות את המתפרצים.

בשעה עשר וחצי בלילה, ארבע וחצי שעות אחרי המועד שנקבע לתחילת הרצאתו, התקשר דיין במכשיר הקשר עם איש־ביטחון שאיבטח את הבניין מבחוץ. „כמה אנשים עוד נשארו?" שאל.

היוזמים חיים ניסנבוים (למעלה) מרמת־גן ויוסף בן־יוסף (למטה) ממושב אדנים, אבות שכולים שאיבדו את בניהם במילחמה האחרונה.

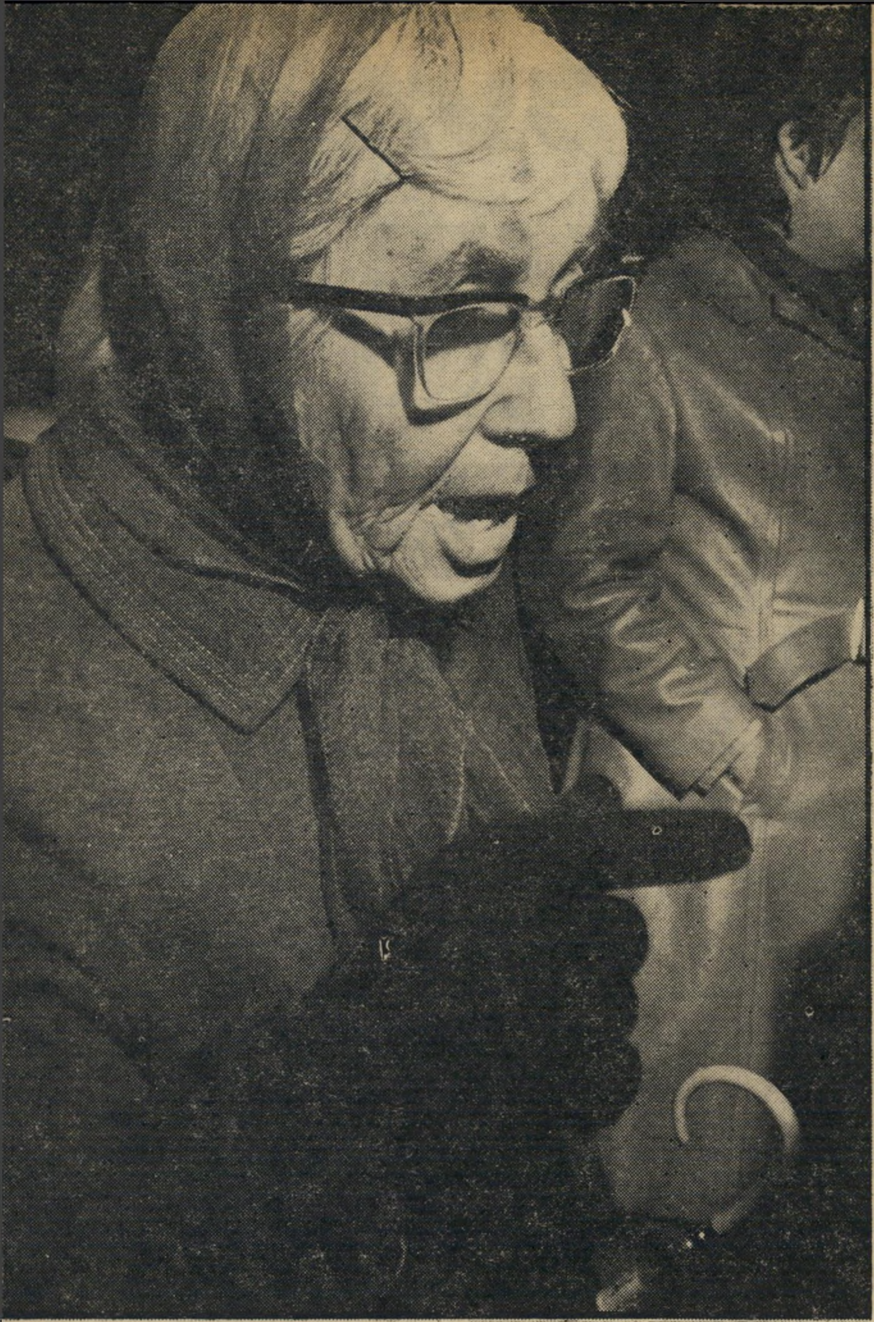

שבע שנות כאב חרוטות על פניה של שרה מינקוביץ בת ה־63 מראשון־לציון, ששכלה את בנה עוד במילחמת ששת־הימים, והצטרפה להפגנת ההורים השכולים של מילחמת יום־הכיפורים. האם השכולה, שטרם השלימה עם אובדן בנה היחיד, נופפה במטרייתה וזעקה: „עם המטרייה אני אוציא לו את העין, לפושע הזה!"

„ארבעה בחורות, ארבעה צלמים וגם כלב קטן..." השיב איש־הביטחון ספק בלעג.

רק אז הובל דיין, כשאיש־ביטחון תומך בו ומחזיק בידו, לעבר מכוניתו.

„לא יכולנו לשלוט ברגשותינו, התפרצנו יותר מדי," אמר אחד ממארגני ההפגנה. ואחד מאנשי־הביטחון שהוזעקו לשמור על דיין, אמר בעצב: „זה היה הווטרלו שלו!"

ההורים השכולים התפזרו לבתיהם, חזרה אל התמונות עטופות השחורים, אל תעודות ההנצחה, אל הזכרונות ואל הכאב.

משה דיין הלך לסעוד, בחברת אשתו בנו וכלתו במיסעדה הסינית בצפון תל־אביב.

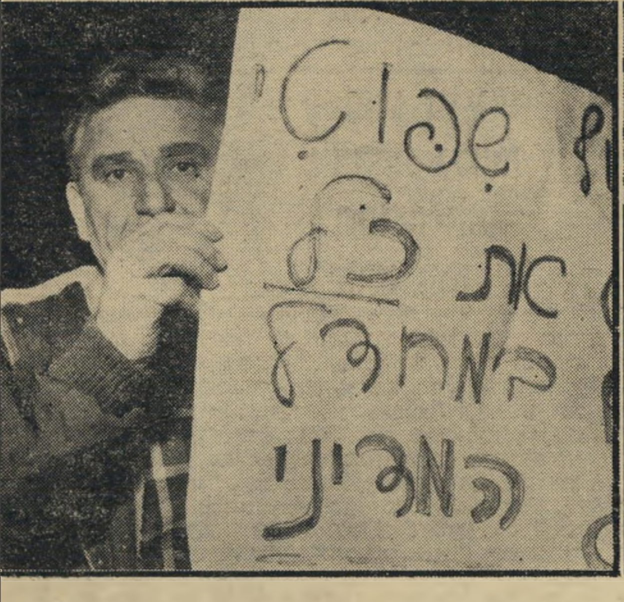

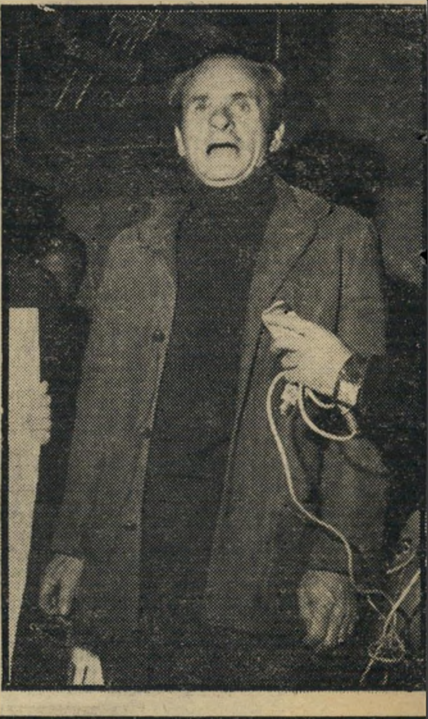

הכאב העצור לא כל ההורים השכולים שנטלו חלק בהפגנת, התפרצו. חלקם, כמו אם שכולה זו, היו עצורים ומאופקים, הסתפקו בהפגנה שקטה ובנשיאת שלטים.

המכתב הוחזר ליובה קלינגר מפתח־תיקווה, החזיר לשר־הביטחון את מיכתב ההשתתפות־בצער על נפילת בנו.

הם מעלימים מיליארדים -

המיליארדים השחורים

שילטונות מס־ההכנסה בישראל יכלו לגבות סכום של 20 מיליארד ל״י מיסים בשנה, אולם הם גבו בשנת־המס שחלפה 5 מיליארד ל״י ואילו בשנת התקציב הבאה יגבו רק 7,5 מיליארד ל״י, כתוצאה ממדיניות מיסים כושלת ורשלנית, שגרמה לכלכלה השחורה להשתלט על המדינה. זוהי המסקנה הסופית של תזכיר מרעיש, שהוגש לפני שבועיים למזכ״ל ההסתדרות ירוחם משל, ושהעתקים ממנו נשלחו לאנשי־ציבור, חברי־כנסת, כלכלנים ועיתונאים. התזכיר, פרי מחקר של שלוש שנים, משתרע על פני 73 עמודים, ומוכיח כי מדיניות מס־ההכנסה בישראל מפלה לרעה את השכירים, ולעומתם מפלה לטובה את העצמאיים, מאפשרת להם לבצע העלמות־מס בקנה־מידה אסטרונומי ומקעקעת את כל היסודות הכלכליים של המדינה. תוך ימים מיספר הפך התזכיר, שנכתב בידי העיתונאי ברוך נאדל, חבר מערכת „ידיעות אחרונות,״ לשיחת־היום בחוגים רחבים. המסקנות והגילויים שבו עמדו אף במרכז דיוני ועדת־הכספים של הכנסת, השבוע. „אילו היה אפילו רק שליש ממה שכתוב בדו״ח נכון,״ אמר אחד מחברי־הכנסת של המערך על התזכיר, „הרי זו שערורייה לאומית חסרת־תקדים.״ אבל הדו״ח לא הובא לידיעת הציבור, מחשש פן יגרום לסערת־רוחות והתקוממות של ציבור השכירים. קשר של שתיקה ואיפול הוטל עליו. שום עיתון בישראל לא העז לפרסם את התזכיר או קטעים ממנו. „העולם הזה״ מפר בזה את קשר השתיקה, ומפרסם קטעים ניבחרים מתוך התזכיר הגנוז.

„מחקרי לא יכול היה להיות רציני, אילמלא הועבר אלי חומר פנימי סודי של שילטונות מס־ההכנסה, על־ידי פקידים נועזים שלא יכלו לשאת את העיוותים הנוראים בביצועו של החוק ואת האפליות הגלויות, הבלתי־חוקיות, כלפי החזקים יותר.״

במילים אלה פותח ברוך נאדל את המחקר שלו, הנושא את הכותרת „תזכיר על מס־ההכנסה בישראל.״ בדברי־ההקדמה שלו לתזכיר מגדיר נאדל גם את מטרת כתיבתו: „הוא נועד לשמש כנשק למילחמה באונאות־המס האדירות, שהפכו את מס־ההכנסה בישראל לגורם אנטי־סוציאלי, המגדיל פערים במקום להקטינם; וכנשק למילחמה נגד פגיעות נוספות בשכירים. לא המיליארדים הלבנים המעטים של תוספות־השכר הם שיהרסו את המשק, אלא המיליארדים השחורים הרבים של אונאות־המס.״

„שיעורי מס־ההכנסה בישראל הם הגבוהים ביותר בעולם,״ אומר התזכיר, „הם מוטלים אפילו על הכנסות, המוגדרות רישמית כנמוכות מקו סף העוני ועולים בתלילות כה רבה עד שהם מגיעים — יחד עם המילוות — לתחום של 87.5% על הכנסה ברוטו של כ־6000 ל״י לחודש. אם נזכור כי בארצות־הברית מוטל מס שולי של 77% רק על הכנסה העולה על עשרה מיליון דולר בשנה, נבין כי בישראל חייבים היו שילטונות־המס לגבות את האחוז הגבוה ביותר בעולם של מיסים מתוך כלל ההכנסה הלאומית.״

זוהי נקודת־המוצא שעליה מבוסס המחקר כולו. נאדל טוען כי אם שיעורי המס בישראל הם הגבוהים ביותר בעולם, הרי רק טיבעי הוא שהסכומים שגובה אוצר ה־

עיוותים נוראים, אפליות גלויות הפרות חוק לטובת החזקים

מדינה כמס־הכנסה יטלו חלק גדול יותר מכלל ההכנסות של אזרחי המדינה, מאשר אותו חלק שגובות מדינות שבהן שיעורי המס נמוכים יותר. נאדל מוכיח, בהמשך מחקרו הממצה, כי ההכנסה האמיתית של אזרחי מדינת ישראל גבוהה יותר מההכנסה הלאומית הרישמית. אך גם אם מתייחסים להכנסה הלאומית הרישמית, מסתבר שחלק המיסים בהכנסה הלאומית הוא מן הנמוכים בארצות המערב.

„אנו למדים, איפוא, כי למרות שיעורי המס הגבוהים, עמדה מדינת־ישראל בתחתית הסולם במערב בגביית מיסים ישירים או, במילים אחרות: חוקי המס לא הוצאו אל הפועל במידות כה מפליגות, עד ששינו לחלוטין את התמונה הלאומית של יחסי הכנסה/מס.״

במילים אחרות: אילו היו שילטונות מס־ההכנסה ממששים את שיעור המס הגבוה הנהוג בישראל, היו הכנסות האוצר מהמיסים הישירים גדולות פי כמה ממה שהיו באמת בכל שנות קיום המדינה.

נאדל מסביר כי אונאות־המס בישראל הן עניין עתיק־יומין, ששורשיו עוד בשנותיה הראשונות של המדינה. אולם התופעה הזו של „כלכלה שחורה״ הגיעה לשיאה בשנת 1969, שהיתה שנת המיפנה.

■ ■ ■

„אונאות־המס בשנים 1948־68 היו, לדעתי, שוליות מבחינה לאומית,״ סבור נאדל. **„ב־1969 אירעו שני אסונות לאומיים המשולבים זה בזה — תקציב־הביטחון הוגדל למימדים מיפלצתיים, והוא החל לשמש מקור אדיר ליצירת הון שחור.**

העצמאיים מופלים לטובה ומהשכירים גובים את מרבית המס

די אם נציין כי „קו בר־לב,״ שעלה בפועל כמיליארד ל״י צריך היה לעלות, לדברי מומחים — בתנאים הקשים שבהם הוקם — כ־250 מיליון ל״י. הגניבות האדירות, שנעשו בהקמת קו זה הן חלק מהפולקלור הלאומי שלנו, אך מבחינת מס־ההכנסה קובעת העובדה **שההון האדיר שהזרימו „קו בר־לב״ וקווי החיצורים האחרים, לידיים מעטות, הפך כמעט כולו הון שחור.**

„בשנת 1969/70 הושקעו בביצורים כמעט שני מיליארד ל״י. מרביתו של כסף זה זרם לידיהם של כמה מאות קבלני עבודות־עפר, בעוד קבלני העפר האחרים גובים הון תועפות ממע״צ. מקבלני־בניין ומשרד־השיכון, שלחמו אלה באלה על השגת כלים ועובדים.

„לפי מקור מהימן שילם משרד־הביטחון בשנה זו יותר ממיליארד ל״י ל־500 קבלני עבודות־עפר, בממוצע — למעלה משני מיליון ל״י לקבלן. אבל משרד־הבטיחון סירב במפורש למסור למשרד־האוצר כמה שילם ולמי, ובעיקבות זאת סירבה גם מע״צ למסור מיספרים כאלה בטענה, צודקת לכאורה, כי אם ייאלצו קבלני עבודות־העפר לשלם מס על עבודותיהם במע״צ, בעוד שאינם משלמים בעד עבודות עבור משרד־הביטחון, לא תשיג מע״צ קבלני־עפר.

„שילטונות מס־ההכנסה הגיבו על כך בצורה מדהימה: הם הקטינו את שומות־המס של קבלני עבודות העפר עד לשנת 1969/70. בשנה זו, שבה הפך כל קבלן־עפר למיליונר אירע מה שנשקף בטבלה להלן...

כאן מפרסם נאדל שומות ענפיות על פי דו״ח סודי של מס־ההכנסה, שנעשו לקבלני עבודות־העפר בשנים 1967־69.

מסתבר, על פי אותה טבלה, כי בשנת 1967 העריכו שילטונות מס־ההכנסה את הכנסותיו הממוצעות של קבלן־עפר בסכום של 22,378 ל״י לשנה; בשנת 1968 קטנה ההערכה להכנסה בסך 21,326 ל״י לשנה; ובי־1969 היא ירדה עד ל־19,923 ל״י בממוצע לשנה. כלומר, בשנת 1969 העריכו שילטונות מס־ההכנסה כי קבלן לעבודות־עפר מרוויח בממוצע 1,660 ל״י לחודש.

אומר נאדל: „היתואר שבאותה שנה היה אפילו קבלן עבודות־עפר אחד שהכנסתו ברוטו לחודש היתה 1,660 ל״י?״

השבוע, בעת דיון שנערך בוועדת־הכספים של הכנסת, אישר נציב מס־ההכנסה, יעקב תמיר, את גילויין של נאדל. הוא טען כי באותה תקופה „לא נתקבל מידע מלא על התשלומים שנעשו — לא בפירוט ולא בהיקף שרצינו. מאז אפריל 1970 חל שיפור במידע, אך כשנחתמה „עיסקת החבילה״ ב־1970 הובטח לקבלנים, במעמד שר־האוצר, כי לא יגבו מהם את מלוא מס־ההכנסה שהגיע מהם על־פי החוק.

■ ■ ■

הדו״ח הסודי של שילטונות מס־ההכנסה, שהתגלגל לידי נאדל, חושף פרטים מדהימים לגבי השומות שנקבעו בשנים 1968 ו־1969 לעשרות עובדים עצמאיים בענפים אחרים.

פקידי השומה של מס־ההכנסה העריכו כי בשנת 1968 היתה הכנסתו ברוטו של קבלן־טיח 11,262 ל״י לשנה, פחות מאלף לירות לחודש. כעבור שנה נקבע כי קבלן־טיח השתכר 11,941 ל״י לשנה.

מס־ההכנסה העריך כי בשנת 1968 הרוויח קבלן לסלילת כבישים 17,906 ל״י בממוצע לשנה ברוטו, ואילו ב־1969 הוא הרוויח 18,555 ל״י. קבלני־בניין הוערכו

תקציב־הביטחון שימש מקור אדיר ליצירת ההון השחור

ב־1968 כאילו הרוויחו 15,092 ל״י בממוצע לשנה, ובי־1969 כאילו הרוויחו 17,229 ל״י לשנה — פחות מהמשכורת החודשית של פועל־תעשייה ממוצע. הכנסות בעלי הנגריות הוערכו ב־12,895 ל״י ב־1968, וב־12,943 ל״י בממוצע ב־1969.

קובע נאדל: **„בשנת 1969, כאשר החל שפע אדיר לזרום לידי שיכבה מצומצמת, נמנעו שילטונות מס־ההכנסה מלגבות מיסים, שיש איזה שהוא דימיון בינם לבין המס האמיתי שהנישומים היו חייבים בו.** על־ידי כך הביאו ליצירת מיליארדי ל״י „שחורות.״ מיליארדים שחורים אלה היו המקור העיקרי לאינפלציה הדוהרת וזו, מצידה, אילצה להגדיל את תקציבי הביטחון, הפיתוח והבנייה, שהזרימו שוב הון אדיר לאותן שכבות עליונות — וחוזר חלילה.״

מה היה היקפו של ההון השחור בשנת 1969?

הממשלה מעלימה עין

בשנת 1972 קבע הממונה על הכנסות המדינה כי העלמות־המס הן בסדר־גודל של כמה עשרות מיליוני ל״י בשנה. אולם מחלקת המחקר של מס־ההכנסה קבעה, בדו״ח סודי, כי בשנת התקציב 1969/70 היו העלמות־המס בסדר־גודל של מיליארד ל״י, לעומת גבייה של 1.85 מיליארד ל״י כמס־הכנסה. נאדל טוען כי הסכום האמיתי של העלמות־המס באותה שנה היה גדול בהרבה מהסכום שניגבה.

על סמך נתוני המכון הממשלתי לסטטיסטיקה קבע נאדל, כי בשנת 1969 היה קיים פער של 4 מיליארד ל״י בין הכנסות המשפחות בישראל לבין הוצאותיהן לצריכה פרטית. כלומר: המשפחות בישראל הוציאו 4 מיליארד ל״י יותר ממה שהצהירו כי הרוויחו.

המסקנה: „בשנת 1969 הועלמו הכנסות בסדר גודל של 3־4 מיליארד ל״י, והועלם מס בסדר־גודל של 2־3 מיליארד ל״י. כלומר — יותר מגביית מס־ההכנסה עצמה.״

לגבי השנים שחלפו מאז 1969 אין בישראל כל סטטיסטיקה לאומית מהימנה וזאת לטענת נאדל, **„בגלל ניסיונם של ראשי מינהל הכנסות המדינה ל־הצדיק את מחדלי הגבייה.״**

■ ■ ■

התופעה השנייה שעליה מצביע ברוך נאדל, בעזרת נתונים ומיספרים רישמיים, היא כי בין ה־שנים 1972־1968, בגלל השומות המגוחכות שערכו שילטונות מס־ההכנסה לעצמאים, הלך וירד חלקם של ה־עצמאיים בישראל בכלל תשלומי מס־ההכנסה.

טוען נאדל: **„ראשי מינהל הכנסות המדינה משכללים משנה לשנה את השיטות להעלות את חלקם היורד של העצמאיים בתשלומי־המס, בעוד חלקם בהכנסה הלאומית האמיתית עולה בקפיצות.״**

בשנת 1970/71 הוחלט במינהל הכנסות המדינה ל־חייב גביית מס במקור מכל קבלני הממשלה וקבלני־המישנה במשק. והנה, מגלה נאדל, „באותה שנה הוציא האוצר עצמו (בלחץ מישרד־הביטחון), אישורים לאלף הקבלנים הגדולים של מישרד־הביטחון, שביצעו עבו־דות בהיקף של 3.5 מיליארד ל״י, שלא ייגבה מהם מס במקור. מאחר שסיפרי מישרד־הביטחון נשארו נעו־לים בפני מישרד־האוצר, הועלמו שוב הכנסות ענק ב־עזרת מישרד־הביטחון, ובאישור־בדיעבד של האוצר.

„מישרד־הביטחון, שסייע בעיקביות להע־למות מס, היה גם היוצר העיקרי של ההון השחור, שחזר וייקר את „תשומות הביטחון.״ כך חתר ראש מישרד־הביטחון תחת הביטחון ותחת אושיות החברה הישראלית.״

בעוד ראשי מינהל הכנסות המדינה מתגאים ב„שינוי המהפכני״ שהנהיגו, בחיוב ניכוי מס במקור מהקבלנים, הם לא ציינו שעם הנהגתו של ניכוי זה ירד חלקן של הגביות במקור מכלל תקבולי המס מ־7.3% ל־6.6%.

הגבייה ירדה דווקא בקרב אלה שבידיהם הצטבר הכסף

כתוצאה מכך: „בגלל ירידת הגבייה היחסית דווקא בין אלה שבידיהם הצטבר הכסף בשנות השפע, לא עלתה — ואף ירדה — גביית מס־ההכנסה בהשוואה ל־תוצר הלאומי הגולמי, וזאת למרות הדיבורים על „הע־מקת״ הגבייה... חלקם של העצמאיים בתשלומי המס הלך וירד בשנות השפע שמאז מילחמת ששת־הימים.״

אם בשנות־המס 1966/67 היה חלקם של העצמאיים 23% מכלל תשלומי מס־ההכנסה בישראל, הוא ירד ב־שנת־המס 1969/70 ל־19.7%, ואילו בשנת 1972/73 היה חלקם של העצמאיים 18% בלבד מכלל תשלומי מס־ההכנסה בישראל.

אומר נאדל: **„בשנים שבהן עלתה הכנסתם של העצמאיים בקצב מהיר, ירד חלקם במס, למ־רות שחלקם בין המפרנסים לא ירד כמעט. במילים אחרות: הם שילמו חלק קטן יותר ויותר מהמס שהיו חייבים בו.״**

חלק העצמאיים במס לשנת 1973/74 (לפי מקורות מס־הכנסה) הוא 15% בלבד, ואילו האומדן לשנת ה־תקציב 1974/75 מראה שחלקם בכלל תשלומי המס יהיה 14% בלבד.

■ ■ ■

להוכחת טענותיו מביא נאדל בתזכיר שלו כמה וכמה דוגמות קונקרטיות, הלקוחות מענפים שונים של העצמאיים.

הוא מגלה כי בשעה שקבלני חלוקת־גז הרוויחו ב־שנת 1970/71 כ־4000 ל״י לחודש, ערכו להם שילטונות מס־ההכנסה „תחשיב ענפי״ שלפיו חוייבו לשלם מס כ־אילו הרוויחו בין 1000 ל־1500 ל״י לחודש. „כתוצאה מכך שילם מי שרווחיו 4,000 ל״י לא כ־2,000 ל״י מס, אלא רק 150 ל״י מס, ומי שרווחיו הגיעו ל־7,000 ל״י לחודש, שילם 400 ל״י מס במקום 4,200 ל״י — תמיד פחות מעשירית המס שהיה חייב בו.״

לגבי בעלי־מוניות: לפי נתוני מחלקת המחקר של מס־ההכנסה נעו הכנסות בעלי־המוניות בשנת 1968/69 בין 1,250 ל״י ל־2,500 ל״י לחודש. אחרי ויכוחים ארו־כים עם שילטונות מס־ההכנסה קבעו לבעלי המוניות שומות שהגיעו במיקרה הגבוה ביותר ל־14 אלף ל״י לשנה, וירדו עד ל־8,500 ל״י בשנה. אומר נאדל: „ב־סופו של דבר שילמו בעלי־המוניות מס לא על הכנסה של 2,500 ל״י — 1,250 ל״י לחודש, אלא על הכנסה של 680 ל״י בממוצע לחודש.

„בשנת 1970/71 נקבעו הכנסותיהם הנקיות של בעלי־המוניות, על־ידי מחלקת־המחקר של מס־ההכנסה, ל־2,500־4,000 ל״י לחודש, אבל הם שילמו מס על הכנסה של 900 ל״י לחודש.״

„לגבי נהגי־המישנה השכירים במוניות, התברר כי לאלפים מהם לא היו כלל תיקים במס־ההכנסה. אולם כאשר הכריז מישרד־התחבורה כי מי שעבד 8 שנים כנהג־שכיר במונית רשאי לבקש רישיון למונית, פנו

יהלומנים שהרוויחו 20 מיליון ל״י בשנה לא שילמו אף אגורה כמס־הכנסה

מאות רבות של נהגים לשילטונות־המס, בלוויית אישור כי עבדו כנהגי מוניות ב־8 השנים האחרונות. „השיל־טונות לא הגישו נגדם תביעות, אלא התפשרו על סכומי מס אפסיים, רטרואקטיבית, לשנים על שנים.״

כאן מביא נאדל מיקרה זועק לשמיים. אדם שהיה בעל 41 (ארבעים ואחד) מיספרים ירוקים של מוניות (למרות שהחוק קובע כי אסור לאדם אחד להיות בעלים ליותר ממיספר ירוק אחד), וכן היה הבעלים של מוניות במיספר הנ״ל, הצהיר בשנת־המס 1970/71 על הכנסה של 4,000 ל״י לחודש. הוא קבע כי כל מונית שבבעלותו הכניסה לו 80 ל״י לחודש בלבד, וזה בעוד שמחלקת המחקר של מס־ההכנסה קבעה, כי כל מונית כזו הכ־ניסה כ־4,000 ל״י לחודש.

שילטונות מס־ההכנסה לא היו מוכנים, כמובן, לקבל את הצהרתו. אבל הם אישרו לו לבסוף הכנסה של 140 ל״י לחודש מכל מונית.

■ ■ ■

פרק מייוחד במחקרו של נאדל מוקדש ליהלומנים. לגביהם הוא קובע: „יחסם של שילטונות מס־ההכ־נסה ליהלומנים הוא פרשה מעוררת תמיהה. על־פי החוק חייבים כל היהלומנים לנהל ספרים, אך רישמית אין הם מנהלים ספרים ושילטונות־המס מכירים בכך, וקוב־עים להם תחשיבים ענפיים. בשיחות פרטיות „מאיי־מים״ ראשי מינהל הכנסות המדינה כי אם ילחצו על היהלומנים לנהל ספרים ולשלם מס אמת, יברחו היה־לומנים מהארץ.

„התחשיבים של מס־ההכנסה מסייעים לכל אנשי ה־ענף לשלם מיסים מגוחכים, אך העדפות בולטות במיוחד ניתנות לסוחרים ולא ליצרנים, ולגדולים יותר מאשר לקטנים, ולמעסיקים פועלים בשכר „שחור״ יותר מאשר למעסיקים פועלים בשכר „לבן.״

נאדל מספר על ה„דילרס״, יבואני־היהלומים הגדולים, שכל אחד מהם מייבא יהלומים בסדר־גודל של 60־100 מיליון דולאר לשנה. בארץ קיימים חמישה „דילרס״ כאלה. אחד מהם הוא חברת פיתוח הממשלתית. חברה אחרת שייכת לאנגלים. שלושת הדילרס הגדולים בארץ הם גולדפינגר, פרוכרט ולזרוס.

תחשיבי מס־ההכנסה לגביהם קבעו, כי בשנים 1970־1967 לא הרוויחו ה„דילרס״ אפילו אגורה אחת(!).

לדברי בעלי־מיקצוע הרוויח „דילר״ בשנת 1968 כ־8% מהמחזור. בשנים האחרונות הרווח 2־3% מהמחזור. כלומר, על מחזור של מיליארד ל״י הרוויח „דילר״ בשנה כ־20־30 מיליון ל״י. אבל שילטונות־המס קבעו לגביהם, בתחשיב לתחילת 1970: „כמו בשלוש השנים ה־אחרונות, נקבעה ההכנסה של הדילרס גם השנה לאפס.״

מספר נאדל: „לא־מכבר שילם מישרד־המיסחר־והת־עשייה תמריצים רטרואקטיביים תמורת יהלומים ש־יוצאו החל ב־1.7.74. התמריצים שולמו לא ליצרנים, אלא ליבואנים, ולפי המקורות קיבלו חמשת ה„דילרס״ כ־5 מיליון ל״י. כלומר, התמריצים לא הוזילו את חומר־הגלם ליצרן, אלא היוו רווח נקי ל„דילר״. אבל את מס־ההכנסה ימשיכו ה„דילרס״ לשלם לפי התחשיב הענפי. כך קיבל כל אחד מהם מתנת נטו של כמיליון ל״י.

„יצואן־היהלומים הישראלי הוא המרוויח העיקרי מ־בחינת היקף העלמות־המס. ...הכנסות היצואנים, שהו־ערכו ב־70־30 ל״י נטו לקאראט, הוערכו על־ידי שיל־טונות מס ההכנסה ב־12 ל״י לקאראט... מר שניצר, גדול היצואנים, שייצא, לדבריו, כרבע־מיליון קאראט בסכום של 40 מיליון דולאר הרוויח, לפי תחשיב זה, פחות ממיליון ל״י, או כחצי אחוז — מחצית ממה שטען בפני.

„מר שניצר הודה בפני כי ייצא יהלום של 10 וחצי קאראט במחיר מיליון ל״י ונחשב לו שהרוויח עליו 40 (ארבעים) ל״י בלבד!״

■ ■ ■

לפי נתוני הלישכה המרכזית לסטטיסטיקה היתה הכנסתם של כלל העצמאיים בישראל בשנת־המס 1968/69 2,873 מיליון ל״י, כשמיספר העצמ־איים בסוף אותה שנה היה 161 אלף איש. כלומר, הכנסתו הממוצעת של כל עצמאי הי־תה באותה שנה 18 אלף ל״י. אבל השומה הממוצעת שנעשתה לעצמאיים באותה שנה היתה 13,780 ל״י, עליהן שולם בממוצע 3.308 ל״י מס־הכנסה. „אילו קבעו שילטונות המס שומה ממוצעת לפי נתוני הלישכה המרכזית לסטטיסטיקה, היה המס הממוצע מגיע ל־5,050 ל״י, או 1,750 ל״י נוספות לכל עצמאי, שהן יותר ממחצית המס ששולם.״

אבל האסון הגדול, קובע נאדל, אירע בשנים הב־אות. חישובי הלישכה המרכזית לסטטיסטיקה הראו על גידול בהכנסות כלל העצמאיים משנה לשנה. כתוצאה מכך היו השומות לעצמאיים צריכות לגדול משנה לשנה בעשרות אחוזים. אולם העלייה בשומות היתה זעירה. בתיקי המנהלים חלה בין השנים 1969 ו־1970 ירידה בהכנסה הממוצעת.

לדוגמה מביא נאדל נתונים מדהימים על מה שאירע בסניף מס־ההכנסה בנתניה. „בשנת 1969 קבע סניף זה למנהלים שומה ממוצעת של 42,148 ל״י לשנה. או־לם בשנת 1970 נקבעה בנתניה שומה ממוצעת למנהלים של הכנסה בסך 8,769 ל״י לשנה.״

„בין השנים 1970 ו־1971 גדלה ההכנסה הלאומית ב־23.3%. סך כל תקבולי מס־ההכנסה גדל ב־21.5%, אך תקבולי־המס מהעצמאיים גדלו רק ב־16.2%. בין 71' ל־72' גדלה ההכנסה הלאומית ב־25.7%, אך תקבולי־המס מהעצ־מאיים גדלו רק ב־8.6%.

■ ■ ■

נאדל מצביע על העובדה שקשיי גביית המס אצל העצמאיים בישראל נובעים מאי־ההקפדה על חובת ניהול סיפרי־חשבונות. בשנת 1970 הגיע מיספר העצ־מאיים שהיו בעלי תיקים במישרדי מס־ההכנסה ל־170,100 איש. רק 21,100 מהם חוייבו בניהול ספרים, ומתוכם רק 13,100, שהם 7.7% מכלל העצמאיים. אכן ניהלו ספרים.

קובע נאדל: **„שילטונות מס ההכנסה עודדו אי־ניהול ספרים באלף דרכים.״**

להוכחת טענתו זו הוא מביא דוגמות מאלפות כיצד אלה שהיו חייבים בניהול־סיפרי־חשבונות, ולא עשו זאת, זכו בשומות מוקטנות לעומת אלה שאכן הקפידו על ביצוע החוק.

אולם הגילוי המרעיש ביותר במחקרו של נאדל הוא, אולי, זה הקובע כי, **„ישנם כיום בישראל כ־200**

200 אלף מפרנסים נעלמים אינם מופיעים כלל בתיקי מס־ההכנסה

אלף מפרנסים שאינם מופיעים כלל בתיקי מס־ההכנסה. עד היום לא בדקו שילטונות המס את כרטיסיית האוכלוסייה הבוגרת כדי להשוותה לכרטיסיית בעלי התיקים במס־ההכנסה.

„עד היום לא נקטו, לתפיסתם של בעלי הממון ביש־ראל, אמצעי כה פשוט כהעלאת כל הדירות על כרטיסי מחשב ועידכון מתמיד של כל תנועה במכירת דירות. מי שנדהם לגלות כי 92 אלף איש בישראל שוחררו מחובת השירות בצה״ל, יהיה נדהם לגלות כי קיימים בישראל אנשים רבים, בעלי דירות נאות ומכוניות נאות, שאין להם כל תיק במס־ההכנסה.

„לפי מיספרי האגף למחקר ותיכנון של הביטוח ה־לאומי,״ כותב נאדל, „היו בישראל בסוף שנת 1970 כ־59 אלף עוזרות־בית בעלות כרטיסי ביטוח־לאומי. יש להניח כי מיספרן הכולל מתקרב, למעשה, ל־70 אלף. אם דנים ברפורמה אמיתית של המס, ישוחררו רובן מתשלום מס. אך כיום רובן חייבות במס־ההכנסה, וכמעט לאף אחת מהן אין תיק במס־ההכנסה.

„ביום 31.12.70 היו רשומים במס־ההכנסה 710 אלף שכירים לעומת 840 אלף שכירים שהיו רשומים בביטוח־הלאומי. לעומת זאת קיימים עצמאיים רבים שאינם נר־שמים אפילו בביטוח הלאומי. אלה הם מתווכי־מישנה ממכירת מיגרשים ודירות, ובמכירת מכוניות; קוני ירקות ופירות מסיטונאים המוכרים אותם לקימעונאים; אלה הם קרוב לרבבת הרוכלים בתל־אביב, שרובם חס־רי רישיון, ושכמעט כולם אין להם תיקים במס־ההכנסה.״

מסכם נאדל את מחקרו: „הכסף השחור הפך ב־ישראל מבוקש יותר מהלבן. הכסף השחור בלע את הכסף הלבן. הכלכלה השחורה הגדילה את עצמה מיום ליום. בעלי חנויות־רהיטים הפכו מיליונרים, ומתווכים גרפו הון. כל יבואן קטן גרף סכומי ענק. סביב המיליו־נרים גדל והלך מחנה נותני השירותים להם: בעלי חנויות המעדנים, מדביקי הטאפטים, מתווכי הרכב ועוד.

„הכלכלה השחורה השתלטה על המדינה. היא ניהלה את עסקיה עם עצמה. השכיר האמי־תי חדל לעניין אותה ככוח־קנייה. בידי כרבע מהאוכלוסיה כשני שלישים מההכנסה הפנויה.״

ה**שמועות בבניין** הטלוויזיה רדפו זו את זו במהירות: „גלוריה עוזבת" — „גלוריה יוצאת לחופשה" — „גלוריה מתגרשת" — „גלוריה חוזרת ליריחו."

לא רק אנשי המחלקה הערבית בטלוויזיה, מנהלי רשות השידור או הצופים בתוכניות הערביות, אלא גם אלה שאינם מבינים אף מילה ערבית אך נהנים לחזות בגליה סופר, היא גלוריה סטיוארט, על המסך הקטן — חרדים להחלטה העומדת ליפול אצל גלוריה בימים אלה: האם לעזוב את הטלוויזיה ואת הארץ ולהצטרף לבעלה אדי סופר השוהה בארצות־הברית, או לוותר על הבעל ולהישאר בארץ.

בחודשים האחרונים יכלו ידידיה של גלוריה להבחין כי נפל דבר בחייה. שוב לא אותו חיוך מלבב מוכר, שוב לא אותן פנים מאירות. גלוריה השתנתה, ונדמה היה כי היא קמלה והולכת ממש לנגד עיני ידידיה.

אולם לא רק הם הבחינו בשינוי. גם צופי הטלוויזיה הציפו במיכתבים את תחנת השידור, בשאלות: „מה קרה לגלוריה?" גם על גבי המסך הקטן אפשר היה להבחין בשינוי־לרעה שחל בה.

מזה כמה חודשים ידוע היה כי החיים המשותפים של גלוריה ואדי עלו על שירטון. הרומן ביניהם החל בקול תרועה גדולה. השדרנית הזוהרת, בת לאם איטלקיה־קאתולית ואב אנגלי פרוטסטנטי, ילידת יריחו, נישאה לשדרן־הספורט של הטלוויזיה הערבית, יהודי, בן למישפחת עולים ממצרים.

למרות שנישואיהם נערכו בטכס אזרחי בקפריסין, החליטה גלוריה להתגייר. ואומנם, מאז התגיירה השתדלה לשמור על מיצוות שונות בדת היהודית. סירבה לעבוד בלילות שבת וחג. באחת הפעמים הסתכסכה עם מנהליה, כאשר אלה דרשו ממנה לקריין בלילות־שבת, והיא אף איימה להתפטר בגלל זאת.

אולם האידיליה־לכאורה בין גלוריה ואדי לא היתה מושלמת. גלוריה, הקשורה מאוד להוריה, הוחרמה על־ידם לאחר שהתגיירה, ואפילו אהבתה הגדולה לאדי לא יכלה לעמעם כאב זה.

רק לאחר שנולדה לגלוריה ואדי בתם, הייזל, הסכימו ההורים להשלים עם הבת. אולם לא עם הנישואין שלה. ולמרות שגלוריה שבה לבקר ביריחו, עיר־מולדתה, היו היחסים בינה לבין הוריה צוננים.

ודווקא כאשר הכל ניראה טוב במשפחת סופר לאחר לידת הבת, החלו נוצרים הקיעים הראשונים. „אני לא יודע מה היא רוצה ממני," התבטא אדי בפני ידידים. „היא כל הזמן מקנאה לי וחושבת שאני בוגד בה." גם לגלוריה היו טענות לאדי. הוא לא אהב חתולים, גלוריה ממש מטורפת אחריהם, ומחזיקה 11 חתולים בביתה.

בינתיים גם הסתכסך אדי, שהפך מכתב־ספורט לכתב־חדשות, עם הממונים עליו בטלוויזיה. „הוא לא הבין שאשתו היא הכוכבת, ורק לה מותר להיות פרימדונה," אמר עליו אחד ממנהליו. ואכן, אדי היה מקים שערוריות בכל פעם שקיצצו מכתבה שלו, צעק כאשר היו שולחים כתב אחר לכיסוי שדווקא הוא חפץ בו. לאדי לא נותרה ברירה, והוא נאלץ לעזוב.

המחלקה הערבית כולה חששה אז כי בעיקבותיו תלך גם גלוריה, אולם היא מיהרה להסביר כי ענייני־העבודה של בעלה אינם נוגעים לעבודתה־שלה, והמשיכה לעבוד במקום שממנו פרש בעלה.

משך חודשים אחדים הסתובב אדי ללא עבודה, כשהוא ממתין להצעות לביים סרטים מחברות פרטיות. כשלא הגיעו הצעות כאלה, הצטרף אדי למערכת מעריב, והיה הכתב של הצהרון בגדה.

כעבור חודשים מיספר נאלץ אדי לעזוב גם את מעריב. בינתיים הגיע שמע הסיכסוכים בינו לבין גלוריה לאוזני כל ידידיהם, ונראה היה כי הגירושין ביניהם הם בלתי־נמנעים. כדי למנוע זאת וגם משום שאדי חשב כי הארץ קטנה עליו, הוא החליט לנסוע לאנגליה.

ידיד שלו, העובד בבי.בי.סי., הבטיח לסדר לו עבודה שם. גלוריה סירבה לנסוע. „אני יותר מדי אוהבת את הארץ ואת העבודה שלי בטלוויזיה מכדי לקום יום אחד ולנסוע לאנגליה," אמרה.

הצעת הפשרה של אדי התקבלה על דעתה. הם ייפרדו למשך חודשים מיספר כדי לבחון מרחוק את מערכת היחסים ביניהם. בינתיים ינסה אדי להסתדר בחו"ל, וכאשר יתבסס היא תצטרף אליו.

מסתבר כי ההבטחות של הידיד האנגלי היו משוללות כל יסוד, ואדי לא התקבל לעבודה בבי.בי.סי. הוא התבייש לחזור ארצה, והמשיך לארצות־הברית.

„אני מבולבלת. אינני יודעת אם לנסוע אליו."

לפני כחודשיים קיבלה גלוריה הודעה מאדי, כי הכל הסתדר. הוא עומד להתקבל לעבודה ברשת־הטלוויזיה הגדולה אן.בי.סי גלוריה הודיעה לממונים עליה בטלוויזיה כי היא עומדת לעזוב את עבודתה, והחלה מתכוננת לנסיעה.

ואולם, הידיעות מאדי הפכו מעורפלות יותר ויותר. לארץ הגיעו חברים משותפים של הזוג, אשר סיפרו כי אדי עדיין לא התקבל לעבודה באן.בי.סי., וכי הוא מרוויח את לחמו מעבודה במיגרש למכירת מכוניות משומשות.

גם ללא ידיעות אלה התקשתה גלוריה

בעל או

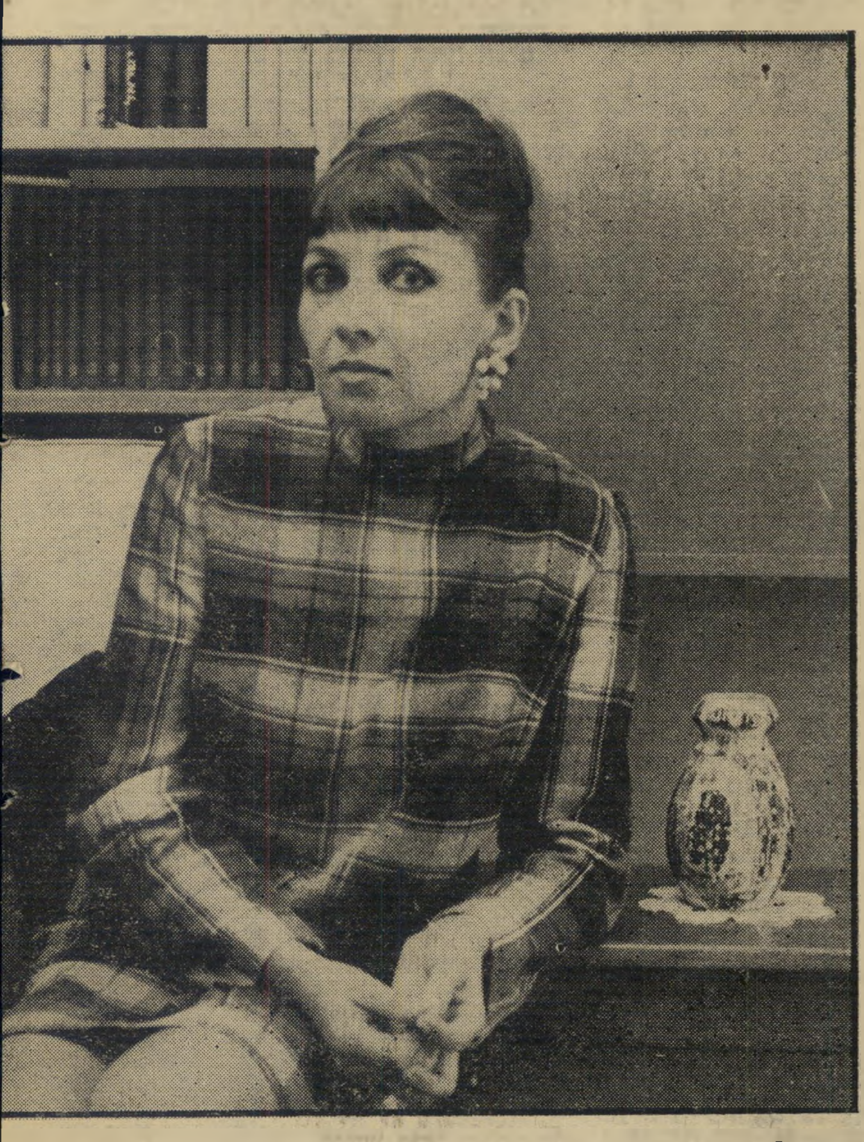

בעל או טלוויזיה

למרות שהתמונה צולמה ימים ספורים אחרי נישואיהם, לא נראים גלוריה סטיוארט ואדי סופר כזוג מאושר. אז העיקה עליהם בעיית המשבר עם הוריה של גלוריה, אשר התנגדו לנישואיה וגיורה.

מלכת הטלוויזיה: גלוריה בשעת־איפור בראשית דרכה בטלוויזיה הישראלית

להחליט אם לנסוע אם לאו. היא התוודתה בפני ידידה ישראלית: „אני אוהבת את הארץ. אני אפילו אוהבת את ירושלים הרבה יותר מאשר את יריחו. אני אוהבת את הטלוויזיה. לגבי אדי אני די מבולבלת. אני לא יודעת אם לנסוע אליו או לא.״

גלוריה החליטה לא להסתכן בעזיבת הארץ לצמיתות, וגם לא לוותר על בעלה בקלות כזו. היא ביטלה את הודעת ההת־פטרות שלה מהטלוויזיה וביקשה חופשה לחודש וחצי, כדי לנסוע לארצות־הברית ורק אז להחליט אם להישאר עם אדי או לחזור לארץ.

גמר אותה. היא היתה הקריינית מיספר אחד של הטלוויזיה הישראלית, ועכשיו כמעט אי־אפשר להעלות אותה על המסך, כל־כך רע היא נראית.״

ביום הראשון האחרון הגיע לבניין ה־טלוויזיה טלפון אשר הקפיץ את כל עובדי המחלקה הערבית מרוב שימחה. מעברו האחר של הקו היתה גלוריה. „אני לא נסעתי. אם אתם רוצים, אני מוכנה לבוא לעבודה ביום שלישי.״

שוב החליטה גלוריה לדחות את נסיעתה, בינתיים. האם מיכתב מאדי הוא שגרם לכך, או שמא החליטה כי אפילו במחיר

„היא נראית כל־כך רע, שאי־אפשר להעלות אותה על המסך.״

ביום הראשון האחרון היתה גלוריה צריכה לעזוב את הארץ. האחראים על התוכניות בערבית לא היו בטוחים שהיא אומנם תחליט לחזור, פירסמו מודעות ב־עיתונים ובהן ביקשו מגישות חדשות, ואף החלו לאמן שתי צעירות אשר עברו את מיבחן־המסך.

בסתר ליבם קיוו הכל כי גלוריה תחליט לחזור לארץ ולטלוויזיה. אולם כל ידידיה הבינו כי עליה להגיע לידי החלטה מהירה. גלוריה רזתה בקילוגרמים רבים, הפכה מדוכאה ומתוחה, עזבה את ירושלים ועברה להתגורר עם הוריה ב־יריחו, וניתקה עצמה לחלוטין מכל ידידיה. „זו לא אותה גלוריה,״ סיפר ידיד קרוב שלה העובד בטלוויזיה. „המתח הזה ממש

חיי־הנישואין שלה אין היא מוכנה לעזוב את הארץ? גלוריה מסרבת לדבר על כך. היא גם לא הסכימה לומר לסלים פתאל, מנהל המחלקה הערבית, אם ביטלה את הנסיעה או החליטה לדחות אותה לתאריך שעדיין לא נקבע.

כך או כך, הטלוויזיה והצופים נהנים. גלוריה נשארת בינתיים בארץ ובעבודתה, לאחר מאבק פנימי קשה שבו עליה ל־החליט: הטלוויזיה או הבעל.

טלוויזיה

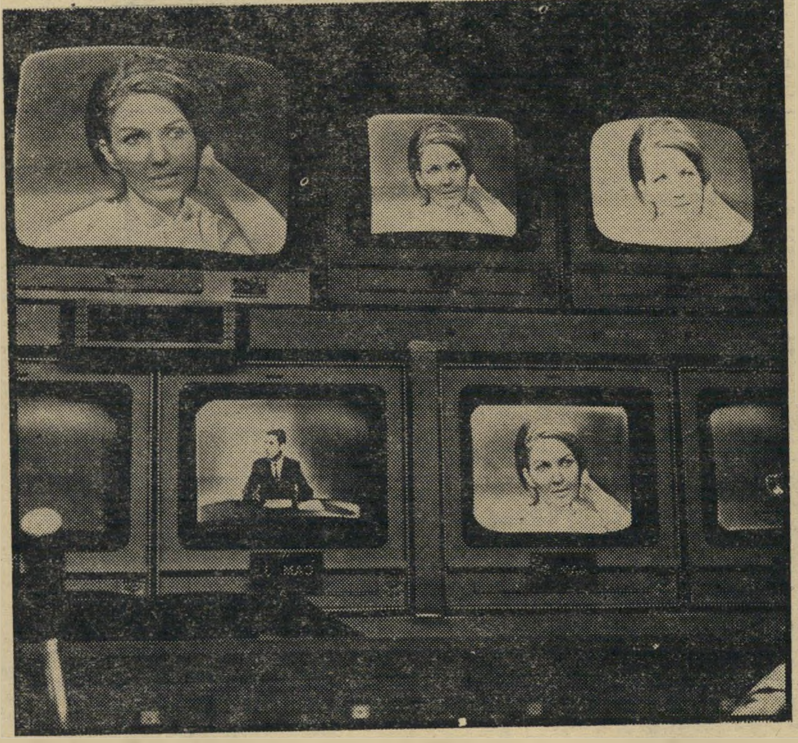

בשיא הזוהר גלוריה ניבטה מעל מסכו של כל בית בישראל בתקופת הזוהר שלה, עוד לפני שהקרע עם אדי גרם לה לדיכאון. הטלוויזיה הישראלית עדיין לא זכתה לכוכבת מזהירה נוספת כמו גלוריה ולכן נשמו אנשי הטלוויזיה לרווחה כאשר היא הודיעה השבוע על דחיית נסיעתה. גלוריה מסרבת לדבר על הסיבות שגרמו לה לדחות את נסיעתה המתוכ־ננת לארצות־הברית ולשוב לעבודתה כקריינית במחלקה הערבית בטלוויזיה.

ואילו היום מתגורר אדי בניו־יורק, כשלפי השמועות הוא עובד במיגרש למימכר מכוניות משומשות, ואילו גלוריה מסרבת לעזוב את הארץ ולוותר על עבודתה בטלוויזיה כדי להצטרף אליו שם. בתמונה משמאל נראית גלוריה בפתח בית הוריה, עם העוזרת של המישפחה, מאושרת.

במדינה

(המשך מעמוד 14)
שינסה לחזור. השאלה היתה: מתי ואיך יבצע את הנסיון.

ייתכן שהמועד המתוכנן להתחלת־המיבצע היה השבוע. מישהו דאג לסדר לו ראיון גדול בטלוויזיה. בשעת־השידור החשובה ביותר בשבוע: תוכנית השבוע בליל־שבת. הפגנתם הבלתי־צפוייה של ההורים השכולים יום לפני־כן (ראה עמודים 17—15) שברה את המחץ של הראיון. אך דיין פיתח בו את קו־ההתקפה שלו על ממשלת־רבין.

כמו כל מיבצעיו של דיין, היה זה קו דו־משמעי, שיכול לומר דבר והיפוכו.

שלום או גולן. התיזה המרכזית של דיין היתה נכונה: אין סיכוי לשלום עם מצרים, ללא שלום מקביל עם סוריה. המצרים לא יוכלו להרשות לעצמם שלום נפרד, ואילו הסורים לא יסכימו לשלום אשר ישאיר את רמת־הגולן בידי ישראל. לכל היותר יסכימו לפירוז. הברירה היא: שלום או רמת־הגולן.

היתה זו התקפת־מחץ על הקו של יצחק רבין, המבקש להפריד בין מצרים וסוריה, להגיע להסדר עם קאהיר ולבודד את דמשק.

מהי המסקנה מדברי דיין? המאזין התמים הבין את הרמז: יש להחזיר את רמת־הגולן לסוריה ואת סיני למצרים, להגיע להסדר עם שתי מדינות אלה, ולהשאיר בידי ישראל את הגדה ורצועת־עזה.

גם זוהי, כמובן, אשלייה. מצרים וסוריה לא יוכלו להפקיר את הפלסטינים, ולא יכרתו שלום מבלי להעביר את שטחי הגדה והרצועה לידי שילטון פלסטיני. אבל דיין העמיד פנים כאילו בעייה זו אינה קיימת. כבעבר, נקט קו של „פלסטין יוק.״

דיין לכל עת. על פני הדברים, התקפת דיין על רבין־אלון־פרס נראתה כ„יונית.״ דיין רמז שרבין מוביל למילחמה, בגלל אי־נכונותו לוותר על רמת־הגולן. בהזדמנויות קודמות, בשיחות פנימיות, אמר דיין לא פעם שרמת־הגולן אינה חשובה לביטחון ישראל.

אולם בהזדמנויות אחרות, לאו־דווקא פנימיות, אמר דיין גם את ההיפך: שבשום פנים ואופן אין לסגת מן הגולן.

כך נשאר דיין כמו שהיה בעבר: אדם לכל עת. היונים יכלו לתמוך בו, כבמי שמוכן לנקוט קו של ויתורים מרחיקי־לכת. הניצים יכולים לתמוך בו כבמי שיכול

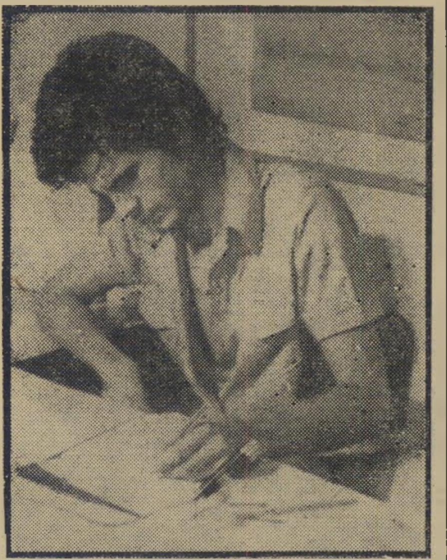

עד־מלך צרפתי
המלשין לא יינקה

לעמוד בראש קואליציה ימנית־דתית שתוביל למילחמת־ניצחון.

בשני הגילגולים גם־יחד, חאוייב הוא אחד: יצחק רבין.

חקירות

חי - מי שהולם ראשון

איש העולם־התחתון מאיר בן־לולו זוכה בבית־המישפט העליון, אך חברי הכנופייה שלו הוציאוהו להורג, כדי שלא ינקום בהם.

הגבר, שהסגיר עצמו בסוף השבוע שעבר לידי שוטרי מרחב המרכז, מילמל:

תודה

הפתעה נעימה בצורת שושנה
אדומה ארוזה בחן רב,
נשלחה לברוריה הטלפונאית
במשרד הפירסום
„באור-ורשבסקי״ בתל-אביב.
השולח, רפי זכרוני, הביע
בדרך זו את התרשמותו
ותודתו על אדיבותה של
ברוריה ואמירת התודה
שלה על כל פניה ופניה.
מה שנעלם מרפי (האחראי
על המודעות ב„העולם הזה״)
הוא כי השושנה הגיעה
ממש בזמן בו עובדים
הפירסומאים אצל
„באור-ורשבסקי״ על מסע
פירסום לאמירת תודה
בסניפי „הבנק הבינלאומי
הראשון״.

בברכה,

באור ורשבסקי בע״מ

ספורט-טוטו

טוטו

השבוע
מינימום הפרס הראשון
375.000 ל״י

מינימום כלל הפרסים
800.000 ל״י

יום חמישי — המועד האחרון
למסירת הטפסים

עשה לך מנהג קבוע
מלא טוטו בכל שבוע

המועצה להסדר הימורים בספורט

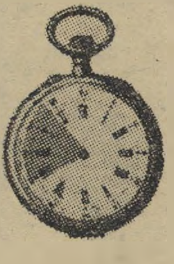

עכשיו הזמן

עכשיו הזמן להשתמש בתחבורה הציבורית!

**עשה לך חשבון פשוט:
השימוש במכוניתך הפרטית
הנו "תענוג" יקר מדי.
מחיר הדלק, מחיר החלפים,
הצפיפות והסיכונים בכבישים,
כל אלה נחסכים ממך
בתחבורה הציבורית.
אגד מעמיד לרשותך
אוטובוסים במשך כל שעות
היום לכל מקום בארץ.**

חסוך כסף, עצבים וזמן

סע באגד

„אינני יכול להסתתר יותר. הייתי עד לרצח. ראיתי איך רצחו את מאיר בן־לולו. רק אני ראיתי מה קרה שם. הגוויה שלו הוסתרה שם, בבוץ, על־יד הגדר של בית הקברות בבית־דגן.”

השוטרים מיהרו מייד אל בית־הקברות ושם חפרו מתוך הבוץ את גופתו של מאיר בן־לולו, בן ה־27, אשר נרצח בכדורי עוזי שנורו אל ראשו מטווח קצר. סימני אלימות ברורים נתגלו על גופו, הוכחה לכך שהוכה קשות לפני הוצאתו להורג.

דויד צרפתי זימר. בן־לולו חוסל זמן קצר אחרי שהשתחרר מן הכלא. היה זה בתום תקופת־מאסר שריצה, על שוד שביצע יחד עם עוד שני שותפים, בתחנת־דלק. הוא נידון אז לארבע שנות מאסר.

שמו של מאיר בן־לולו הוזכר פעמים רבות בחקירות המישטרה, והגיע עד לכיתבי־אישום שהגישה פרקליטות מחוז תל־אביב נגד אנשי כנופייה ואחרים, שביצעו מחודש מארס 1971 ועד יוני 1972 תשע (!) שדידות בבנקים ואחרות.

המישטרה עצרה גם את חבריו, שמעון פוני (אשר נידון ל־12 שנה על שוד בנק, אך זוכה על־ידי בית־המישפט העליון), אלי זאדה (שנידון ל־17 שנות מאסר על שוד מזויין) ודויד צרפתי. זה האחרון קיבל מעמד של עד־מדינה, ומסר עדות נגד חבריו־לכנופייה. גם אלי זאדה נשלח לכלא על סמך עדותו של צרפתי, וזאת אחרי שהוסגר לישראל על־ידי האינטרפול.

זיכוי — והרשעה. על שוד הבנק באזור נשפט בן־לולו יחד עם חברו, שמעון פוני, צעיר יפה־תואר ופיקח. בן־לולו יוצג במישפט על־ידי עורך־הדין אהרון בנימין. הרכב השופטים, בראשותו של נשיא בית־המישפט המחוזי השופט זאב צלטנר, פסק לשני הנאשמים שתים־עשרה שנות מאסר.

בן־לולו הגיש עירעור, באמצעות עורך־הדין אליהו קידר, לבית־המישפט העליון, וזוכה, יחד עם פוני.

שמעון פוני שוחרר מייד, אך בן־לולו המשיך לשבת, כאשר לחובתו נזקפות ארבע שנות המאסר על השוד בתחנת־הדלק. לפני זמן קצר שוחרר.

מייד אחרי שחזר בן־לולו הביתה, לאחר ריצוי עונשו, החלו חבריו־לכנופייה לפחד. ברור היה שמישהו יצטרך לתת את הדין על המידע שהוזרם למישטרה ביחס אליו, ואשר בגללו נאסר. הוא החל מסתובב, חוקר ושואל ומחפש את המלשין. אך הוא איחר את המועד.

מירוץ נגד הזמן. הוא נרצח בנוכחות שלושה אנשים, שאחד מהם הסגיר עצמו למישטרה מפחד מפני תגמול מצד מישפחתו של הנרצח. עד זה לרצח טען, במישטרה, כי היה רק עד־ראייה לפשע, וכי לא נטל בו חלק.

המישטרה עצרה לחקירה גם את מאיר עסור ואת מיכאל שרעבי (אשר נאשם בזמנו בכך שהשתתף יחד עם הנרצח בשוד תחנת־הדלק — ושוחרר). מעצר נוסף בוצע נגד משה מורי. החוקרים ממשיכים לחפש את יעקב סלאם.

גם נשק הרצח נמצא. כדי לעכב, לפי־שעה, את זיהוי הרוצח ולהעלים את העובדה שנתפס, עצרה המישטרה לחקירה גם את שמעון פוני ואת דרורי יהודאי, חבריו של הנרצח.

אך רציחתו של מאיר בן־לולו עדיין לא שמה קץ לחיסול החשבונות בכנופיית בית־דגן האלימה. הפינקס עדיין פתוח.

ספורט

מי מפחד מג'רבי?

כדורגלן הכוח רמת־גן שלמה ג'רבי הצליח להגיע לקבוצתו זו בעזרת אנשי העולם התחתון. תודות לאיומי־אקדח על אנשי מכבי תל־אביב זכה לעבור מקבוצתו מכבי לקבוצתו הנוכחית.

מאז הפך ג'רבי בן ה־22 למלך־השערים של הקבוצה, ונקודות רבות שנרשמו לטובת הכוח נזקפות לזכותו. לפני שלושה שבועות הוא הגיע לשיא בהבקעות שערים, כאשר כבש שלושה במישחק אחד ויחיד.

היה זה אותו מישחק מפורסם בין קבוצות הכוח רמת־גן ושמשון־תל־אביב, שנערך באשדוד, ואשר לאחריו החלו רינונים כי הוא נמכר לכנופיית מהמרי הטוטו.

ג'רבי והשלושער. אחרי אותה שבת זכה, על פי הסימנים, אחד מאנשי הכנופייה בסכום של מיליון ו־120 אלף לירות, הזכייה הגדולה ביותר בתולדות הטוטו בארץ. ג'רבי עצמו, שהפך גיבור

ג'רבי, שומר־ראשו ובורכה

שיחרורים בעזרת אקדחים

המישחק הזה, הולל גם את ההפתעה של אותה שבת, בכך שקילקל לכל המהמרים את ניחושי הטוטו שלהם פרט, כמובן, לאותו מהמר שזכה בזכייה הגדולה.

לטענת ג'רבי, אין הוא יודע אם שימשון הפסידה במתכוון או במיקרה בלבד, כי הוא עצמו חלוץ. ואם כבר קונים, הוא אומר, הרי זה את השוער או שחקני הגנה. על מי שעמד אז בשער שימשון, ציון דגמי, שספג את השלישייה מרגליו, אומר ג'רבי:

„קשה לי לקבוע אם דגמי עשה זאת במתכוון או לא, אבל ללא צל ספק אפשר לקבוע שהוא היה חלש מאד באותה שבת.

„הוא חדף כדורים לכיווני ללא שום סיבה, ואני ניצלתי זאת והבקעתי את שערו. עם זאת עלי לציין כי אינני מאמין שאת השער הראשון היה יכול לעצור.

„אני מכיר את ציון דגמי עוד מהימים שבהם שיחק במכבי יפו, ולדעתי הוא אחד מהשוערים הטובים ביותר בארץ, ולכן אני מתפלא על מישחקו הכושל באותה שבת.”

חופש־פעולה מלא. גם שחקני ההגנה של שימשון היו חלשים בשבת. לדברי ג'רבי, במקום ששחקן אחד ייצמד אליו כשומר־ראש, כדי שלא יבקיע, חילקו שלושת מגיני שימשון את המשימה ביניהם, וכך הוא כלל לא נשמר למעשה, ונותר לו חופש־פעולה מלא ליד דגמי. כך גם הבקיעו, וסיפק את ההפתעה של מישחקי השבת.

אחרי אותה שבת, כאשר החלו פושטים הרינונים כי המישחק נמכר למהמרי הטוטו, הופקד על ג'רבי שומר־ראש. מלאכה זו עושים באמנות שני אוהדיו, חיים מולינס ויורם דוידוביץ.

„זה לא אומר כי ג'רבי, שהכניע כבר את כל שוערי הליגה הלאומית, מפחד,” אומרים השניים. „אבל הוא פשוט נזהר, כי אחרי הכל הוא חי רק מכדורגל וממשכורת גבוהה שהוא מקבל מקבוצת הכוח, שבה הוא נחשב לנכס יקר.”

הורוס קופ

הצעתך, שהועלתה בפורום מצומצם ונבחר נדחתה. הנימוקים לדחייה לא שיכנעו אותך, אך אין כל ברירה: החלטה היא החלטה, ועליך לכבד אותה. נסה למצוא דרך אחרת, או פיתרון שונה למצב. בת טלה: הוא קוסם לך, ואין כל פלא בכך. תיפסי אותו חזק.

* * *

מה ששנוא עליך אל תעשה לחברך. אם לא לימדו אותך זאת בילדותך, מוטב שתיזכור זאת עכשיו, ותשנן זאת היטב. מלבד השינון, עליך ליישם אמת־חיים זו בכל הקשור ליחסיך עם חברך הצעיר התולה בך תיקוות, והמעריצך הערצה־עיוורת ממש. אל תתייחס אליו כאל נחות־דרגה.

* * *

משונה מאוד. אתה מגלה הבנה נחדרת לבני אדם השבוע. גם האחת שפגשת שפכה את ליבה בפניך מהר מדי בהתייחס לזמן הקצר שאתם מכירים. ובמקביל אתה מגלה חוסר הבנה לנציגים הרשמיים של החוק והסדר ומוצא עצמך מסתבך איתם בדברים שהתחילו במה בכך. אל תניחי למתחרה הסמויה להפר את מנוחתך והתנהגי כרגיל. לבשי כחול.

פגישה שקיימת עם ישיש רם־מעלה בראשית השבוע, תיגרום לך קורת־רוח והרגשה כי אתה באמת משהו. אולי יש בזה שמץ מן האמת, אך יהיה עליך להוכיח זאת. לכן אל תהסס, ובכל מקום בו תינתן לך האפשרות, הצג את דיעותיך ללא חשש, והסבר את עמדתך. הסובבים אותך יבינו זאת. בת סרטן: חידלי ממישחק הביישנות. אם תמשיכי כך, תיפקע סבלנותו וייעלם. הנחיתי את המהלומה מאוחר יותר.

* * *

אומנם ממבט ראשון ניראה השבוע כשיגרתי ומשעמם. אך הוא טומן בחובו את תחילתן של קבלת הכרעות חשובות. בעיקר בתחום האישי. מהלה קלה שתפקוד אותך השבוע, בן אריה, תגרום לך לזעזוע קל, שיחלוף. העיקר הוא לעבוד, הרבה וטוב, ומבלי להתעייף. במישור העבודה או העסקים: אל תתסס להתחנף לבוס או לממונים עליך; כולם עושים זאת, והרי בסופו של דבר זה רק יועיל לך. שימרי על הופעתך, וליבשי לבן.

* * *

השבוע הנך נוטה להגזמות, גם בגנדרנות, ובעיקר מילולית. יש לך מזל שכוכבים מסויימים גורמים שתהיה בנוסף לכך גם חביב ומקובל על ידידיך, כולל בנות המין השני. אתה מקיף את עצמך בפעולות רומנטיות שונות כאמצעי בריחה וכנקמה על הסחבת שגורמת אותה אחת המעסיקה את מחשבותיך הרבות.

גם לך נשקפות סכנות כלשהן, אם כי חמורות פחות: במיוחד היזהר אם יש לך עסק בעבודה עם מכונות או מכשירים חדשים וחשמליים. אל תיכנס לחובות ואל תתחייב על כסף. מלבד זאת, אווירה טובה תאפוף את בני־מזל מאזניים: הם ייתקלו בשורה שלמה של אנשים מעניינים, במיוחד במישור הרומנטי והיה נבון.

* * *

אל תהססי להגיד בתוקף את מה שיש אל ליבך לומר לו: בייחוד אם הוא ממשיך כמינהגו הנלוז. אל תהיי גם קורבן־עולה לשיגעונותיו. עסק בלתי־רגיל מושך את התעניינותך. לשווא. זה לא בשבילך, ואם תגע בו תיכוות. ביום א' גם לא כדאי לך לצאת או לקיים קשר טלפוני עם חו"ל. זהו יום להתבודדות ולהתבוננות עצמית. לבשי אפור ואל תהיי מגונדרת יתר על המידה. זה יקלקל לך.

* * *

רצוי לך לשוב ולהיצמד אל ידידיך הישנים המתגעגעים לחברתך. לידם תרגיש טוב יותר. עליך לשכוח את חילוקי הדיעות שאירעו ביניכם לאחרונה. ידידיך יקנו לך ביטחון שחסר לך מאוד בימים טרופים אלה. הגיע הזמן שתפקיד לנדוד ממקום עבודה אחד לשני. חשוב על עתידך.

* * *

בסוף השבוע ייפתחו בפנייך שעריה של אהבה חדשה — אם תדעי לנצל פגישה בלתי צפוייה. זה יכול להיות היום הגדול והמאושר של חייך. קרע בבגד יגרום לך הפסדים ומבוכה במקום ציבורי. שבוע זה מתאים לחידוש המלתחה שלך. אך בלי בזבזנות, בבקשה. זו עלולה להיות קריטית לגביך. מצבך הכספי מדאיג אותך ובצדק. אולם אם תתמיד בדרכך — אתה עשוי למצוא שכר רב.

* * *

נוח עוד שבוע מאומץ שכזה. אבל אם את עושה את כל המצווה עלייך על־ידי ממונייך או הבוסים שלך — יבוא הפסדך (בזמן) או שכרך (ביוקרה ובהתקדמות) אל תבזבז! עד לשבוע הבא אתה חייב לקמץ בהוצאות ובהחלטות. לעומת זאת, זוהי תקופה מצויינת להגות תוכניות, לחשוב על דברים חדשים, לבשי חם.

* * *

יום ג' הוא יום של התנגשויות ובעיות כספיות. הקפד, איפוא, לא לקבל בו כל החלטה מרחיקת־לכת ולא להסתבך. בכלל, נסה לנצל את השבועיים הבאים לריכוז־מחדש, לעבודה שוטפת, ולחידוש קשריך עם האהובים עליך. בת דגים: אל תזניחי אותו. גם לאחרים יש בעיות. והעיקר, אל תשכחי את הדיאטה.

„איננו מוכנים לשבת בגן־ילדים," טוענו

הגרמנים, ופתחו במערכה לשינוי הניהול של „החברה לישראל"

הגרמנים יוצאים לקרב

למרות השלג שעטף את מינכן, להטו בה הרוחות. מכשיר־הטלפון במישרדי חברת א.ב.ג., השייכת ליוסף דומברגר, לא חדל מחיוגים לרחבי העולם. מכשיר הטלקס שבמישרד תיקתק ללא־הרף, ושידר לרחבי העולם הודעה שמשמעותה אחת: הגרמנים יוצאים לקרב נגד הברון אדמונד דה־רוטשילד.

לשון ההודעה היתה חד־משמעית: קבוצת־ריגר, יחד עם שאול אייזנברג, המונים יחד חמישה חברים מתוך ה־15 שבמועצת־המנהלים של החברה לישראל, מנצלים סעיף בתקנון החברה וקובעים כינוס של מועצת־המנהלים ליום השני בשבוע, ה־23 בדצמבר.

הטלקס נשלח לאחר שמיספר בקשות, שהופנו ליושב־ראש מועצת־המנהלים, ה־ברון אדמונד דה־רוטשילד, לכנס את המועצה, לא נענו כלל. קבוצת־ריגר מנצלת סעיף בתקנון החברה, המאפשר לשליש מחברי מועצת־המנהלים לכנס את המועצה לפי דרישתם.

יוזמי המרד נגד הברון איתנים בדעתם לכנס את המועצה בכל מיספר של משתתפים, ומקווים כי שני נציגים נוספים יצטרפו אליהם, ואז יהיה להם רוב, יחד עם סם רוטברג.

נוסף לכך, הם גם דורשים כינוס אסיפה כללית של בעלי־המניות, במגמה לשנות

זעם הגרמנים בער כאשר נודע להם שרוטשילד פירסם את דו"ח הביקורת בעיתונים לפני שמסרו למנהלים

את הרכב חברי מועצת־המנהלים הנוכחית.

לדעת הגרמנים, שהשקיעו יותר ממחצית הון החברה לישראל ויש להם במועצת־המנהלים רק 25 אחוזים, יש להתאים את הנציגות בה לכמות ההון שהושקעה. כיום יש קול אחד למי שהשקיע ארבעה מיליון דולר או 100 אלף דולר, ודבר זה אינו צודק, לדעתם.

זעמם של הגרמנים הגיע לנקודת־הרתיחה כאשר נודע להם, כי הברון מסר לפירסום בעיתונות את הדין־וחשבון של מבקר החברה לישראל. מעשה זה היה בניגוד להחלטת מועצת־המנהלים בישיבה האחרונה בישראל, לפני חודש. שם סוכם כי הדין־וחשבון יחולק לחברי מועצת־המנהלים בישיבה הבאה שלהם, ולא בדרך אחרת. והנה, הדו"ח נמסר לעיתונות עוד קודם שהגיע לידי המנהלים.

התגובה הכנה ביותר, אולי, לדרך ניהולה של החברה לישראל, ניתנה על־ידי המישנה למנהל־הכללי של קבוצת־ריגר, הורסט ראהה, בשיחה עימי: „אינני מוכן לשבת בגן־ילדים! אני אחראי על קבוצה שיש לה השקעות של 1.6 מיליארד מארק, ועלי לנהל יותר מ־100 חברות. טרם נתקלתי בהתנהגות כזו כמו בעניין החברה לישראל."

לראהה יש סיבות טובות לרגוז. הדין־וחשבון של צי"ם פירסם פרטים ועובדות שיש בהם כדי לגרום לקבוצת־ריגר קשיים רבים בגרמניה.

בשיחות עם ראשי האוצר בגרמניה, ובעיקר עם ד"ר קוק, המנהל־הכללי של הכנסות המדינה בגרמניה כולה, התברר לי כי נוסף לפרשת הכספים־הסיבוביים המ־פורסמים, יש בדו"ח צי"ם דבר חמור נוסף לגבי קבוצת־ריגר. מסתבר כי ממשלת גרמניה אסרה על קבוצת ריגר להשקיע את כספיה בצי"ם. אך דו"ח צי"ם מספר כיצד הושקעו בחברה כספים של קבוצת־ריגר.

הגיב על כך הורסט ראהה: „אם יתעוררו כאן קשיים כתוצאה מכך, תהיה לנו סיבה טובה להגיש כמה תביעות בסכומי־ענק. אם דברי הדו"ח אינם נכונים, אנו נדרוש הכחשה חד־משמעית, ואולי גם

מנהל הורסט ראהה
„טרם נתקלתי בהתנהגות כזו!"

פיצוי. אם הדו"ח צודק, אז רימו אותנו. יש לנו חוזה ברור עם החברה לישראל, ובו נקבע היכן מותר להשקיע את כספינו. קיבלנו כל הזמן מאזנים חתומים על־ידי רואי־חשבון, והם לא רמזו אף פעם כי כספים שלנו הלכו לצי"ם. אם כולם רימו אותנו, נדרוש פיצויים כבדים."

התגובות החריפות של הקבוצה הגרמנית מובנות למדי. היה צורך בהשקעת מאמצים רבים ביותר, בשנת 1970, כדי לשכנע גרמנים להשקיע בישראל — מקום שנראה להם בטוח בערך כמו ויאט־נאם בשיא הקרבות. למרות זאת העבירה קבוצת־ריגר לישראל עד כה למעלה מ־50 מיליון דולר, סכום שהוא ההשקעה הבודדת הגדולה ביותר של זרים בישראל עד היום.

מאת **יגאל לביב, פרנקפורט**

והנה, בגלל מריבות של המשקיעים האחרים בחברה לישראל, בצירוף תככים הקשורים בפוליטיקה הפנימית בישראל, התפרסמו דברים העלולים לגרום לקבוצת־ריגר נזק עצום.

הורסט ראהה סיפר כי שימעו של הדין־וחשבון של צי"ם הגיע כבר לעיתונות המקומית, שפנתה אל קבוצת־ריגר בבקשת תגובה. הקבוצה שלחה מיברקים לעיתונים, ובהם הודיעה כי דו"ח צי"ם אינו נכון, וכי היא תתבע כל עיתון שיפרסם דברים אלה על הוצאת־דיבה.

בשלב הנוכחי נמנע הפירסום, אם־כי שילטונות המס כבר התעוררו, וביקשו לקבל את הדו"חות מעוררי־הוויכוחים בישראל. ראהה הבטיח להם, כי ברגע שהוא־עצמו יקבלם, ישלח העתק גם לשילטונות המס. שכן, למרות שהדו"חות השונים פורסמו בכל העיתונים בישראל, הם טרם נמסרו לבעלי־המניות!

החלטתה של קבוצת־ריגר לצאת למאבק על שיטות הניהול בחברה לא הושגה ללא לבטים. קבוצת־ריגר, יחד עם החברה של יוסף דומברגר ועם הברון אדמונד דה־רוטשילד שותפים בפרוייקט־בנייה גדול במונאקו. היו חששות כי הברון ינקום בגרמנים בפרוייקט זה, אם ייצאו נגדו בישראל. אולם ההתפתחויות האחרונות בחברה לישראל לא הותירו להם ברירה.

אחד הנושאים המרכזיים יהיה מעמדו של ישראל גלעד, שנבחר כמנהלה הכללי של החברה לישראל.

בישיבה שבה נבחר גלעד, דרש הברון רוטשילד כי המינוי יהיה לשלוש שנים לפחות. הגרמנים התנגדו לכך בכל תוקף, ולבסוף הוסכם על פשרה הצריכה להיות רשומה בפרוטוקול.

הורסט ראהה סבור כי צריך למנות לחברה עוד מנהל־כללי אחד, כיוון שהיא גדולה מדי לאדם אחד.

אולם שאלת־המפתח היא, אם ישראל גלעד הוא גם חבר מועצת־המנהלים. לשאלה זו חשיבות מכרעת, שכן במועצת־המנהלים היו 16 חברים, כולל מיכאל צור

„אם הדו"ח אינו נכון, נדרוש פיצויים ואם הדו"ח נכון הרי ברור שרימו אותנו ונסיק מסקנות!"

שנבחר באסיפה הכללית לתפקיד מנהל־כללי וחבר מועצת־המנהלים.

ישראל גלעד נבחר רק לתפקיד המנהל־הכללי, כיוון שרק אסיפה כללית של בעלי־המניות יכולה לבחור חברים למועצת־המנהלים, ואסיפה כזו לא זומנה.

מכאן שיש עתה רק 15 חברים במועצת־המנהלים. לגרמנים ארבעה נציגים, ועימם הולכים גם שאול אייזנברג וסם רוטברג — יחד שישה מתוך ה־15. די שיצטרפו אליהם עוד שני נציגים נגד הברון רוטשילד, ויהיה להם רוב.

שני נציגים כאלה קיימים כבר בעין, והם יהיו כנראה נציג חברת־העובדים איתן אבניאון, ונציג הקבוצה הקנדית הארווי קריגר. אולם אם הברון רוטשילד יטען כי גלעד הוא גם חבר מועצת־המנהלים, יהיו לגרמנים ותומכיהם רק שמונה קולות מתוך 16, כי גלעד מונה על־ידי הברון ויתמוך בו.

הימים הבאים יהיו ימי הכרעה גורלית, שכן הדחת הברון פירושה גם הקמת קונסורציום נושים של הבנק של טיבור רוזנבאום, והצלת הבנק תוך ניטרול רוזנבאום עצמו מכל השפעה.

בשבועיים האחרונים הסכימו ראשי ה־בנק המחוזי של הסה לתת את המימון הדרוש להצלת הבנק והחברות הוואדוציות. הגורם המעכב את ההצלה הוא אי־הקמת קונסורציום של נושים, שיסכים לדחיית פירעון החובות.

הקונסורציום לא קם, כיוון שעד כה סירבה החברה לישראל, היינו הברון רוטשילד, להצטרף לקונסורציום. הברון נקט טאקטיקה של אי־מתן תשובה למיכתבים וטלפונים — והוא מתחמק מכל מגע.

השבוע היתה צריכה ליפול ההכרעה מי ינהל את החברה לישראל, ואם יינצל הבנק של רוזנבאום, החברות הוואדוציות וכל ההשקעות הישראליות בו. ההכרעה תושג על חודו של קול.

ככל שהתקרב המועד של העימות ביום ב' השבוע, גברו המאמצים הקדחתניים למנוע אותו ולדחות את הישיבה. לגבי ממשלת ישראל, זאת היתה המשימה העיקרית.

תמרורים

הוענקה. בטכס חגיגי במלון אמריקנה בניו־יורק בהשתתפות כוכבי טלוויזיה וקולנוע, מדליית ארד במיסגרת הפסטיבל הבינלאומי לסירטוני פירסום בטלוויזיה ובקולנוע, לסירטון־הפירסום כל־בו של בנק־לאומי־לישראל, בבימויו של **אילן אלדד** ובהפקת מישרד הפירסום של **אליהו טל**, לפי תמליל של **דן אלמגור**. בפסטיבל, הנערך מזה 17 שנים, השתתפו אלפיים סירטי פירסום ותעודה, הדרכה ותעשייה מ־28 מדינות אמריקה, אירופה, יפן ואוסטרליה.

נבחר. כיו"ר איגוד המפרסמים בישראל, במקומו של בנימין („בני") גאון שהיה מנכ"ל תדיראן שיווק ושירותים ו־התפטר מתפקיד היו"ר בגלל יציאתו להשתלמות בחו"ל, **איתן אזרחי**, מנכ"ל מיפעל יצהר שכיהן עד כה כחבר הנהלת איגוד המפרסמים ויו"ר ועדת העיתונות של האיגוד. באותו מעמד נבחר **מיכאל שטראוס** כסגן היו"ר.

נבחר • לתפקיד יו"ר תא עיתונאי הספורט, סופר הספורט של מעריב, **משה לרר**, החוגג השבוע את יום־הולדתו ה־41.

נחוג. יום־הולדתה ה־80 של שחקנית תיאטרון הקאמרי **מרים ברנשטיין־כהן**, שעלתה לישראל ב־1921, הופיעה לראשונה על הבמה בארץ בתפקיד נורה בבית־הבובות של איבסן בתיאטרון הדרמאתי, הופיעה מאז אלפי פעמים במאות תפקידים, ביימה מחזות, הופיעה בערבי־קריאה ופירסמה ספרים שכתבה.

נולד. בבית־החולים הר־סיני במיאמי, פלורידה, לשחקנית הישראלית **דליה הביא** ולבעלה, איש העסקים **פיטר ריטמאסטר**, בן: **אלכסנדר**, לדליה בן מנישואיה הקודמים: ראובן בן־השבע.

נפטר. בירושלים, בגיל 23, **צבילי שרף**, בנו של שר־השיכון לשעבר זאב שרף. שירת בצה"ל כקצין בחיל החימוש, לאחר שהשלים לימודי הנדסה בפקולטה לתעשייה וניהול בטכניון במיסגרת העתודה האקדמאית, נשא לפני חודשים מיספר לאשה את חברתו לאה, חלה לפני כחודש במחלה אנושה ממנה נפטר.

נפטר. בעיר הגרמנית גלזנקירכן, בה שיחק בצעירותו, בגיל 68, מי שנחשב לגדול כדורגלני גרמניה בכל הזמנים, **פראנץ צאפאן**, שייצג את גרמניה ב־34 מישחקים בינלאומיים בשנים 1929—1939, שימש כקפטיין הניבחרת הגרמנית והיה ממצטייני השחקנים במישחקי הגביע העולמי ב־1934 באיטליה וב־1938 בצרפת.

נפטר. בתל־אביב, בגיל 83, המלחין **אריך־ולטר שטיינברג**, שנולד בברלין, למד מישפטים בגרמניה, החל בגיל 27 להלחין מוסיקה, עלה לארץ ב־1931, היה ממייסדי התיזמורת הפילהרמונית הישראלית, זכה פעמיים בפרס אנגל ופעם בפרס אקו"ם, כתב יצירות מוסיקאליות

שטיינברג
מן המייסדים

רבות, זכה במגילת הקרן־הקיימת מטעם עיריית תל־אביב, קיבל ביום־הולדתו ה־80 משגרירות גרמניה בישראל אות מיסדר הערכה, נפטר שבועיים לאחר שסיים לכתוב את האופרה פאציפיקה.

נפטרה • בלונדון, מסרטן, **מוניקה מדיקס** (48), מי שהוציאה עיתונים למען המחתרת העיברית בלונדון בימי המאבק נגד השילטון הבריטי, באה לארץ במילחמת־העצמאות, נישאה לקצין־מח"ל שבא מקניה, סטנלי מדיקס, כובש גוש־חלב, היתה ידידתם של מנחם בגין, אריה בן־אליעזר ורבים ממנהיגי המדינה.

הודה ברבוטי הופיעה בטלוויזיה והפכה גיבורה לאומית של ערביי ישראל

פרובוקציה בחיפה

הכל החל בכתבה טלוויזיונית תמימה.

בעיקבות העימות שנערך בנצרת, בין תלמידי בתי־ספר תיכוניים לבין ראש־הממשלה יצחק רבין, ואשר בו הביעו התלמידים הערביים בגלוי את תמיכתם באש"ף, יזמה הטלוויזיה כתבה על משבר־הזהות הפוקד את בני־הנוער הערביים בארץ. במרכזה של הכתבה עמדה דמותה של צעירה ערביה יפהפייה, שהכריזה בגילוי־לב ובכנות על השאלה שהוצגה לה, כיצד היא מרגישה את עצמה כערביה ישראלית.

„אני מרגישה את עצמי קודם־כל כערבייה ואחר־כך כישראלית," אמרה הסטודנטית לעבודה סוציאלית באוניברסיטת חיפה. „הדגש הוא עכשיו על השייכות שלי לעם הפלסטיני, ואני רואה את עצמי חלק מהעם הזה, שבלית־ברירה הופרדתי ממנו."

כאשר נשאלה הצעירה הערבייה על־ידי המראיין, ויקטור נחמיאס, בדבר יחסה לאש"ף והאם היא רואה בו את האירגון המייצג את העם הפלסטיני, השיבה הצעירה ללא היסוס: „אני חושבת שאש"ף מייצג את הפלסטינים. היות שאין אף אירגון אחר המייצג אותם, מגיעה זכות זו לאש"ף."

בן־לילה הפכה הערבייה המרואיינת, בזכות כמה מישפטים שאמרה בטלוויזיה, לגיבורה הלאומית של הנוער הערבי בישראל. מבלי שהתכוונה לכך ומבלי שתרצה בכך הפכה הודה ברבוטי, בת ה־21 מעכו, סטודנטית שנה שלישית בפקולטה למדעי החברה, באוניברסיטת חיפה, למייצגת שאיפותיהם הלאומיות של ערביי ישראל.

קרוביה, ובני משפחתה כעסו על הופעתה הפומבית. „לא היית צריכה להגיד מה שאמרת," אמרו לה, „למה דיברת? למה לך להתעסק עם כל הבעיות האלה? זה מסכן את העתיד שלך!"

„ידעתי שלערבייה ישראלית מסוכן להגיד את הדברים שאמרתי," סיפרה הודה השבוע, „אבל או שאני מדברת בגלוי או שאינני מדברת בכלל. אם הסכמתי כבר להתראיין, לעולם לא הייתי אומרת דברים שאיני חושבת."

חבריה הערביים באוניברסיטת חיפה באו, לחצו את ידה, וכמה מהם הביעו את הזדהותם עימה. „זה נתן לי סיפוק מסויים," הודתה הודה, „וזה מפני שצעירים ערביים, בינם לבין עצמם, בדרך־כלל לא מדברים בנושאים כאלה של זהות לאומית והיחס לאש"ף. פוחדים ממלשינים ומסוכנים. קל יותר לדבר על נושאים כאלה עם ידיד יהודי מאשר עם ערבי. לא מספיק שאדם הוא ערבי כדי שיתן לי ביטחון לדבר עימו בחופשיות ובגלוי.

„אבל העובדה שאמרתי מה שאמרתי בטלוויזיה, נתנה ביטחון להרבה צעירים ערביים לגלות את דיעותיהם האמיתיות. אני חושבת שביטאתי מחשבות של רבים. אני בטוחה שגם כיום יש עוד הרבה שלא יעזו לדבר בנושאים האלה, ויכול להיות שזה בצדק — כי המציאות המרה היא שגילוי דעתם עלול לסכן את מעמדם החברתי והכלכלי."

תגובות מסוג אחר באו מצד סטודנטים יהודיים באוניברסיטה. „מצד כמה מהם," סיפרה הודה, „הרגשתי יחס של דחייה. פשוט לא היתה להם הבנה למה שאמרתי. אבל בחוג שלי, שבו אני לומדת, היו יותר אנשים שניסו להבין אותי. ‚מה קרה, הודה?' הם שאלו אותי, ‚למה דיברת ככה?' הם רצו להבין אותי, וזה מצא חן בעיני."

כדי להבין את הודה ואת מה שגרם לה להפוך לפתע נושאת הדגל של הלאומיות הפלסטינית בקרב הנוער הערבי בארץ, יש צורך להכירה מקרוב. היא נולדה למשפחה מוסלמית בעיר העתיקה של עכו, לאב העובד כטכנאי בתחנת נסיונות חקלאית, כבת האמצעית במשפחה בת ארבעה ילדים. את לימודיה התיכוניים השלימה בבית־

מחול השדים

עסאם מחול, מהכפר מחול שליד פקיעין, סטודנט לסוציולוגיה ופילוסופיה ומראשי ועד הסטודנטים הערביים באוניברסיטת חיפה, טוען כי מחול־שדים של הסתה התפתח סביב הסטודנטים הערביים, במטרה לגרום למתיחות בינם לבין חבריהם היהודים, להציגם כתומכי אש"ף.

ראג'ה

חאג' מכפר יאסיף, סטודנטית למדעי המדינה בחיפה, מגדירה את זהותה: „קודם־כל אני אזרחית ישראלית, עם קשר לעם הפלסטיני."

בבית־הספר לימדו אותנו לשיר: „נבנה ארצנו"

ארץ מולדת - כי לנו־לנו ארץ זו!"

(המשך מעמוד 25)
ספר טרה סנטה של המיסיון בעכו. אחיה הבכור לומד בטכניון. היא עצמה בחרה לפני ארבע שנים ללמוד באוניברסיטה.

בשלוש השנים הראשונות היתה נוסעת יום יום מעכו לחיפה וחזרה, כשאביה ממתין לה בשעות הלילה המאוחרות ליד תחנת האוטובוסים, כדי שלא תלך לבדה בלילה בסימטאות העיר העתיקה.

לפני שנה עברה להתגורר במעונות הסטודנטים. בשנה הראשונה מימן אביה את לימודיה ואילו אחר־כך עבדה בעבודות שונות כדי לממן בעצמה את לימודיה.

כיום היא עובדת כמרכזית במרכז היהודי־ערבי בבית־גפן בחיפה.

„לא גיליתי את זהותי הפלסטינית עכשיו," אומרת הודה, „חייתי עמה תמיד ואפילו איני יודעת מתי היתה ההתחלה. אבל כשהתחלתי ללמוד באוניברסיטה התחלתי לראות את השוני בין החברה הסגורה והקטנה בה חייתי בתוך סימטאות העיר העתיקה בעכו לבין שאר חלקי החברה הישראלית — היהודית. פתאום הבנתי שקיים פער בין הצורה בה חיים ערביי ישראל לבין האידיאל איך צריכים בני־אדם לחיות.

„את כל העובדות בתוכן חייתי עד כה, התחלתי לראות באור אחר. נוצרה בי תחושה של קיפוח חברתי. היתה תקופה שחיפשנו דירות להתגורר בהן בחיפה. הלכנו לפי מודעות בעיתון. כששמעו שאנחנו ערביות לא רצו להשכיר לנו דירות. והמצב לגבי בחורים ערבים הוא עוד יותר גרוע. ביקשתי דיור במעונות הסטודנטים. לפי הקריטריונים של חלוקת החדרים הגיע לי חדר. אבל הוועדה אמרה לי שבני המיעוטים כבר קיבלו את המגיע להם במעונות לפי מה שהוקצב להם. אז התברר לי שמחלקים את החדרים גם על פי הלאום."

המיפנה האמיתי בחייה של הודה התחולל אחרי מילחמת ששת־הימים, כאשר נפגשה עם חלק ממישפחתה שהתגורר בכפר דיר סאנה, ליד רמאללה. „פתאום הרגשתי," סיפרה, „שאני שייכת לאנשים האלה שהתייחסתי אליהם תמיד כאל ערבים מארצות־ערב. הרגשתי שאני חלק מהם, מהדודים, מהדודות ומהסבתא. אחר־כך, כשעשינו טיולים לעזה, הוכיתי בהלם כשראיתי את מחנות הפליטים. זה זוועה לחשוב שיש אנשים שחיים בצורה כזאת. ביקרנו במחנה פליטים שהיה ריק לגמרי ותושביו הפכו לפליטים בפעם השנייה בחייהם. מילחמת יום־הכיפורים רק הדגישה את שייכותי ללאום הפלסטיני.

„אני מרגישה, מתוך שיחותי עם יהודים, שיש חוסר ידע עצום לגבי מה שמתרחש בקרב ערביי ישראל. יהודים רואים את הזדהותם של ערביי ישראל עם הפלסטינים כבגידה, ואינם רוצים להבין כי אנחנו בעצם אותו עם. אני שייכת למקום בו אני מתגוררת עכשיו. אבל אם תקום מדינה פלסטינית ואמצא שאני חיונית ודרושה לעם הפלסטיני אולי אלך למדינה כזאת, כדי לתרום לה משהו.

„שואלים אותי ,מה פתאום רק עכשיו התעוררת לדבר על הזהות הפלסטינית שלך?' זה לא כך. אני מדברת על כך רק מפני שעכשיו פתאום שואלים אותי."

הודה, המאורשת לסטודנט לוטפי דקה, מהכפר ביר אל־סיקה שבמשולש, אותו הכירה באוניברסיטה, עומדת להינשא לו בעוד מיספר חודשים. גם לוטפי הוא סטודנט לעבודה סוציאלית. הם חולמים לחזור יחד לכפרו ולבנות שם יחד פעילות סוציאלית לדוגמא לכפרים הערביים.

לגבי מה שצופן העתיד לאיזור, מתנגשים בה רגשות מעורבים. „כשאני מדברת עם האזרח ברחוב, זה גורם לי להיות פסימית. מאכזב אותי שלא מוכנים לשמוע ולהבין שאני אומרת שלמרות היותי אזרחית מדינת־ישראל אני רוצה לחיות ולממש את הלאומיות שלי ואין בזה שום פגיעה בביטחון המדינה. מצד שני, יש לפעמים שאנחנו מגיעים להידברות עם צעירים יהודים ומצליחים לשמוע ולהבין האחד את השני. זה שאני, בחורה ערביה, יכולה לדבר עם בחור יהודי המוכן להבין אותי, נותן לי מקום לתיקווה שאם נשב ונדבר נוכל להגיע להבנה. זה גורם לי להיות אופטימית. זה יכול לקרות לכל היהודים והערבים אם רק ישבו ביחד וידברו. הבעיה היא איך להתחיל?"

„אני נשאר!" טוען עלי הינדוואי בן ה־26 משפרעם, פועל־בניין הלומד מיזרחנות שנה ראשונה. „אני בטוח שתקום מדינה פלסטינית, ואני רוצה לחיות במדינה פלסטינית, אבל גם כשתקום לא אעזוב את הבית שלי בשפרעם. אני אשאר למלא את החובות שלי כאן. אני לא רוצה להיות פליט."

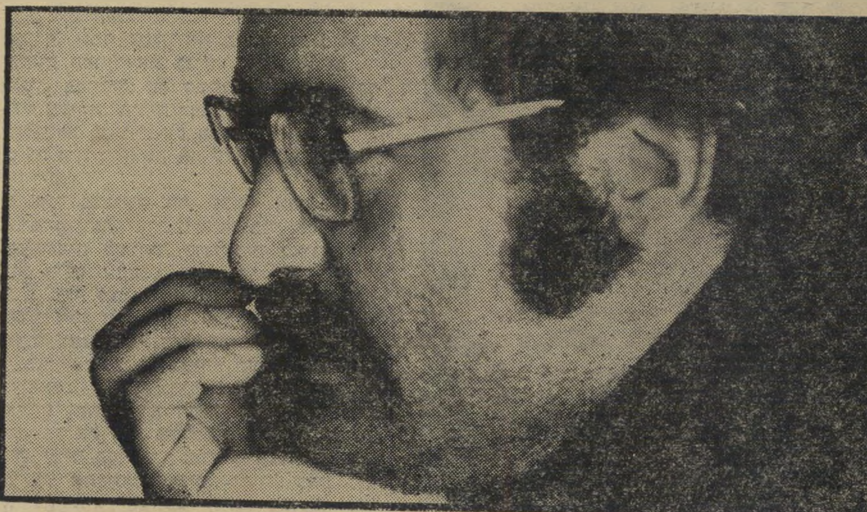

„לא מעשי!" מגדיר עומאר זועבי בן ה־25, מנצרת, סטודנט לפסיכולוגיה, את הפיתרונות שמציע אש"ף להקמת מדינה חילונית דמוקרטית. „אבל העם הפלסטיני בחר באש"ף כנציגו, ואין טעם לא לשבת איתם, אחרי שיכירו בקיום מדינת־ישראל." הוא היה רוצה לחיות במדינה פלסטינית.

לשפר יחסים עם השב״כ

ודה כרבוטי היא אחת מכ־500 סטודנטים ערביים באוניברסיטת חיפה, המהווים כעשרה אחוז מכלל הסטודנטים במוסד זה. התלמידים הערבים מאורגנים במיסגרת משלהם הפועלת בעיקר בעניינים סטודנטיאליים. אולם עוד לפני הופעתה של הודה בטלוויזיה, חשו חברים פעילים בוועד הסטודנטים הערביים שמנסים להצר את צעדיהם.

סיר ג'ובראן עבדאללה, בן 24, סטודנט לכלכלה שנה ג', תושב נצרת: „הרגשנו שהפעילות שלנו באוניברסיטת כגוף המייצג סטודנטים ערבים אינה רצויה. זה התחיל בעניין חלוקת מעונות הסטודנטים. לערבים הוקצבו רק 22 מקומות. ביקשנו שיחלקו את הדיור במעונות לפי קריטריונים חברתיים־כלכליים ולא לפי חלוקה לאומית. לנו ולדוקטורים הערבים באוניברסיטה היתה אוריינטציה לגבי בחינות הכניסה באוניברסיטה. למרות שהסטודנטים הערבים הם בוגרי בתי־ספר של מדינת־ישראל, בהם למדו עברית, הם חייבים בבחינות כניסה בעברית. יש סטודנטים שהתקבלו רק לחוג אחד, הלומדים כבר שנה שלישית. הם ביקשו להתקבל לחוג נוסף כדי להגיע לתואר בוגר־אוניברסיטה. ביקשנו גם מנשיא האוניברסיטה שיקחו בחשבון את חסרון המורים הערבים במקצועות מסויימים ויתכננו להכשיר מורים למקצועות אלה.

„אלה היו הבעיות העיקריות שלנו. פנינו למוסדות האוניברסיטה והם התעלמו מהבעיות שלנו ולא השיבו כלל לפניות שלנו. נוצרה אצלנו הרגשה שעושים לנו חסד שנותנים לנו ללמוד באוניברסיטה יהודית על חשבון היהודים."

„האווירה באוניברסיטה התחילה להתחמם בעקבות כרוז שהוצאנו נגד התבטאויות מסויימות של נשיא האוניברסיטה," סיפר עסאם מחול, 22, תושב הכפר מחול שליד פקיעין, תלמיד השנה השלישית בחוגים לסוציולוגיה ופילוסופיה. „בעקבות זאת התחלנו להרגיש שאין היענות לוועד שלנו. היה ניסיון להבליט שלא מכירים בנו. אחרי זמן מה התחילה חקירה בעניין בחינת־כניסה לערבים, שתוכנה הודלף לנבחנים מראש. לא היתה לנו התנגדות לחקירה. אבל החקירה לא התנהלה בצורה מתאימה והיא הגיעה עד לאיום לפזר את הוועד שלנו. רק חברי הוועד נקראו לחקירה. מבין אלה שהיו משגיחים בבחינה. הוציאו אותם מהכיתות והזמינו אותם לחקירה בנוסח ,לטובתך הנך מוזמן לחקירה...' לזה היתלווה מסע לחצים מטעם שירותי־הביטחון."

כנראה שקיים חשש מפני התארגנות הסטודנטים הערבים במיסגרת סטודנטיאלית וגורמים מסויימים מנסים לעשות הכל כדי שלא תהיה התארגנות כזאת. התערבות מסוג זה הורגשה על בשרה טאגריד אבו־רחמה בת ה־24, משפרעם, סטודנטית לפסיכולוגיה ואנגלית שנה שלישית. היא עבדה כמורה לאנגלית בבית־הספר המקיף בכפר הדרוזי ירקה.

מספרת טאגריד: „הייתי מועסקת שם לפי שעות. נאמר לי שיישלח אלי מינוי קבע ממישרד־החינוך. יום אחד קרא לי מנהל בית־הספר והציע לי שכדאי לי להתפטר ממישרתי מרצוני. שאלתי אותו: ,מדוע?' הוא השיב לי שמבחינת הכישורים שלי אני אומנם מתאימה אבל למעשה באו אנשי הש.ב. ויעצו לו לפטר אותי בגלל פעילותי בוועד הסטודנטים בחיפה. הוא הציע לי ,לסדר את העניינים שלי' עם חש.ב. אם ברצוני להיות מורה."

הקורעת סטודנטית יהודיה באוניברסיטת חיפה קורעת בחיוך את הכרוז שחילקו הסטודנטים הערביים באוניברסיטה, ובו הכריזו על נאמנותם למדינה. „זה בגלל מה שהם עשו בהרצאה של שר־החינוך," הסבירה.

מסע הסתה מתוכנן

המתיחות גברה בעקבות הראיון בטלוויזיה עם הודה וכמה מחבריה. נראה שהתבטאויות הסטודנטים הערבים שהודו בגלוי בזהותם הפלסטינית והצהירו כי הם רואים באש"ף אירגון המייצג את הפלסטינים, למרות שאינם מזדהים עם דרכו וצורת פעולתו, הדליקו אור אדום במוסדות מסויימים. מישהו החליט כי הסטודנטים הערבים מהווים סכנה ויש להזהיר את הציבור מפניהם.

„אנחנו יודעים שכל מה שאנחנו עושים זה לגיטימי," אמר עסאם מחול. „הפעילות שלנו לא עלתה אף פעם לא על פסים פוליטיים. אנחנו מטפלים רק בבעיות החברה שלנו. המתיחות והאיומים מפתיעים אותנו. אם נעשה פחות ממה שאנחנו עושים עכשיו זה יהיה כמו לא לא לעשות שום דבר."

ואז, לפני שבועיים, נערך ביוזמת ועד הסטודנטים הערבים רב־שיח על הבעיה הפלסטינית. „ביקשנו לארגן סימפוזיון בו ייוצגו כל הדיעות מכל הצדדים," הסביר עסאם. „לקחנו אנשים מהשמאל הקיצוני ומהימין הקיצוני. ד"ר אברהם בן־עמי ייצג את ארץ־ישראל השלימה ואילו בנימין גונן ייצג את רק"ח. את בן־עמי שמעו עד הסוף ולא הפריעו לו. אבל בסוף נאומו של גונן, כשאמר שלצד זכותה של מדינת־ישראל להתקיים יש זכות קיום גם לעם פלסטיני ויש מקום באיזור לשני העמים, קיבלו את דבריו במחיאות כפיים. אחרי הסימפוזיון החלו פירסומים מסולפים בעיתונים כאילו מחאנו כף לאש"ף. הרגשנו שיש משהו מתוכנן מאחורי הפירסומים האלה. מנסים להציג אותנו כתומכי אש"ף וכקיצוניים."

כמה ימים אחרי הסימפוזיון הגיע שר־החינוך, אהרון ידלין, להרצאה באוניברסיטה. כמאה סטודנטים, יהודים וערבים, באו להקשיב לו. בסוף הרצאתו הופנו

המפוטרת טאגריד אבו־רחמה משפרעם, שפוטרה מעבודתה כמורה לאנגלית בבית־ספר דרוזי, „עד שתשפרי את יחסייך עם הש.ב.,” בחברת ג׳ובראן עבדאללה מנצרת, חברה לוועד הסטודנטים הערביים באוניברסיטה.

אליו שאלות. בין השאלות היו כאלה שהתייחסו למצב החינוך הערבי בארץ ולהתערבות שירותי־הביטחון במינוי מורים בסקטור הערבי. אולם יושב־ראש אגודת הסטודנטים באוניברסיטה, משה שניר, הצמיד לשאלות האחרונות שאלה נוספת משלו: „מה דעת השר על גירוש מהאוניברסיטה של סטודנטים ערבים המביעים תמיכה באש״ף?”

ידלין היתמם והתחסד, טען שאינו יודע דבר על התערבות הש.ב. במינוי מורים ערבים. לשאלה המוזמנת בדבר ההזדהות עם אש״ף השיב במילים חריפות. כשרצו הסטודנטים הערבים להתווכח עימו, השתיק אותם המנחה.

האווירה באולם התחממה וסטודנטים ערבים החלו לעזוב את האולם. לטענתם הם עשו זאת לא כאקט מאורגן של מחאה, אלא כל אחד מסיבותיו: היו כאלה שהלכו לפגישה שנקבעה מראש עם קבוצת מרצים לדיון על הרפיית המתח באוניברסיטה. אחרים הלכו לשיעוריהם. היו גם כאלה שעזבו כיחידים במחאה על התבטאויותיו של השר. אולם בדיווחים שהופיעו למחרת בעיתונות סופר כאילו במאורגן עזבו הערבים את האולם בו נאם השר. בפירסומים ובשאילתה שהגיש בעקבותיהם לכנסת ח״כ אמנון לין, הסתמנה מגמה ברורה לחטיל דופי בסטודנטים הערבים ולהעמיד בספק את נאמנותם למדינה.

אי אפשר היה להשתחרר מהרושם שהיה זה מסע מאורגן ומתוכנן, מלווה בפרובוקציות, שנועד לפזר את התארגנותם של הסטודנטים הערבים ולמנוע מהם התבטאויות פומביות ביחס לזהותם הפלסטינית.

התפקיד: להביא לשינוי

„תמיד ידעתי שאני פלסטיני,” אומר עומאר זועבי בן ה־25 מנצרת, תלמיד שנה א׳ בפסיכולוגיה. עומאר עובד בחברת האוטובוסים של נצרת 4 ימים בשבוע, ושלושה ימים הוא מקדיש ללימודים. „גדלתי אומנם במדינת־ישראל, אבל משיחות ששמעתי ידעתי עוד בילדותי שאני שייך לעם שגורש מאדמתו ושאני איבדתי קשר עם חלק בלתי נפרד מעצמי וזהותי. אף פעם לא הצלחתי לתפוס מדוע הכריחו אותנו בבית־הספר לחגוג את חגיגות העצמאות ולימדו אותנו שירים ציוניים. במשך השנים נתנו לי להרגיש שאני אזרח ממדרגה שניה במדינה הזאת. אני שייך לפה, לאוויר, לאדמה. זה מקנן בי. אבל באיזו מקום שהוא יש בי שאיפה לחיות במדינה פלסטינית בה לא אהיה עוד מיעוט מדוכא.”

גם ראג׳ה חאג׳ בת ה־18 מכפר יאסיף, חצויה בשאלת זהותה הפלסטינית: „קודם כל אני אזרחית ישראלית. אני מכבדת את חוקי המדינה ואני מכירה בכך שישראל נותנת לנו הרבה דברים טובים. אבל אני גם ערביה ויש לי קשר לעם הפלסטיני. הייתי פלסטינית לפני שהייתי ישראלית. אבל בבית־הספר לא לימדו אותנו דבר על העם שלי ועל ההיסטוריה הערבית. לימדו אותנו רק על ההיסטוריה היהודית ואיני זוכרת מזה דבר. בבית־הספר לימדו אותנו שירי מולדת. שרנו „נבנה ארצנו ארץ־מולדתנו כי לנו ארץ־זו...” כלומר שגם לנו יש זכות על המדינה הזאת. אם תקום מדינה פלסטינית אני לא בטוחה שאעבור אליה.

עלי הינדוואי בן ה־26 משפרעם, היה פועל־בניין לפני שהחליט להתמסר ללימודים, רק בעיקבות מילחמת ששת־הימים החליט ללמוד, עבר בחינות־בגרות ומזה שנה הוא לומד מזרחנות באוניברסיטה, כשהוא ממשיך לעבוד למחייתו בבניין.

„קרה דבר מוזר,” הוא אומר, „דווקא מילחמת ששת־הימים גיבשה את הזהות הפלסטינית. זאת היתה הפעם הראשונה שרוב העם הפלסטיני נמצא תחת שילטון אחד — שילטון ישראל. דווקא האיחוד הזה הוא שנתן תיקווה וסיכוי שיום אחד העם הפלסטיני יקבל את זכויותיו. אני בטוח עכשיו שתקום מדינה פלסטינית. כל העולם מכיר כבר בכך שאי אפשר למנוע זאת. אבל הפיתרון אינו צבאי. צריך לפעול בדרכים מדיניות בתוך מדינת־ישראל כדי לשכנע את אזרחיה שישנו את דעתם ביחס לזכותם של הפלסטינים לזהות ומדינה משלהם. זה התפקיד שלנו כאן — להביא לשינוי בעמדת העם היהודי, שיוביל לפיתרון ללא שפיכות־דמים.”

מי זורע מתיחות? סטודנטים ערביים סביב שולחן במנזה של אוניברסיטת חיפה, כשאל שולחן סמוך מסבים סטודנטים יהודיים, שאחד מהם חובש כיפה והאחר הוא נכה צה״ל. היחסים בין הסטודנטים היהודים והערבים באוניברסיטה היו תקינים, עד שנפתח מסע־ההסתה.

טלוויזיה

צל״ש

בינינו לבין חיקוי

● **לטוביה צפיר** עבור החיקוי המצויין של נשיא המדינה הפרופסור **אפריים קציר** בתוכנית ניקוי ראש (יום ה׳, 19.12). צל״ש גם לכותבי המערכון: **אפריים סידון, חנוך מרמרי, קובי ניב וב. מיכאל.** למרות התנצלותה של הנהלת רשות השידור, היה קטע זה אחד הטובים ששודרו אי־פעם בטלוויזיה, ובהחלט במקומו.

שחקן צפיר
ניקוי וחיקוי

● **לגדעון** (הנושא בטיפול) **לב־ארי** עבור התוכנית בינינו לבין עצמנו, אותה הוא עורך ומגיש (יום ה׳, 19.12). למרות שהתוכנית החדשה בקול־ישראל היא בעלת אופי דומה לתוכנית בוא נדבר, שאותה עורך **נתן דונביץ** בגלי צה״ל מזה זמן רב, הצליח לב־ארי להביא תוכנית בעלת רמה גבוהה חרבה יותר מזו של אחותה הבכירה.

מאחרי המסך

כיסאות טלוויזיוניים

עורך מהדורות מבט, מי שהיה אחד הכתבים המצליחים בטלוויזיה וראש מערכת תל־אביב. המגיש מדי־פעם גם את מהדורות מבט, **טוביה סער,** עומד לקבל תפקיד חדש במיסגרת מערכת־החדשות.

מי שהיה ראש מערכת־החדשות **אלי ניסן,** יוסיף להיות הכתב המדיני של החדשות, אלא אם כן יחליט לפרוש מהטלוויזיה בכלל. אם יישאר ניסן, תילקח ממנו גם התוכנית מוקד, שאותה יפיקו ויגישו אנשים שונים לסירוגין.

שינוי נוסף ייערך באחת מתוכניות־היוקרה של מחלקת החדשות.

המגמה הכללית של המנהל החדש של החדשות, **דן שילון,** היא להוציא לשדה, לעריכת כתבות, את כל אנשי המכתבה, הכתבים הבכירים שעסקו עד כה בעבודות עריכה ומינהלה.

מי פלסטיניסט?

חבר הכנסת **יגאל הורביץ** (ע״מ), הגיש הצעה דחופה לסדר־יומה של הכנסת, הצעה שדחיפותה נדחתה, ואשר דנה בכתבותיו של **ויקטור נחמיאס.**

נחמיאס הביא לפני שבועיים כתבת מצויינת אשר דנה בבעיותיהם הלאומיות של הערבים בישראל, ומפיק עתה סידרת כתבות על הערביים המתגוררים בשיטחי מדינת ישראל.

הורביץ טען כי מכתבותיו של נחמיאס נודף ריח של הסתה ועידוד הפלסטינים למרד. בהצעתו לא התייחס הורביץ לנחמיאס בלבד, אם כי נחמיאס היה הגורם הישיר להגשת ההצעה.

שר־ההסברה **אהרון יריב,** הממונה על ביצוע חוק רשות־השידור, ששוחח עם הורביץ בעת דיון על תקציב הרשות בעניין הצעתו, הודיע לו כי הוא מכיר את נחמיאס אישית, וכי נחמיאס „אינו פלסטיניסטי”.

הלם לשמעוני

מנהל התוכניות בעברית, **יצחק שמעוני,** נדרש על־ידי מנכ״ל רשות השידור **יצחק ליבני** לתת הסברים על התוכנית הלם ההווה, **ששודרה ביום** הראשון האחרון.

לדעת ליבני היתה התוכנית, **אשר לא** היתה הפקה של הטלוויזיה **אלא של** שירות הסרטים במישרד־החינוך ונקנתה על־ידי הטלוויזיה, מתחת מכל ביקורת.

את התוכנית, שעסקת בתיאור הישגיה המדעיים של ישראל הפיק, ביים ותיסרט **עופר עזריאלנט,** אשר קודם שהכין את התוכנית שימש כטכנאי־בשירות־הסרטים.

ברכות החלמה

עובדי הטלוויזיה, ועימם מעריציו הרבים של הקריין **אורי פירסט,** מקווים להחלמתו המהירה. אורי עבר לפני שבועות מיספר ניתוח דיסקוס אשר בעיקבותיו חל סיבוך במצב בריאותו, והוא מחלים עתה בבית־החולים הדסה בירושלים.

על הגל

גורן מתפש רשת

בעיקבות דרישה אישית של הרב הראשי **שלמה גורן,** עומדת התחנה הצבאית גלי צה״ל למצוא כלה לבחור דתי.

הרב גורן שמע בשבוע שעבר את תוכנית־השידוכים גבר ואשה, שבה היתה המועמדת לשידוך נערה דתית מבני־ברק, בשם **לאה.**

גורן הורה למזכירו **דויד אייזנהורן** להתקשר עם מפיקת התוכנית **אתי פוראק,** ולבקש ממנה להעמיד לשידוך גם בחור דתי. אתי הסכימה, בתנאי שהרב ימצא את המועמד המתאים בעצמו. הרב הסכים.

בימים אלה עובדת פולאק יחד עם עוזרת־ההפקה שלה **גוני שפירא,** בתו של מי שהיה מנהל קול ישראל ד״ר **ישעיהו שפירא,** בפני הקמת מועדון גבר ואשה, שבו יהיו חברים כל אורחי התוכנית ובני זוגם, ואשר ייפגשו בו להחלפת חוויות ורשמים.

מחלים פירסט
סיבוך במצב

יופי זה גם עניין של צבע

מרי קוואנט, האופנאית הבינ־לאומית המכתיבה מה נלבש וכיצד נתאפר.

בין המכתבים המגיעים למערכת מצאנו השבוע מכתב אותו שלחה ציפקה מתל־אביב המתלוננת כי: „במדור האחרון ב„העולם הזה” לא היו תשובות לקהל הכותבות וזה חבל, מפני שאני וחברותי מאוד אוהבות לקרוא את תשובותיכם להן. כל אחת מציגה את בעייתה ואתם עונים לה אינדיבידואלית וזה מעניין.” ובכן, לך ציפקה, לכל אותן המחכות לתשובה מעל גבי העיתון (באופן אישי אנו מזדרזים לענות) ולכל הקוראות הנהנות לקרוא וללמוד מבעיותיהן של אחרות מוקדש הפעם מדור מורחב של „תשובות לשאלות”.

ירדנה פולון קיבלה מתנה מבעלה, (זה בעל לעניין!) מערכת תכשירי טיפול ספיישל רספיס ושואלת כיצד להשתמש בה. לך, ירדנה ולאחרות שהתעניינו בתכשירים ממרכיבים טבעיים נשיב: המערכת מורכבת מ־Cold Cream לניקוי פנים יסודי. דרך השימוש בו: העלי בבוקר ובערב כמות קטנה של Cold Cream על פנייך, עסי בתנועות סיבוביות והסירי בעזרת צמר־גפן רטוב במים חמים. אם עורך שמן שטפי היטב במים חמים ונגבי.

לאחר הניקוי השתמשי במי הפנים באופן הבא: שפכי מעט Toning Lotion על צמר־גפן, או מגבת נייר והעבירי קלות על פנייך מהאף כלפי חוץ. אל תנגבי! מי פנים אלה מתאימים גם לעור רגיש ויבש במיוחד כי הם אינם מכילים אלכהול.

לאחר הניקוי והייצוב במי־פנים הזיני את העור בלחות והגני עליו בעזרת Morning Moisture הספיגי אותו לעור בתנועות קטנות כשהכיוון תמיד — מהמרכז החוצה. אחת לשבוע נקי ניקוי עמוק את פנייך בעזרת אדים ומסכה Herbal Vaporiser & Face Pack באופן הבא: את החומר המאדה Herbal Vaporiser המורכב מצמחי מרפא שונים שפכי לקערה מלאה מים רותחים: קרבי פנייך לקערית וכסי אותם עם מגבת, האדים מנקים את העור מרגיעים אותו (אם במקרה יש לך כאב שיניים זה גם ירגיע לך מעט את הכאב! ואם נוסף את גם מצוננת — אז בכלל את תיטיבי עם עצמך לכל הכיוונים. אך שלא תהיה לך טעות, אדים אלה הם קודם כל מועילים לעור הפנים!)

לאחר פעולת האידוי הכיני את המסכה: שפכי תוכן שקית של Face Pcak לצלוחית והכניסי חלב (או מיץ לימון אם עורך שמן) בחשי והכיני עיסה חלקה (לא נוזלית מדי) העלי את המסכה על פנייך בצורה הבאה: מצח, אף לחיים — בכיוון החוצה וסנטר. אל תשימי מסביב לעיניים. ועכשיו, השתדלי לא לפרוץ בצחוק כשאת רואה עצמך במראה ותני למסכה להתייבש כשאת אינך מניעה את שרירי פנייך! דקות אחדות לאחר שהמסכה יבשה היטב הורידי אותה בעזרת מים חמים.

אחרון אחרון חביב — קרם הזנה Night Cream.קרם זה הוא אחד הקרמים היחידים שאת יכולה לשים ממש לפני השינה. העלי את הקרם כפי שאת מעלה קרם לחות. שימי אותו פעם ביום לפחות.

ל„החברה הטובה”: חן־חן על מכתבך. יפה שאת דואגת לחברתך. תאורך מתאים לקופרוז והאפשרות היחידה לכסות זאת היא ע״י גוון בסיס (מייק אפ) הכהה בטון אחד מהגוון הטבעי של הפנים.

אשר לשאלה על הורדת שיער פנים מיותר: אין באפשרותך הכלכלית לקבל טיפול במחט חשמלית, שעווה איננה בריאה ואילו להסתיר בגוון בסיס אינך אוהבת — את מוזמנת למרכז ההדרכה — יתכן כי תוכלי להבהיר את השיער ונוכל להתאים לך איפור שיטשטש בעייתך.

ליעל, „נערה מראשון”, רחל וויס וענת: הינכן מוזמנות למרכז ההדרכה לייעוץ אישי.

לסימה ש. תשובה לשאלתך הראשונה תמצאי בתשובה לירדנה. ואשר לשאלתך אם ניתן לסלק צלקות מהפנים — ניתן להורידן רק ע״י טיפול כירורגי, אך ניתן לכסותן עם גוון בסיס (מייק אפ) ופודרה.

לדורית ק. באופן עקרוני כל אבר בולט בפנים אפשר ל„הצר” או ליצור אשלייה של עומק ע״י שימוש בגוון חום כהה. אף רחב ניתן ל„הצר” בדרך הבאה: שימי גוון בסיס ופודרה שאת תמיד מתאפרת בהם. בשני צידי האף מרחי מעט גוון בסיס (מייק אפ) מסידרת Smoothers גוון ברונז. אם אינך משתמשת בגוון בסיס שימי בצידי האף צללית חומה Spectrum וטשטשי.

לכוכבה לשאלתך הראשונה: שפתיים עבות מאפרים בשפתון הנותן רק גוון קל. רצוי גוון הקרוב לצבע הטבעי של שפתייך, כגון: 28, 46, שניהם נוטים לבורדו קל, 29, 31, שניהם גוונים הנוטים לחום. השפתונים של **מרי קאונט** יפתרו לך גם את בעיית יובש השפתיים כי הם לחים במיוחד.

שוש ארזי, יועצת־יופי ראשית של מרי קוואנט (ראשונה מימין), מנצחת על פעילות מרכז ההדרכה שבידוע, פתוח בימים ג׳ ו־ה׳ לייעוץ והדגמה אישיים. בתמונה: הח״ן שלנו בצה״ל בשעת איפור במרכז ההדרכה.

אל תתעצלן לכתוב למדור על בעיות היופי שלכן, כל פנייה תיענה הן באופן אישי והן בכתב. כתבו אל „מרי קוואנט”, ת.ד. 40020 ת״א.

במדינה

מעצרים

24

ארוחות־חינם

את תוצאות הבדיקה ניתן לקבל תוך חמש דקות — החשוד נעצר לשמונה ימים

התובע המישטרתי רס״ר אביזוהר עלה על הדוכן וביקש להאריך את מעצרו של החשוד יוסוף עבד אל־פאדי מיפו ב־15 ימים נוספים.

השופט התורן עמוס זמיר, באולם המעצרים של בית־מישפט השלום בתל־אביב, שאל: „מה התחדש מאז שהוא נעצר לראשונה באחד בדצמבר?”

„רק היום בבוקר קיבלתי את תוצאות הבדיקה מהמעבדה של המטה הארצי בירושלים,” הגיב במהירות איש המישטרה. „אנו צריכים עכשיו לחקור את מקור הסם, מניין הוא השיג את האופיום.”

הרס״ר הסמיק. „אדון אביזוהר, מה התחדש מאז האחד בחודש, כאשר ביקשתם שמונה ימי־מעצר כדי לבדוק את החומר שנתפס אצל החשוד?” שאל השופט שוב, הפעם בפנים קפואים.

רס״ר אביזוהר הסמיק, וענה בחצי־פה: „הבדיקה לוקחת זמן. רק היום קיבלנו מהמטה הארצי...”

„הבדיקה לוקחת חמישה רגעים בדיוק,” ענה השופט לרס״ר בקול רועם. „חמישה רגעים, אדון אביזוהר. אם אתה רוצה, אני אפנה למפכ״ל רוזוליו ואספר לו כמה זמן לוקח אצלכם לערוך בדיקת חומר החשוד כאופיום. אתה רוצה?”

התובע המישטרתי ניסה להתגונן: „יש לחשוד הרשעות קודמות על סמים. הנה, בגיליון־ההרשעות הקודם שלו זה רשום.”

„אינני רואה כאן שהורשע על סמים,” אמר השופט לאחר עיון בתיק.

„יש לו,” התעקש רס״ר המישטרה. „אני יכול להראות לך...”

שמונה ימים. „אדון אביזוהר, אל תלמד אותי לקרוא דו״ח הרשעות,” התרעם השופט. „אינני רואה כל עילה להאריך את מעצרו של החשוד,” הורה השופט לכתוב. „מדבריו של הרס״ר אביזוהר אני לומד כי החקירה, במשך כל תקופת המעצר עד היום לא העלתה שום דבר נוסף, פרט לעובדה שרק היום נתקבלה הודעה ממז״פ במטה הארצי. אני מורה לשחרר את החשוד בערבות.” אך השופט עיכב את השיחרור, לפי בקשתו של איש המישטרה, עד למחרת היום, כדי לאפשר לו להגיש ערעור על החלטתו.

כך הסתבר שהמישטרה סיפקה 24 ארוחות־חינם לעצור עבד אל־פאדי, בבית־המעצר באבו־כביר, במשך שמונה הימים שבהם הוחזק שם, לצורך עריכת בדיקה מעבדתית האורכת בדרך־כלל דקות ספורות בלבד.

תל־אביב

תפריט מישפטי

מעשה נורא בבעל סטייקיה שהוכרז על־ידי השופט כעבריין נמלט

שופט השלום התל־אביבי אורי אבן־ארי היה נרעש ונסער. השעה היתה 08.55 בבוקר והנאשם שהיה צריך להתייצב בפניו לא נמצא באולם בית־המישפט. היעדרו של הנאשם לא הפריע לניהול המישפט, שכן הדיון המישפטי כבר הסתיים. אבל השופט עמד על כך שהנאשם יהיה נוכח בעת מתן גזר־הדין. אלא שהנאשם לא בא.

ישב השופט וכתב בתיק המישפט החלטה: „הנאשם הוזמן כחוק ולא הופיע. הנני מכריזו כעבריין נמלט, יש לתפסו ולהביאו לבית־המישפט בהקדם האפשרי ואין לשחררו בערבות.”

ההוראה יצאה מיד ליחידת המישטרה של בית־המישפט בתל־אביב: לתפוס את העבריין הנמלט אלי רונן, בעל סטייקיה בכיכר־מלכי־ישראל. השוטרים לא הבינו מה הפשע הנורא שביצע בעל הסטייקיה, בגללו הוכרז כעבריין נמלט. הם עיינו בתיק והסתבר להם: אלי רונן הורשע על שלא הציג תפריטים על השולחנות בסטייקיה שלו, כפי שמחייב צו הפיקוח על המצרכים והשירותים.

היה זה משה סעדון, מפקח מטעם משרד־המיסחר־והתעשייה, שגילה את העבירה החמורה. הוא בא לסטייקיה של רונן בשעה 10.40 בבוקר ולא מצא תפריטים על השולחנות. אומנם בפתח המיסעדה היה מוצב לוח מחירים, כפי שמחייב החוק. אבל החוק גם מחייב הצגת תפריטים על השולחנות, נוסף לשלט. במהלך המישפט ניסה אלי רונן לטעון כי בסטייקיה שלו אין מגישים ארוחות־בוקר וכי בשעה שביקר בה המפקח, הכינו את הסטייקיה לקראת הצהריים. המפקח עצמו העיד כי לא היו לקוחות במקום. אבל השופט מצא את רונן אשם והרשיעו.

אילו היה משרד־המיסחר־והתעשייה מקפיד על ביצוע תקנה זו, ספק אם היתה מסעדה אחת בעיר שהיתה מתחמקת ממשפט.

שכר המיצווה. המישטרה לא הספיקה לבצע את ההוראה לתפוס את העבריין הנמלט. הוא הגיע בעצמו לאולם בית־

אלי רונן
תפריט על כל שולחן

המישפט חצי שעה אחרי שהשופט ציווה לתפסו. השופט קרא בפניו את הכרעת דינו המנומקת, שהשתרעה על פני ארבעה עמודים, וחרץ את דינו: 2000 לירות קנס, או שישה חודשי מאסר. כאשר ביקש רונן לאפשר לו לשלם את הקנס בשלושה תשלומים, הורה השופט שהקנס ישולם תוך שבוע, אחרת יהיה על המישטרה לבצע את גזר־הדין ולאסור את רונן לשישה חודשים.

השבוע הגיש אלי רונן תלונה נגד השופט בן־ארי להנהלת בתי־המישפט, טען בה כי ההוראה להכריז עליו כעבריין נמלט היתה חריגה. הסביר רונן בתלונתו: „כשישבתי אצל השופט בן־ארי הייתי נוכח במשפטה של מורה, ששילמה לכל־בו שלום בצ׳ק על סך של 25.— ל״י שהוחזר על־ידי הבנק. היא הואשמה במסירת צ׳ק ללא כיסוי ולא היה לה כסף אפילו לעורך־דין. כשראיתי שעומד להיגרם לה עוול, הוצאתי מכיסי 200 לירות ושילמתי לעורך־דין במקום כדי שיגן עליה. והיא אמנם יצאה זכאית. המקרה זכה לפירסום בעיתונות ובגלי האתר. השופט לא שכח לי את המעשה האנושי שעשיתי.” אלי רונן ביקש מהנהלת בתי־המישפט לבדוק אם לא היה פסול בהתנהגותו של השופט כלפיו.

לא די למיכאל צור בצרות בוואדוץ - עכשיו הוא מעורב

גם בפרשה מיסתורית של כספים שנועדו לגיוס שכירי־חרב

בקונגו ושנעלמו אי־שם בדרך מבלי להשאיר אחריהם עקבות

עוד צרות לצור

אהוד אבריאל
התערבות מאחרי הקלעים

האם עזרו גורמים ישראליים סמויים לנשיא של מדינה אפריקאית לשכור צבא של שכירי־חרב, כדי לצאת למילחמת־אזרחים?

העם עזרו ישראלים למנהיגים אפריקאיים להבריח את כספי מדינתם לחשבונות פרטיים באירופה?

בקיצור — האם עסקו גורמים ישראליים בעסקים שחורים ביבשת השחורה?

הסיפור הוא מרתק. מאות אלפי דולרים מתגלגלים מאפריקה התיכונה, דרך ישראל לפאריס — ואולי בכיוון הפוך. שרים מקבלים הון מבלי לחתום על קבלות, עסקות ממלכתיות מתבצעות מבלי להשאיר אחריהן עקבות.

כל זה על רקע של מילחמת־אזרחים שהסעירה בשעתו את העולם, ושבמרכזה עמדו דמויות ששמן נישא פעם בפי כל ושנשכחו בינתיים: קאסאבובו, לומומבה, צ׳ומבה. אפילו המדינה שבה אירעו הדברים המיסתוריים שינתה מאז את שמה: קונגו (הבלגית לשעבר) הפכה זאיר.

מי קשור בכל הפרשה הזאת? לא להאמין: מיכאל צור.

מיכאל צור מהחברה לישראל, צור מוואדוץ, מופיע לפתע על רקע של ג׳ונגלים מיסתוריים.

וכל זה עומד להתברר — במידה שאכן יתברר אי־פעם — באולם של בית־מישפט בתל־אביב.

פתק של שר־הביטחון

במרכז פרשת־הסתרים אפופת־הסודות עומדת דמות ססגונית, ישראלי בעל שם בלתי־שיגרתי: הארי גריגורי טורש פרדקינס, תושב נתניה, אלוף־מישנה (מיל.), בעל עבר עשיר ומגוון.

את הפרשה המוזרה, שהביאה אותו מידידות הדוקה עם הנשיא קאסאבובו עד לעימות עם היו״ר מיכאל צור, מתאר פרדקינס עצמו, במיסמך מישפטי, כלהלן:

בשנת 1961 שימשתי כיועץ מייוחד לנשיא קאסבובו, שהיה ראש המדינה של רפובליקת זאיר, המכונה באותה עת מדינת קונגו (הבלגית לשעבר). מישרה זו קיבלתי על עצמי בידיעת ובהסכמת מישרד־החוץ הישראלי.

במהלך פעילותי בקונגו, נדרשתי להשיג בדחיפות הלוואה לזמן קצר בסך של 12 מיליון פרנק קונגואיים בערך, עבור מישרד־הביטחון הקונגואי.

על־מנת להבין דרישה זו ואת המהלכים הבאים, יש לעיין בנסיבות ששררו אז בקונגו:

שער החליפין האפקטיבי של הפרנק הקונגואי היה אז בשיעור של כ־60 פרנק לדולר של ארה״ב.

הממשלה הקונגואית היתה אז נתונה בקשיים חמורים ביותר, לא רק מבחינה כספית, כי אם גם מבחינה פוליטית, מאחר ולפי תנאיה של החלטה של מועצת־הביטחון של או״ם, נוהלה למעשה על־ידי מישלחות של אירגון האומות המאוחדות, וכל ההליכים המינהליים, לרבות גביית הכנסה וניהול הוצאות רשמיות, היו בפיקוח פקידי האו״ם.

למרות זאת, ניסתה הממשלה הקונגואית ליזום ולבצע באופן בלתי־תלוי תוכנית של שיקום לאומי, שכללה הקמתו של צבא, ובקשר לפעילות זו נדרשה ההלוואה הנדונה. על־כן היה זה לא נוח לממשלה הקונגואית לו היתה צריכה לקבל את ההלוואה באמצעות העברה בנקאית רגילה, והיה צורך כי כספי ההלוואה ישולמו במישרין למישרד־הביטחון.

באשר לעצמי, הייתי אז במצב כספי טוב למדי כדי להשיג הלוואה כזו, אולם סכומי־הכסף הנחוצים עמדו לרשותי רק בחו״ל, ולא בקונגו עצמה.

יתר־על־כן, עמדתי לנסוע לאירופה ולארצות אחרות, הן בשליחות הממשלה הקונגואית והן בעניינים אישיים.

בנסיבות אלו, פניתי לאדם שהיה מוכר לי לטובה, הן מהיכרות אישית והן מהיכרות עסקית, בשם אשר חסון. חסון ואחיו היו והינם בעלים משותפים של מיגוון של עסקים תעשייתיים ומיסחריים בקונגו, אף כי הינם מתגוררים לפחות חלק מן הזמן בבריסל שבבלגיה.

שאלתי את חסון אם היה מסכים לעזור לממשלה הקונגואית בעניין זה, כנגד ערבותי האישית; באופן כזה שהוא עצמו ילווה לה את הסכום הנדרש בקונגו על חשבוני, ואני אחזיר לו את הסכום באירופה, ששם עמדו לרשותי סכומי כסף.

מר חסון הסכים בהסתייגות ובשינוי, שלא היה ברשותו הסכום המלא, כי אם חסר שלוש מאות אלף פרנק, ובכפוף לשינוי זה הוסכם, כי הוא יעביר את הכסף למישרד־הביטחון.

לאחר שהושג הסדר זה, טסתי לאירופה, ופגשתי שם את אשר חסון, ושילמתי לו את שווה־הערך של אחת־עשרה מיליון ושבע מאות אלף פרנק קונגולזיים, בשער החליפין הרווח אז, כלומר 210 אלף דולר של ארה״ב, בהמחאה בנקאית ערוכה לפקודתו, מיום 14 במרס 1961. אחרי־כן נפרדנו והלכנו איש לעסקיו.

זמן מה לאחר מכן החילותי לפקפק בכל העניין. לחצתי לקבל קבלה על הכסף, ואחרי עיכוב של בערך ששה חודשים, הועבר אלי, על־ידי נציגי חסון בבריסל, פתק־נייר, שהתיימר להיות קבלה אישית של שר־הביטחון באותה שעה, עבור סכום ההלוואה.

מיכאל צור
בוררות עם הידיד

מלכתחילה נראה לי פתק זה כקבלה חשודה מאד, ולא תקינה בתורת טופס קבלה, אולם עקב המצב בקונגו מצד אחד, והמאמצים הישראליים לקיים ולהעמיק יחסים ידידותיים עם ארץ זו מצד אחר, חשתי במשך הזמן כי לא נותר לי לעשות דבר בעניין זה.

לבסוף, בקיץ שנת 1972, העליתי את העניין בפני שגריר זאיר בישראל. פנייתי היתה לנושא של דיון בין השגריר ובין מישרד־החוץ הישראלי, כי בעיקבותיה פנה אלי אהוד אבריאל, שעימו היו לי מגעים רבים בעבר, וביקש אותי להימנע מכל קו־פעולה הנוגע לממשלת זאיר, והציע כי הדרך הטובה ביותר להסדרת העניין היא ביני לבין האחים חסון, וכי מיכאל צור יהיה מפשר או גם בורר בעניין זה.

חתימה מזוייפת?

עד כאן התיאור של האלוף־מישנה (מיל.) מנתניה.

התערבותו של אהוד אבריאל, פקיד בכיר מאוד במישרד־החוץ, שגריר־לשעבר באפריקה, איש שהיה מעורב לא פעם בענייני ביון וסתרים, מעוררת שאלות מרתקות לגבי טיב העיסקה המונחת ביסוד הפרשה, ושאף אחד מן הצדדים אינו מתלהב לפרט אותה.

צור נכנס לפעולה במרץ. הוא קיים כמה פגישות ושיחות עם הצדדים, הפגיש אותם פעם אחת בילבד, ובסוף השיג פשרה. פרדקינס, שהשקיע בעניין, לדבריו, 210 אלף דולר (לפי הערך הנוכחי: כמיליון ורבע לירות), הסתפק למרבה הפלא בסידור צנוע מאד. הובטחו לו 10 אלפים לירות, ותשלום חודשי של 700 ל״י, לכל ימי חייו וחיי אשתו. דובר גם על הקמת קרן שתבטיח הכנסה חודשית זו, בשליטתו של מיכאל צור.

התשלומים הראשונים כבר התבצעו, אבל פרדקינס לא נח. הוא פנה לממשלת זאיר (שאינה מקיימת עוד יחסים דיפלומטיים עם ישראל), ותבע ממנה את הכסף. הממשלה, שבראשה עומד עתה מי שהיה

(המשך בעמוד 34)

תעודת רופא: מיכאל צור איבד 11 ק״ג

בדקתי היום בשנית את מר מיכאל צור במשרדי.

מצבו הכללי הוא ללא שינוי ניכר מהבדיקה הקודמת מלפני כשבוע ימים.

לצערי הוא אינו נשמר להוראותי ולא יצא למנוחה מלאה כפי שיעצתי.

הוא עודנו סובל ממתיחות נפשית רבה, חוסר תאבון בולט וירידה ניכרת במשקל (כ-11 ק״ג ממשקלו הרגיל).

קרב רפיח 1967 היה כולו שרשרת אחת של סיכונים

מחושבים שנשקלו, נלקחו והונחתו על־ידי טליק ואנשיו

רפיח: אל תוך הערפל

מאת **בנימין עמידרור**

ביום החמישה ביוני, לפני דימדומים, יצאו ל־התקפה האחרונה על המערך המיצרי בצומת רפיח 11 טנקי פאטון — כל אשר נותר מגדוד־הטנקים של חטיבת הצנחנים, והכוח היחידי בה שעוד נמצא בו כושר לחימה כלשהו.

בכל טנק שרדו 5, 6 פגוזים.

מטרתם היתה להגיע אל גדוד־הצנחנים המנותק ב־לב מיתחם מיצרי.

התבונה הטקטית דרשה ביצוע איגוף, אך מיכלי־הטנקים היו ריקים כימעט לחלוטין, והיה עליהם לנוע חזיתית הישר דרומה.

עוצמת האוייב לא היתה ידועה, אבל היה ברור כי בכוח הטנקים המרוקנים, עם ציוותיהם היגעים, לחתגבר על כל התנגדות רצינית שהיא.

האלוף ישראל טל, מפקד האוגדה שהבקיעה בששת הימים את המערכים המיצריים שבין חאן־יוניס לאל־עריש, שלח שוב את הטנקים שלו אל תוך „ערפל ה־קרב" רווי הסיכונים — ושוב השתלם הסיכון המחושב.

אם תרצה לא היה קרב רפיח 1967 כולו

לא טליק ולא אריק הבקיעו את מיתחמי האוייב חזיתית

אלא שרשרת אחת של סיכונים מחושבים אשר נשקלו, נלקחו והונחתו בזה אחר זה ב־שדה על־ידי מפקד האוגדה, מפקדי החטיבות, הגדודים, הפלוגות, המחלקות. המפקד בערפל הקרב — הוא גיבורו של קרב רפיח בששת הימים.

אך לפני שניכנס לערפל זה, נשלים את ניתוח התוכ־נית, בו התחלנו בגיליון הקודם (העולם הזה 1946).

הגרעין הקשה: גורודיש

מילבד כל הגורמים שהזכרנו עד כאן, השפיעו על תיכנון הקרב ועל ניהולו הכוחות אשר הוקצו לאוגדת טל, גודלם, אופיים ותכונות אמצעיהם.

מובן כי כוחות אלה לא הוקצו סתם. כל אלוף לחץ בלי הרף, כיאה לכל מפקד, גם לקבל יותר כוחות וגם שהללו יתאימו לנסיבות הקרב הצפוי לו ולתפיסות־ה־לחימה המקובלות עליו. כבר הזכרנו כי לטל עמד היית־רון הראשוני, והוא שהיה אז מפקד חיל־השיריון והעמדתו בראש עוצבת־השיריון העיקרית היתה, לכן, מובנת מאליה ומה־גם שמפני סיבות מיבניות ואיר־גוניות שונות עמדה לרשותו בלבד „מיפקדת אוגדה" קבועה וסדירה.

ה„גרעין הקשה" של אוגדת טל היה חטי־בה 7, של גורודיש.

זו כללה גדוד סנטוריונים בפיקוד גבי (הוא גדוד 82, אבי כל גדודי־הטנקים של צה"ל); גדוד פאטונים בפיקוד אהוד אלעד (אידלמן), שנפל בג'יראדי; גדוד־חרמ"ש בפיקוד מכסי ופלוגת־סיור בפיקוד אורי. היתה זו, כאמור, חטיבת־העילית של השיריון הסדיר, אבל כל מידה של עדיפות איכותית אשר נמצאה בה נבעה לא מרמה עדיפה של אנשי הצוות שלה, אלא מן העובדה הפשוטה, שאז לא נמצאה בצה"ל כל חטיבת שיריון סדירה קבועה אחרת.

גדוד־מול־גדוד לא נפלו שאר יחידות־הטנ־קים של צה"ל מאלו של 7, ובאלה מהן שאויי־שו במילואים צעירים היו הצוותים מנוסים ו־בקיאים, בממוצע, מאלה של חטיבה 7, שהיו כולם סדירים, וחלקם עדיין ירוקים.

חטיבת־הרגלים של אוגדת טל היתה חטיבת־הצנחנים הסדירה בפיקודו של רפול. נותרו בה שניים מגדודיה בלבד, לאחר שהשלישי הוקצה לכיבוש עזה. במקומו קיבלה גדוד טנקי פאטון, שמפקדו היה אורי. כפי שעוד ניווכח, נודעה חשיבות מיוחדת לאי־כות אנשיו של הגדוד הזה, משום שנקלעו לא אחת — ובמידה רבה בשל רוח־לחימה וביטחון עצמי רמים מדי — למצבים כאלה, שרק איכותם בלבד עמדה להם להצלת עורם ולהשגת הניצחון בגזרתם. באשר לצנחנים עצמם — אין, בשום פנים, לומר ש־סדיריהם עולים על המילואים. אבל אז, לפני לחימת צנחני המילואים של מוטה ושל דני מט בירושלים וב־אום־כתף, היתה החטיבה־הסדירה מרובת היוקרה ביותר שבעוצבות הצנחנים.

השוואות אלו לא באו כדי לטפח יחסים טובים עם מערך המילואים של צה"ל, אלא כדי להדגיש שכאשר לוחמים בעוצבות גדו־לות, הרי גורמי אחידות הפיקוד הגבוה, ניס־יונו וגיבושו, חשובים לא פחות מאיכות חלו־חמים ולעיתים משפיעים אף יותר ממנה.

בהקשר זה חשוב לציין את שיתוף־הפעולה ההדוק והממושך, יחסית, אשר שרר אז בין מיפקדת גייסות־השיריון לבין חטיבת־הצנחנים הסדירה. בזכותו היה אי־חודן באותה מיסגרת אוגדתית עניין חלק וכימעט מובן־מאליו.

החטיבה השלישית של טל היתה חטיבת השיריון של מנחם אבירם („מן"), ובה גדוד טנקי שרמן מן הדגם החדיש ביותר — כלומר אותו כלי זקן וטוב, רק עם חימוש ומנוע משופרים — וכן גדוד חרמ"ש מילואים וגדוד טנקים קלים אמכס 13. היתה זו החוליה החלשה באוגדת טל, ולא־כל־כך מפני איכות הכלים כמו מפני אי־התכוננותו המספקת של הפיקוד להתמודד כראוי עם הבעיות שניצבו בפניו.

גורם העוצמה הרביעי שלרשות טל היה הארטילריה שלו, על גדודיה. בניגוד לקרב אבו־עגיילה, שם מילאה הארטילריה תפקיד מרשים, היה תפקידה בקרב רפיח חשוב, אך לא יותר מכך. בחינת תופעה זו

התיאורים המחניפים יצרו את הדיעה הכוזבת שהיו אלה קרבות קלים

מעניינת במיוחד לאור העובדה, שהארטי־לריה המצרית היוותה גורם מכריע בשיקוליו של טל עצמו.

מלקחיים ענקיים

לאחר שהחליט, לאור כל הנתונים שלפניו — וכפי שהיו ידועים לו אז — כי ינהל קרב־יום נייד ומשוריין שבמרכזו הטנק, יכול היה טל לפנות לתיכנון הטקטי עצמו, וראשית דבר קבע שלא יפרוץ את המערך המיצרי ברפיח חזיתית. משמע, שאם מדברים על הצורך „להבקיע" מערכים מבוצרים חזיתית, הרי קרב רפיח של טל — כמו קרב אבו־עגיילה של שרון — א י נ ם קרבות ממין זה, והמבקשים ללמוד מהם על סוגיית פ ר י צ ת ם של מיתחמים ומערכים מבוצרים, טועים ל־חלוטין בכתובת.

טל ושרון אומנם „הבקיעו" את המערך

המצרי שבקידמת סיני — אך רק במשמעות האופרטיבית. עד כמה שזה נוגע לקרב עצמו — כלומר ברמה הטאקטית — ביצעו גם טל וגם שרון עקיפה של הביצורים ו־תקפו אותם מאגפיהם החשופים־יחסית, או מן העורף.

בירור סמאנטי זה חשוב ביותר, כי אחרי ששת הימים ראה צה"ל שני קרבות אלה כדוגמות מובהקות של הבקעה טאקטית, וגם אם את האחד שכח ואת השני למד היטב אך לא הבין, הרי הדימוי נשאר חקוק בתודעתו הקולקטיבית עד עצם היום הזה. בימים אלה, כאשר גורם „צפיפות הכוחות יחסית לזירה" הגיע, בכל חזיתותינו, למימדים „אירופיים", יקשה למצוא הזדמנויות־עקיפה ואת ההבקעה, אם נזדקק לה, ניאלץ לעשות בכל שלושת השלבים המפורטים ב„ספר": שלב „הפריצה"; שלב ה„התכתשות" (או ה„דוג־פייט") בתוככי המיתחמים או המערכים, ושלב ה„הבקעה החוצה." טל ושרון יכלו להתחמק מן השלב הראשון ועלה בידם ל־התחיל את הקרב מייד מן השלב השני.

שרון ביקש להתגבר על שתי צרותיו הראשיות של התוקף מערך מבוצר — המוקשים והארטילריה — על־ידי פשיטת־פתע של צנחנים מוסעי־מסוקים ובעיקר באמצעות החדרת חיל־הרגלים אל הביצורים הראשיים, הפונים לחזית והשולטים באישם על שדה־המוקשים. טל, שתקף ביום ובנסיבות שונות, בחר בדרך אחרת: לנטרל את סכנת הארטילריה והמיקוש על־ידי התחמקות מהם.

על פי הידיעות שנמצאו באותה עת בידיו, העריך טל כי מערך רפיח כולו ממוקש היטב בחזיתו וכי הארטילריה המיצרית פרוסה החל מקו „צומת רפיח" ומערבה לו. לכן החליט לפרוץ אל מערך רפיח מאיזור חן־יוניס, אשר כיבושה לא נכלל במשימות שהוטלו עליו על־ידי פיקוד הדרום. הערכתו, שאושרה אחר־כך בבדיקת העובדות מן הצד המיצרי, היתה, שחן־יוניס איננה נמצאת בתוך טווח הארטילריה של מערך רפיח וכי גם דרכי־התנועה הראשיות, המשרתות את התעבורה האזרחית הרגילה, אינן ממוקשות. כן העריך טל שהמיצרים צופים כי ההתקפה הישראלית תונחת בעיקרה חזיתית, בערך באותן גיזרות־פריצה של לסקוב בקדש. אי לכך, היה על חטיבה 7 להבקיע אל חן־יוניס, לשטוף דרכה דרומה וכך להגיע לרפיח ואחריה ל„צומת רפיח", מצפון תוך תנועה על הדרכים ה„אזרחיות" הרגילות. חטיבת־הצנחנים היתה אמורה גם היא לפרוץ באותה גיזרה, אלא מצידה ה„פנימי" (המיזרחי) של חטיבה 7, כך שתוכל לתקוף את מערך העיירה רפיח מדרום, ואת „ה־צומת" — ממיזרח. החטיבה של מן נועדה לשמש עתודה.

ב־3 ביוני בוצעה גיחת צילום אווירי אחת ויחידה, שכיסתה את האיזור שמשייח'־זואייד ומיזרחה. תצלום זה הראה לראשונה כי איזור „הצומת" תפוס בכוח רב משהוערך תחילה, ו־בעיקר בהמון תותחים נגד־טנקים. עובדה זו גרמה לטל שישנה, בהסכמת רפול, את תיכנון הפעלתה של חטיבת־הצנחנים.

רק ברגע האחרון בוטלה התוכנית לחזור על אסון מיבצע הציניחה במיתלה

במקום שתבקיע מאיזור כרם־שלום, היישר מול לועי תותחי „הצומת", הוסטה הרחק דרומה, לבוא על מערך רפיח מאגפו הימני הבלתי־מוגן ומשם לטהר, כלפי צפון, את כל המרחב שמדרום לכביש, בין „הצומת" ושייח'־זואייד. רעיון זה, שמכוחו התוותה התקפת טל מלקחיים ענקיים, הסוגרים ביניהם על כל המערך התלת־חטיבתי של רפיח, לא היה חדש. קודם דנו בו וביטלוהו, מפני החשש שהצנחנים יתקשו מאוד לנוע בדיונות על גבי זחל"מיהם — שני הגדודים פעלו כחרמ"ש לכל דבר — ועד שיזדחלו שם, נתקעים ונחלצים וחוזר חלילה, ישמשו מטרה לארטילריה המיצרית רבת־העוצמה. החשש היה מבוסס מאוד וגם הוכח כמציאותי, אבל אין ספק כי האלטרנטיבה של הסתערות־מצח על מערך סמור בתותחי נ"ט היתה קוסמת עוד פחות.

את ההתקפה תיכנן טל בדירוג, כדי שתשומת ליבם של המיצרים — והארטילריה שלהם — תוסח תחילה לצפון, לעבר הבקעת 7, ואילו רפול, מצידו, היה צריך לסייע את המיבקע הראשי, שעל הכביש, על־ידי שיעלה עם מחצית כוחו על הארטילריה המצרית שבעורף המיתחמים ואחר־כך על „מיגנן הנ"ט" שבכפר־שן.

לאחר־מכן, בעוד חטיבה 7 ממשיכה לחתור בהתמדה לאורך הכביש, אל שייח'־זואייד, הג'יראדי ואל־עריש, היו הצנחנים אמורים לשוב ולפנות אל הדיונות ולנוע, בנתיב מוגדר (שכונה ציר „בלרינה") עד למיתחם אל־מעדר, ואחרי כיבושו להיות נכונים לסייע לכיבוש שדה התעופה של אל־עריש או העיר גופא. עם זאת, היה רפול מוכן — וגם הכין תוכנית — לאפשרות שיהיה עליו לעצור בתנועתו על „בלרינה" ולעלות צפונה אל אגף הג'יראדי כדי לתקפו מדרום, בעת שכוחות אחרים של האוגדה מסתערים לפרצו חזיתית. החטיבה של מן תוכננה לשמש עתודה והיה עליה להתכונן להיכנס לקרב, בין לתיגבור שתי החטיבות המוליכות ובין להחלפתן.

משימתו המוכתבת של טל קבעה לו, כאמור, לוח־זמנים מוגבל ביותר: כיבוש אל־עריש (ל־אחר ניקוי כל דיוויזיה 7 המיצרית) תוך 24 שעות, והגעה עד „מרחבי התמרון" של ג'בל־ליבני, ל„פגישה"

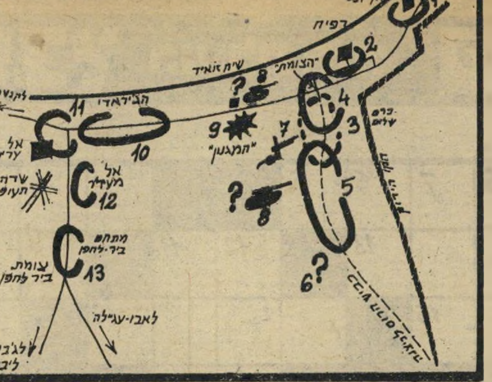

ההיערכות המצרית

בגיזרת ה־ההבקעה, של אוגדת טל: (1) מיתחם חן־יוניס, בעוצמה של חטיבה פלסטינית. שייך למערך ההגנה של דיוויזיה 20 הפלסטינית על הרצועה. (2) מיתחם העיירה רפיח, ובו חטיבה פלסטינית מוגברת. (3) מקומו המשוער של מיתחם חטיבה 16 המיצרית. על פיו תוכננה הבקעת חטיבת הצנחנים מצפון לכרם־שלום ואל „הצומת". (4) מיתחמה האמיתי של חטיבה 16. „הצומת" היתה בתוכו והוחזקה בכוח רב. (5) מיתחם חטיבת 11 ה־מיצרית. גבול אגפה הדרומי (6) לא היה ידוע קודם לקרב. (7) רוב הארטילריה המיצרית היה ערוך ב־עורף המיתחמים. (8) מקום הטנקים המיצריים לא היה ידוע במדוייק. בפועל נמצאו ב־3 ריכוזים: בעורף כל חטיבה שניים — בעורף שתי החטיבות; והשלישי — „מיגנן הנ"ט" (9), 56 ט־34 וסטלין בסה"כ. (10) בג'יראדי — מיתחם „נקניק" חטיבתי. (11) באל־עריש, חטיבת „מישמר לאומי". (12) מיתחם אל־מעד'ר. (13) מצפון לצומת ביר־לחפן — מיתחם גדודי מוגבר. מיל־בד חן־יוניס, נכללו כל הכוחות והמיתחמים האחרים במיסגרת דיוויזיה 7 המיצרית או שהיו בפיקודה. מיפקדת הדיוויזיה עצמת נמצאה בשייח'־זואייד.

תכנית טל

לכיבוש מערך רפיח: (1) חטיבה 7 חודרת דרך חן־יוניס ויורדת על הדרכים האזרחיות אל רפיח ו„הצומת". (2) חטיבת הצנחנים תוכננה בתחילה לחדור בצידה של 7. אבל ב־3 ליוני התברר כי „הצומת" תפוסה בכוח ניכר, ועל כן תוחדרה (3) החטיבה מדרום ל־מערך, כאשר חלקה האחד (4) מיועד „לקפל" את המיתחמים המיצריים כלפי צפון, בעוד השני (5) עולה על הארטילריה וה„מיגנן". (6) עיקר כוחה של האוגדה ממשיך לאורך הכביש לכיוון אל־עריש, בעוד הצנחנים (7) פונים אל הדיונות לכיוון אל־מעד'ר.

כל־אוגדתית עם יפה ושרון ובניצוחו המתוכנן של גביש, כעבור לא יותר מ־12 שעות נוספות. נכון הדבר, כי לוח־זמנים זה נקבע מלכתחילה לאחר היוועצות בטל ובשאר מפקדי האוגדות ורק לאחר שהתחייבו לעמוד בו.

אבל אין לומר שבפועל הקדימו הכוחות את התוכנית: אוגדת טל הגיעה לאל־עריש ארבע שעות בלבד לפני המתוכנן, וגם זאת רק מפני שכל מפקדי־המישנה היו חדורים תחושת דחיפות והסתערו כל העת קדימה, ללא התחשבות באבידות.

היכן מוטה גור?

התיאורים המחניפים־כביכול, שלפיהם השיגה האוגדה את יעדה האופרטיבי הראשון (אל־עריש) כעבור 10 שעות בילבד, (בעת שראשוני הטנקים של שבע הגיעו לפרברי העיר), הם שתרמו לתחושה שקרבות ששת־הימים היו טיולים גרידא, בהם חתכו כוחותינו את ה־מערכים המיצריים כסכין את החמאה.

האמת היא, שאוגדת טל נלחמה הרבה וקשה כדי לעמוד בקצב המתוכנן מראש, ורק בדוחק רב ותודות לתחושת הדחיפות של כל הדרגים והסתערותם קדימה ללא התחשבות באבידות, אומנם גם עלה בידה לא לפגר אחר לוח־הזמנים שבתוכנית.

הקורא המתעניין וחד־העין ודאי שם ליבו לכך, שמ־כל סיפור תיכנונו של קרב רפיח עד כאן נעלמה חטי־בה שלמה, היא חטיבת־הצנחנים (מילואים) בפיקוד מוטה גור, אשר תוכננה להנחתה מעבר לקווי המיצרים באי־זור אל־עריש, ושם לקבל תיגבורת של כוח שינחת מן הים. פרשה זו אוזכרה בסידרתנו במיסגרת ניתוח תוכנית מיבצע קדש, 1956. נאמר שם כי בתיכנון המוקדם של קדש הוחלט להנחית את חטיבת־הצנחנים של שרון (אז, היחידה בצה"ל) באיזור אל־עריש. גם ציינו, כי מבחינת כללי הפעלתו של כוח מוצנח וגם מצד נסיבות המילחמה ההיא, היה זה המקום הנכון לנצל בו את הצנחנים וכי משתי הבחינות הללו כאחת, היתה זו שגיאה חמורה לבזבזם ב„מהלך המיתלה," — ה„הברקה" הפחות מבריקה בקריירה הצבאית־המיקצועית של דיין.

אילו היה צה"ל שוגה לבצע את המאמץ העיקרי בדרום, קרוב מאוד לוודאי שהיו מבצעים הצנחה נוספת, של חטיבת־המילואים שבפיקוד דני מט — זו שנחתה במסוקים על הארטילריה המיצרית באום־כתף — אי־שם באיזור תמד).

אבל עקרונות לחוד — וצרכים ותנאים קונקרטיים לחוד. בכל חישובי טל, תוכניותיו ותדריכיו אין זכר ל־חטיבת מוטה. הוא לא ראה כל צורך בהנחתתה באל־עריש. להערכתו היו יתרונותיה מפוקפקים, אבל הפר־עותיה האפשריות חמורות. אם יצליח לעמוד בלוח־הזמנים ולהימצא באיזור אל־עריש תוך 24 שעות, לשם מה כל הטורח הגדול? אם לא יצליח, משמע שההת־נגדות חזקה מן הצפוי ועליו להתארגן מחדש ולתקוף שוב — בזמן, במקום ובאופן הנוחים לו. אבל דווקא אם יארע שיבוש כזה, קרוב מאוד לוודאי שגם הצנחנים ייקלעו לצרות, ואז ילחצו עליו לחוש לעזרתם בכל מחיר. שיקולים אלה היו נכונים כבר בשעתם ועוד יותר כך, במבט לאחור.

התועלת היחידה שבחטיבת מוטה היתה בחסימת ציר־החוף מפני תיגבורות העשויות להגיע מקנטרה. אבל לשם כך היה עליה להתמקם ממערב לאל־עריש. בפועל, משהגיעה אוגדת טל לאל־עריש יכלה להתארגן בחופשיות גמורה בפאתיה, ואחר המשיכה מייד בלחימה לכיוון מר־כז סיני, בלא שתוטרד מדי מכך שהעיר גופא עדיין לא טוהרה. הטיהור החל רק בשחר ה־7 ליוני, יותר מיממה

בגלל ביטול התוכנית להפעלת מוטה גור באל־עריש נשלח לירושלים בלי הכנה

שלמה אחרי שהגיעו כוחות האוגדה לאיזור ועזבוהו כולם — להוציא גדוד־החרמ"ש שנשאר לטיהור — במהרם לנצל את היתרון של הלם ההצלחה הראשונית.

„תוצאת לוואי" של הקציית מוטה לאל־עריש היתה, שלאחר ההחלטה הסופית לבטל את המיבצע, שנפלה רק ב־5 ביוני שעה 14.00, מיהרו והחישו את חטיבתו לירושלים, בלא שנמצאה לה שהות מספקת להתארגן מחדש ללחימה סדורה בשטח בנוי בכלל, ובירושלים בפרט; ולאי־הכנה זו נתבע מחיר.

בידוד שדה־הקרב

לבד מכוחות האוגדה עצמם, השפיעה מאוד על תוכנית לחימתה ועוד יותר בשלבי הביצוע, חטיבת הסנטוריונים (מילואים) של ישכה שדמי, מאוגדת האלוף אברהם יפה. הזכרנו כוח זה גם בהזדמנויות קודמות, כי למרות שלא נטל בהבקעת המערך המיצרי והגיע אל יעדו — צומת ביר־לחפן — כשהוא נאבק רק בקרקע אך לא באוייב כלשהו, הרי תפקידו היה חשוב ביותר: הוא נועד לבצע את ה„בידוד" האופרטיבי שבין גיזרת אבו־עגיילה וג'בל־ליבני ובין גיזרת רפיח—אל־עריש. באותה עת גם איבטח את אגפו של שרון מפני כל הת־ערבות מצד אל־עריש, ואת אגפו הדרומי של טל — מפני כל איום מדרום.

אילמלא כוח זה, היה הסיכון שבקידומם המואץ של כוחות מן האוגדה לאל־עריש הו־פך מ„מחושב" ל„בלתי־מחושב."

ביום ה־6 ביוני, שעה 07.45, ניתנה בטלפון סיסמת־הקוד „סדין אדום," שהורתה על פתיחת מכשירי־האל־חוט (ולא על היציאה לקרב). פקודת־התזוזה לחטיבה 7 ניתנה רק ב־08.20, לאחר שהמחט סיים את רישות מכשירי־האלחוט בחטיבה. בשעה 08.47 חצו ג'יפי פלו־גת־הסיור את הקו הירוק ועלו על הדרך לעבאסאן ולחן־יוניס. תור ההערכות, החישובים והתוכניות הסתיים. החלה הלחימה.

הטנקים של גורודיש, שפתחו בה, עתידים היו לעצור רק על חופי הסואץ, כשהם לוחמים ברציפות כימעט מזה ארבעה ימים — יותר מכל עוצבה אחרת בששת־הימים.

המאמר הבא בסידרה יתאר את לחימתם בקרב־ההב־קעה, שעד לסיומו לא היה הניצחון ודאי, אבל מייד אחריו כבר לא היה בו כל ספק.

במדינה

ישראלים בחו"ל

הקשר היהודי

אמצעי־התיקשורת האמריקאיים מכסים כל ציוץ ישראלי — פרט לשערוריות הכלכליות

האם הפכה ארצות־הברית חברת־בת של ישראל? שאלה מצחיקה. אך לא את מי שקורא ומאזין בימים אלה לאמצעי־התיקשורת האמריקאיים, שתפסו טרמפ על ישראל במסעה אל ההווה.

שמה של מדינת ישראל, אישיה וה־אירועים המתרחשים בה מרכיבים את ה־כותרות הראשיות מדי יום־ביומו, וכל ציוץ הראוי־לציון כאן, זוכה לכיסוי מעל־ומעבר שם.

התמונה המצטיירת בעיני אזרחי אר־צות־הברית צבועה בכל גוני הוורוד, אבל שחור או אפילו אפור — אין בה. שמע השערוריות הכלכליות, למשל, המסעירות את מדינת ישראל בחודשים האחרונים, עדיין לא הגיע לאמריקה.

על כך מדווח כתב „העולם ה־זה" בארצות־הברית:

גולדה מאיר מצולמת עם כלב בחצר־

גולדה ודולצ'ין
טרמפ על ישראל

ביתה, ואברהם יפה עם תמונה של נמר שנצוד בים־המלח — אלה היו הגיבורים המצולמים של מדינת ישראל, בעמודים הראשון והשני של הניו־יורק טיימס ב־שבוע שחלף.

גולדה מאיר סיפרה על הקפה שהיא מגישה לאורחיה, על כך שהחליפה שלוש פעמים את מיספר־הטלפון שלה אחרי ש־התפטרה, ואברהם יפה סיפר על נמרים שמסתובבים חופשי באיזור ים־המלח. אך גם גולדה מאיר וגם אברהם יפה הם חיי־לים בצבא האדיר של מרצים ומסבירים ישראליים המסתובב ברחבי ארצות־הברית, מעיר לעיר ומבית־כנסת לבית־כנסת. הכל מסבירים, מתווכחים, עונים על שאלות, אוספים כסף, גוערים, נוזפים, מבטיחים.

אריה דולצ'ין, אבא אבן ושולמית אלוני היו שלושה חיילים נוספים בצבא־המגבית־לישראל, שפעלו כאן בשבוע שעבר. מטה עורפי של עשרות קונסולים, צירים, יוע־צים ומזכירות עומד לעזרת השנוררים ה־ישראליים. מטה לא פחות חשוב, ואולי אפילו יותר, עוסק בנושא מקביל: הקשר להשתקת פירסום הפרשיות הכלכליות ה־מתחוללות במדינת ישראל, בוואדוץ ובז'נבה.

אף מילה. הגנרל בראון, ראש המטות המאוחדים של צבא ארצות־הברית, זכה בנזיפה פומבית מהנשיא האמריקני ג'ראלד פורד, כאשר דיבר בעיר־שדה אמריקאית על „הקשר היהודי" בבנקים, בקונגרס ובעיתונות האמריקאיים. מאות־אלפי מילים נשפכו כבר על הגנרל בראון בעיתונות, ברדיו ובאסיפות ציבוריות.

ייתכן מאד שהגנרל בראון הוא אנטי־שמי, אבל יחד עם זאת אין ספק שהוא צדק: אכן, „הקשר היהודי" בארצות־הברית קיים.

אם הניו־יורק טיימס, הטלוויזיה האמ־ריקאית, הוואשינגטון פוסט ומאות העיתו־נים האחרים המקדישים את עמודיהם ה־ראשיים לכל ציפצוף של יגאל אלון, גול־דה מאיר או יצחק רבין, אינם מפרסמים אפילו מילה אחת על פרשיות החברה ל־ישראל, טיבור רוזנבאום, סולל־בונה ו־בתי־הזיקוק — הקשר קיים.

(המשך בעמוד 34)

תשבץ העולם הזה 1947

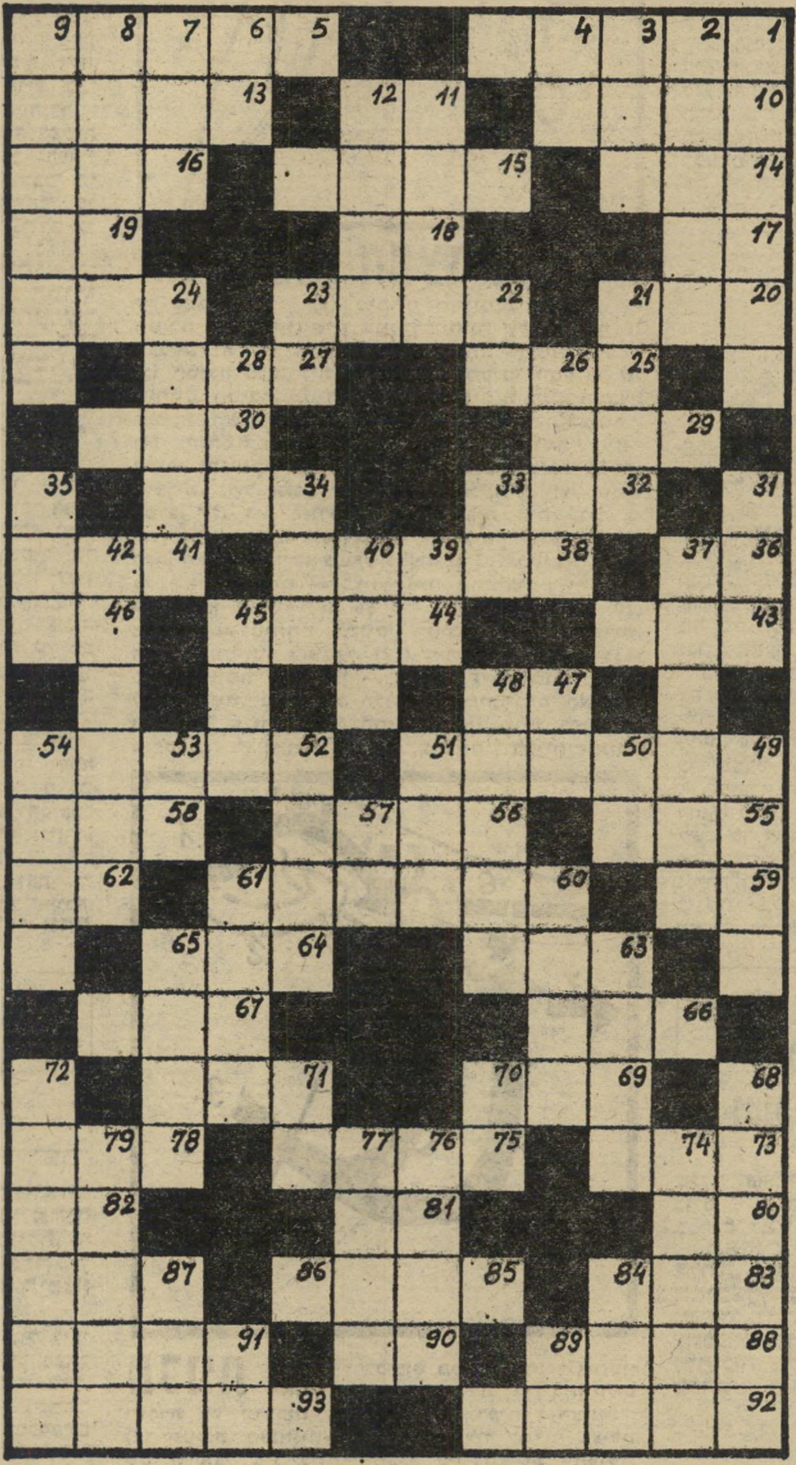

מאוזן:

1. היפופוטם; 5. מדינה במיזרח־התיכון; 10. אל־האהבה המכונף; 11. קרס; 13. סוף חייו; 14. שאין בו לחלוחית; 15. איוושה דקה; 16. עב־בשר; 17. סיעה בכנסת (ר"ת); 18. מטבע יפנית; 19. תחילתו של ודי; 20. זה שבכאן (הפוך); 22. ביתן לטיפוח צמחייה בתנאי חום; 24. נעשו קלים יותר; 25. סופר עברי (ש"מ); 27. צייר ישראלי (ש"מ); 29. נדודים; 30. יום־טוב (ר"ת); 33. מחלקי היממה; 34. מטה; 36. חצי תוף אפריקאי; 38. עליית מחירים; 41. שווא; 43. ארץ זרה; 44. אנגימה; 46. מציבת־זיכרון; 47. סוד; 49. טפילים המזיקים לחקלאות; 52. מהודקת אל משקוף־הדלת; 55. אביונות; 56. קלסו! 58. מלך שייקספירי; 59. סיומת לרבות; 60. הוא סלומוניקו (ש"מ); 62. אות; 63. אבן יקרה; 64. מאבני־הריחיים; 66. יפעה; 67. הקדש מוסלמי; 9. יצהר; 71. מנגני התיזמורת; 73. מן התפקידים על מיגרש־הכדורגל; 75. אשת־חיק; 78. הדר; 80. שלושה־עשר; 81. שאין נשמה באפו; 82. קריאת־יגון; 83. מעון; 85. יבשות מוקפות מים; 87. ידידו הטוב ביותר של האדם; 88. עיר חדשה בפיתחת־רפיח; 90. מסייר; 91. חכם הודי; 92. חילופי־שילטון פת־אומיים; 93. ההורה שלהם.

מאונך:

1. דחיפות; 2. זיווג לשם הפרייה; 3. מוחשי; 4. סופה של כוס; 6. במקום ה־הוא; 7. רעל; 8. היום הקודם; 9. בירה אירופית; 11. לא קר; 12. ללא כסף; 21. מישכן; 22. מיהר; 23. תן! 24. נגועת כמש; 26. אריית דבש; 28. רשף; 31. כרס; 33. מילת־שלילה; 34. מדור־הדרכה (ר"ת); 35. קליפת־עור מיובשת; 37. „רגלי" האדם המודרני; 39. ה„מרכזייה" של הגוף; 40. שחקנית שייקספרית נו־דעת; 42. יישוב בדרך לירושלים; 45. ההוא; 47. נישא; 48. נוצצת; 49. שרף; 50. הווייה; 51. אשפת־חיצים; 52. שא־רית; 53. נהר באפריקה; 54. הופך לט־בע; 57. מילת־תנאי; 60. זוגתו של האגא־חאן; 61. אינסטיטוט; 63. במקום כלשהו; 65. לוח־פיקוח; 68. יישוב בצפון הארץ; 70. מאור קטן; 71. כך; 72. בעלי גינונים; 74. מלוא־הפה נוזלים; 76. רע; 77. שחקן ותיק ב„קאמרי" (ש"מ); 79. נהר ברוסיה; 84. תיעשה יפה; 87. סופו של שכוי; 89. יחידה בתפר; 91. עיר עתיקה במצרים.

קשקשת 1947

הפעל את דימיונך ונסה למצוא לציור שלמטה כותרת מתאימה, אשר תסביר מה אתה רואה בו. הצעות לכותרות יש לשלוח לפי הכתובת: „קשקשת," ת.ד. 136, תל־אביב. ההג־דרות הקולעות ביותר תפורסמנה, ובעליהן יזכו בכרטיס כניסה זוגי לקולנוע דרייב־אין בתל־אביב, קול־נוע־המכוניות היחיד בישראל.

קשקשת 1945

- השנה בה יפרוץ השלום.

יצחק שביב,
רח' אסף שימחוני 4, נתניה

- מיספר־הטלפון של נערת־טלפון רומאית.

בנימין יהודא,
רח' אבן־גבירול 165, תל־אביב

- כרטיס־הביקור של מנחם בגין בלטינית.
- מיספר־הטלפון של ראש שירו־תי־הביטחון.
- כרטיס־הביקור של הנרי השמיני בקוד.
- כרטיס־כניסה ל„דרייב־אין" ב־תקופת הרומאים.

שמשון בן־גל,
רח' סוקולוב 123, חולון

השבוע ב„דרייב־אין"
שעה 5.00
„קוראים לי שמיל"
בשעות 7.15 — 9.45
„שוד הכלבים המופלאים"

היכן אתה עומד ערום בחורף?

בחדר אמבטיה כמובן. חדר אמבטיה שהוא קריר ולח עלול לגרום להצטננויות מה עוד שבמקום זה נוהגים בני־המשפחה לתתפשט. הפתרון: תנור תלית לחדרי אמבטיה מתוצרת זק"ש — SACHS. תוך שניות ספורות הוא מחמם את המקום וביח"ר זק"ש מעניק 10 שנים אחריות לתנור כנגד חלודה. להשיג ב־3 דגמים עם אפשרות להרכבה עצמית.

גילוי מדהים בעיתון גרמני:

חוגי „הימין הלאומי" בישראל מקבלים כסף מידי קצין

ס"ס בכיר ונאצי ותיק, הטוען שהוא משמש להם

כיועץ לענייני מימשל צבאי ומדיניות הכיבוש

איש הס"ס הפך ציוני

האנס־מארטין שלייאר
הבוס של הבוסים

השאלות הבאות נראות כדברי־הבל פרובוקטיביים:

● **האם מקבלות מיפלגות הליכוד הימני בישראל סיוע כספי מידי קצין בכיר של הס"ס הנאצי?**

● **האם קצין גבוה של הכיבוש הנאצי בימי מילחמת־העולם השנייה משמש כיועץ הליכוד לענייני מימשל צבאי ומדיניות־הכיבוש?**

● **האם אדם שנחקר כמשך שלוש שנים רצופות בכלא של פושעי־מילחמה, על חלקו בארצות הכיבוש הנאצי, נהנה עתה מ„יחסים מצויינים" עם הצמרת הישראלית, ובעיקר עם חוגי „הימין הלאומי"?**

שאלות אלה לא פורסמו בביטאון סובייטי או ערבי. הן נובעות ממאמר מלא־הערצה, שנכתב על אותו קצין ס"ס בכיר בשבועון הגרמני שטרן.

„אני פירר בס"ס..."

במרכזו של אותו מאמר לא עומדים ענייני ישראל. להיפך, הנושא הישראלי מוזכר רק באקראי, בהיסח הדעת. דווקא משום כך הדבר מדהים.

גיבור המאמר הוא איל־הכלכלה הגרמני ד"ר האנס־מארטין שלייאר, גבר בן 59, בעל מיבנה־גוף מוצק של בורגני גרמני חובב־מזון, המכהן בתפקיד הרם של נשיא התאחדות אירגוני המעבידים — אירגון־גג של כל ענפי התעשייה והמיסחר בגרמניה.

שלייאר, כך מסתבר מן המאמר, הוא הגרמני לדוגמה. אב־מישפחה שתלטני אך מסור, בעל בית יפה אך בלתי־ראוותני, אדם בעל עקרונות המתגאה בפועלו.

אבל הוא הרבה יותר מזה: הוא המפקד הראשי של כל כוחות המעבידים בגרמניה; האוייב המושבע של „קומוניסטים, שמאלנים ואיגודים מיקצועיים"; הפטרון הרעיוני והחומרי של הימין השמרני והקיצוני; ומועמד לתפקיד מרכזי בממשלה הגרמנית הבאה — אם יצליח הימין להפיל את הקואליציה הנוכחית.

בניגוד לגרמנים אחרים בני־גילו, אין שלייאר עושה כל ניסיון להסתיר את עברו הנאצי. נראה שהוא מתגאה בו. על־כל־פנים, הוא מוכן לפרטו בהרחבה באוזני הציבור.

האנס־מארטין הוא בנו של מי שהיה נשיא בית־מישפט מחוזי. גם הוא למד מישפטים. אך לפני כן, ב־1931, שנתיים לפני עלות היטלר לשילטון, הצטרף לנוער ההיטלראי. משם הגיע אוטומטית לחברות במיפלגה ולאירגון הס"ס.

הוא לא טעה בחשבון. המיפלגה הנאצית הטילה עליו לרכז את אירגון־הסטודנטים של המיפלגה באוניברסיטת היידלברג רבת־היוקרה. כשפלשו הנאצים לאוסטריה, קיבל את אותו התפקיד שם. כשפלשו הנאצים לפראג, קיבל את אותו התפקיד בעיר הכבושה. הוא הלך תמיד אחרי הכובשים.

אולם לא איש כמו שלייאר יסתפק בתפקיד מיפלגתי־אקדמאי. הוא כתב אז מיכתב, שיריביו מרכים עתה לצטטו: „אני נאציונל־סוציאליסט ותיק ופירר בס"ס... כי עת המאבק על השילטון חונכנו להיות נכונים לקבל על עצמנו אחריות..." בקיצור, הוא רצה ג'וב.

הוא קיבל את הג'וב. בשעה שמיליוני גרמנים לחמו בחזיתות, כיהן שלייאר בפראג הנוחה כראש לישכת הנשיאות של האיחוד המרכזי של התעשייה בבוהמיה ומורביה (כלומר: בצ'כיה הכבושה, שהנאצים כינו אותה בשמות גרמניים היסטוריים.) בקיצור: הוא היה מעין ראש הכלכלה בשטחים המוחזקים, עתירי התעשייה, שבהם ייוצר מיטב הנשק לצבא הנאצי.

בולשת פרטית ודיגלון

מי שיודע להסתדר במישטר אחד, יודע גם להסתדר במישטר הנגדי. אין בעיות.

אמנם, היה שלב־מעבר בלתי־נעים. עם התמוטטות הרייך הצליח לברוח מפראג ולהגיע לאיזור־הכיבוש הצרפתי. אבל שם „הלשין" עליו מישהו. הוא נכלא במשך שלוש שנים, לשם חקירת עברו הנאצי.

אבל גם בכלא ידע להסתדר. עוד לפני שיחרורו, קיבל מן הצרפתים דרכון — דבר שהיה אז ממש חסר־תקדים. אחרי השיחרור נקרא לעמוד בחקירה נוספת, הפעם מטעם השילטונות הגרמניים, שהיו אחראים לטיהור האנטי־נאצי. ערב הישיבה טילפן מחו"ל, ביקש דחייה. כאשר נוכחו החוקרים הגרמניים לדעת כי קצין הס"ס הבכיר זכה בדרכון מטעם השירות החשאי הצרפתי, הם התפעלו עד כדי כך שהסתפקו בהגדרתו כ„נגרר" המישטר הנאצי. הדרך לקריירה חדשה היתה פתוחה.

היכן יכול איש כזה להתחיל בקאריירה שנייה? אין בעיות. קונצרן־המכוניות דיימלר־בנץ היה בשליטת בעל־המניות פרידריך פליק.

זה הכניס לקונצרן את כל המיומי של הכלכלה הנאצית לשעבר. שלייאר נשכר וקיבל מייד תפקיד בכיר: ראש לישכת מועצת־המנהלים. ממש כמו בפראג הכבושה.

משם עלה במהרה בתחום הקונצרן. הוא החדיר בו את הפוליטיקה, יזם מדיניות של העברת תרומות גדולות לגופים פוליטיים, החל מן המיפלגה הנוצרית־דמוקרטית השמרנית וכלה בפלגים של הימין הקיצוני. הוא גם הקים בולשת פרטית של הקונצרן, שעסקה בפעולות מודיעין וביטחון. בין השאר: חקירת עברם הפוליטי של כל מי שביקש עבודה. מי שהיה אי־פעם פעיל בתא־סטודנטים שמאלני, נפסל עוד קודם שדרך על מיפתן המיפעל*.

יתכן ששלייאר היה הופך שליט עליון בקונצרן, אילולא רב עם מועצת־המנהלים על רקע עיסקי. הוא עבר מן הקונצרן לאירגון המעבידים במחוז שלו, וגרם מייד להשבתת 300 אלף פועלי־מתכת בסיכסוך־עבודה, בו הפגין את כוחם של המעבידים. הוא שיכנע את כל התעשיינים לנעול את שערי מיפעליהם.

תוך שנים מעטות עלה לתפקיד „הבוס של כל הבוסים," מנהיג המעבידים. הוא איחד את ציבור בעלי־המיפעלים, הטביע עליהם גושפנקה פוליטית ימנית נוקשה, עודד אותם להתנגד לכל תחיקה סוציאלית מתקדמת, כגון הצעת־החוק לשיתוף הפועלים בהנהלות.

תוך כדי כך קשר קשרים פוליטיים מסועפים בארצו ובחו"ל. על שולחנו מתנוסס דיגלון של בראזיל — המדינה בעלת הרודנות הדורסנית ביותר באמריקה הלאטינית, ששליטיה מודים בגלוי שהם מענים יריבים פוליטיים, ושבה הקימה המישטרה „פלוגת חיסול" להריגת „אנשים בלתי־רצויים."

שלייאר הוא קונסול־כבוד של בראזיל.

זהו האיש. מה כל זה נוגע לישראל? מה לנאצי ותיק כזה ומדינת־היהודים?

---

* השבוע נתגלה פרט מרתק נוסף על מיפעל דיימלר־בנץ. בעלת־המניות אינגה קוואנט, שמכרה את מניותיה במיפעל לכוויית, קשורה מבחינה מישפחתית לשר־התעמולה הנאצי, יוזף גבלס. בעלה היה נשוי לאשה שנישאה לאחר־מכן לגבלס. אחרי התאבדותו של גבלס, עבר הבן־החורג מנישואין קודמים אלה ממישפחת גבלס למישפחת קוואנט.

הרבה מאוד, כפי שמגלה השבועון הגרמני, מפיו של שלייאר עצמו.

מנאצי לציוני

מספר שטרן:

„בארונות־הספרים של דירת שלייאר בולטים אלבומים ישראליים. אין זה מיקרה. הנאצי הקנאי מאתמול הפך מעריץ נלהב של הציונות.

„בשביל אחרים, שינוי־עמדה כזאת יכולה להיות אופורטוניזם או חיפוש אליבי. לא כן בשביל שלייאר. אומר אחד משותפיו־בעבודה: ,יש לו הערצה אמיתית לטיפוסי־החלוצים בישראל, ללאומיות היהודית ולהישגים הצבאיים.'

„לא במיקרה יש לשלייאר בישראל קשרים מצויינים, בעיקר עם חוגי הימין הלאומי. למען דוברי הימין הישראלי הוא מארגן פעולות־סיוע חומריות, והוא מעניק להם עצות, החל בענייני איסטראטגיה וכלה במדיניות־הכיבוש."

עד כאן דברי העיתון.

לגבי „הימין הלאומי" בישראל מתעוררות כאן כמה שאלות נוקבות.

עד כה התיימר „הימין הלאומי" להיות אנטי־נאצי קיצוני. מנחם בגין מסרב עד היום ללחוץ יד של גרמני, אפילו גרמני אנטי־נאצי מדופלם. שמואל תמיר הרס את ישראל קסטנר מפני שזה העיד לטובת קצין ס"ס בטענה שעזר ליהודים.

אם כן, מיהו „הימין הלאומי" כישראל המקבל כסף מקצין־ס"ס בכיר, „נאצי ותיק ופירר של הס"ס" כפי שהגדיר את עצמו, איש מנגנון הכיבוש הנאצי?

ומעל לכל: מה קרה לישראל, ואיך היא נראית בעולם, אם אדם כזה, נאצי מנעוריו, איש הימין הקיצוני גם כיום, משבית־פועלים מיקצועי, קונסול־כבוד של בראזיל הפאשיסטית־למחצה — יכול להיות מעריץ מושבע של הציונות, החלוצית, הלאומיות היהודית והישגיה הצבאיים?

עוד צרות לצור

(המשך מעמוד 29)

אויבו של קאסאבובו, מובוטו, פתחה בחקירה.

לא נמצא שום אימות לעיסקה כולה. שר־הביטחון לשעבר פשוט התכחש לעניין כולו, וטען שהפתק בחתימתו הוא מזוייף.

ממשלת זאיר גם פנתה אל אשר חסון בבקשה להבהרות. חסון התעטף בשתיקה. נראה שהוא התכעס מאד על תימרון זה של פרדקינס, שכן הפסיק את התשלומים החודשיים.

אז דרש פרדקינס לחדש את הבוררות של מיכאל צור. צור מסר את פסק־דינו: הוא ביטל מכל־וכל את תביעותיו של פרדקינס, קבע שאין בהן ממש. מדוע המתין עשר שנים עד שהגיש את תביעותיו? מדוע הטיל על חסון את מסירת הכסף למישלחת של קונגו בפאריס, במקום להעביר את הכסף לפאריס בעצמו? מדוע אין בידיו שום מיסמך כתוב על עיסקה זו?

אם חסון לא העביר את הכסף לזאיר, מדוע תובע פרדקינס את הכסף מממשלת זאיר? ולעומת זאת, אם אכן שולם הכסף לאותה ממשלה, מדוע הוא תובע אותו מחסון? מדוע הסתפק לאחר־מכן בסכום קטן הרבה יותר?

פרדקינס זעם על הבורר. ואז גילה תגלית שלא היתה ידועה לו קודם־לכן, לדבריו:

מישפחת חסון היא בעלת־מניות ב„חברה לישראל", ויושבת בגופים המנהלים שלה. יו"ר אותה החברה הוא מיכאל צור.

שאל פרדקינס: איך יכול היה צור לפסוק ללא משוא־פנים בינו לבין אדם שעימו היה קשור בחברתו?

עכשיו פנה פרדקינס לבית־המישפט, באמצעות עורך־הדין הגבוה והממושקף, דן פון־וייזל, ותבע להחליף את צור כבורר. מאחר שגורמים חשובים לוחצים כנראה להעלים גם להבא את טיב הפרשה שגרמה לעיסקה כולה, ייתכן מאד שלא תתברר עד תומה גם בדיון המישפטי.

לצור
אין תיאבון

מיסמך חשוב אחד כבר נמצא בתיק: תעודה רפואית בחתימת הפרופסור יחזקאל שטיין, שבדק את צור לפני כשבועיים.

קבע שטיין: צור סובל ממתיחות נפשית רבה וחוסר־תיאבון בולט. הוא איבד 11 ק"ג ממישקלו הרגיל.

המסקנה: הוא זקוק למנוחה, ואינו יכול להשתתף בדיון.

(המשך מעמוד 32)

למשקיעים אמריקאיים יהודיים ולא־יהודיים יש עניין רב לדעת מה קורה לכספם בישראל. עניין רב יש גם לתורמים למגבית ולמשקיעים בבונדס, לדעת כי חלק גדול מהשקעותיהם ותרומותיהם נמצא עתה במקום־מיבטחים, בחשבונות ממוספרים של פקידים ונבחרים ישראליים בארץ המובטחת — שווייץ. אבל בעיתונות, ברדיו ובטלוויזיה האמריקאיים — אף מילה אחת!

הגנרל בראון הוא אנטישמי, אבל פרופסור אמנון רובינשטיין הוא ללא־ספק יהודי בעל הכרה וגאווה לאומית. הפרופסור, שביקר לאחרונה בארצות־הברית, לא סיפר למאזיניו אפילו במישפט אחד על המתחולל במדינת ישראל בתחום השערוריות הכלכליות.

אולי משום שלא רצה שאיזה פרופסור אחר יכתוב עליו, כי יש לשלול ממנו את האזרחות הישראלית ואת הזכות להיות פרופסור ישראלי — כשם שהוא־עצמו מציע לעשות לפרופסור ישראל שחק.

פשעים

קצר במנגנון המישטרה

גורמים בכירים במישטרה ובמחלקותיה השונות נלחמים זה בזה בגלל איש העולם־התחתון בן־חור דווידי

זעקה נרגשת בקעה מאחרי הדלת המפרידה בין אולם־המעצרים של בית־מישפט השלום בתל־אביב, לבין המדרגות המובילות לתא־העצורים שבמרתף הבניין.

חשוד דווידי
לא נותנים להתפרנס

„מר זמיר! מר זמיר! תראה מה שהם עשו לי! הם רוצים להרוג אותי!" היה זה קילו של בן־חור דווידי, החשוד שפונה דקות ספורות קודם־לכן מן האולם, אחרי שהשופט־התורן עמוס זמיר ציווה להאריך את מעצרו, להמשך החקירה שמנהלת נגדו המישטרה בעניין מיסחר בסמים.

דווידי ברח מתא־המעצר שבמרתף ונתפס על־ידי השוטרים. כאשר ניסה לשוב לאולם שבו ישב השופט זמיר, כדי להינצל מידי העצורים שביקשו, כביכול, **לרצוח אותו**, היה מכוסה כולו דם.

עורך־הדין הזהיר. אם אכן נכונה גירסתו של דווידי, והעצורים באמת ניסו לחתוך את גרונו בסכין־גילוח כאשר הוכנס לתא־המעצר שבמרתף — מדוע זילזלו השופט זמיר והשוטרים דקות ספורות קודם־לכן, כאשר עוד באולם הוזהרו על־ידי עורך־הדין שלו, ישעיהו לוויט, כי חיין בסכנה? כל שנותר לשופט לומר, אחרי התקרית, היה: „אני באמת מצטער מאד, אבל זה לא ענייני. יש להודיע לניצב עופר, מפקד המחוז."

עוד לפני שנתיים הצהיר בן־חור דווידי: „אני מחכה לרוצחים שלי" (העולם הזה 1835).

בסוף שנת 1971 סייע דווידי למישטרה, ולאחר־מכן לפרקליטות, להביא אל ספסל הנאשמים את חבריו, שאיתם ביצע שוד מזויין בסניף בנק לאומי בראשון־לציון. הוא זימר, שימש עד־מדינה, ובא על שכרו: הוא שוחרר והתיק שלו נסגר.

אך באותו רגע עצמו נפתח נגדו תיק חדש: תיק העולם־התחתון. על תיק זה אין עירעורים. מאז הוא מתגורר בביתו שבדרום תל־אביב, שאותו הפך למצודה ממש.

בן־חור דווידי הוא בחור נמוך־קומה, שחרחר ונראה כנער מתבגר, אף שהוא כבר מוכר היטב, מזה שנים, כעבריין מועד.

מייד אחרי שקיבל את שכרו מהמישטרה עבור שירותיו הטובים בפרשת גיסים לביא, תפס דווידי את חומרת מעשהו, אך לא היה ביכולתו לברוח לחו"ל, כפי שעשו אחרים לפניו. הוא הסתבך בתביעה פלילית שהגיש נגדו סניגורו דאז, עורך־הדין אליהו קידר, אותו שכר לייצגו במישפט השוד.

לא יכול לברוח. אחרי שיצא לחופשי ביקש דווידי מעורך־הדין את כספו בחזרה. חבריו ידעו אז לספר שמדובר בסכום של כ־15 אלף לירות. קידר הגיש תלונה למישטרה, טען שלקוחו איים לזרוק רימון לביתו, אם לא יקבל את הכסף. זה היה בסוף 1972.

המישטרה פתחה תיק־חקירה. קידר נסע לחו"ל בענייני עסקים, חזר כעבור כחודש. הפרקליטות הגישה כתב־אישום נגד דווידי. התיק הזה, שהדיון בו עומד להתחדש השבוע בבית־מישפט השלום בתל־אביב, הוא שחסם את דרכו של דווידי לחו"ל. הוא נפל במלכודת שטמן לעצמו במו־ידיו.

עתה נפל שוב בידי המישטרה. לפי גירסתה, עסק החשוד במיסחר בסמים בכמויות רציניות מאוד. אך בכך אין כל חדש. דווידי לא התחיל בכך פתאום. במשך שנים, כאשר היו בידי המישטרה הוכחות שדווידי הוא ספק־סמים מהגדולים ביותר, לא נקפה אצבע כנגדו. זה היה, כנראה, חלק מה„דיל."

אך נראה שלאחרונה הגזים בהיקף עסקיו. בשבוע שעבר טענה המישטרה כי גילתה מאות גרמים של סמים בביתו. כן גילתה לפתע שהוא סיפק סמים לבתי־כלא שונים בארץ, וקיבל גם הזמנות מחו"ל.

מה קרה הפעם? בין המיכתבים שהגישה המישטרה לשופט עמוס זמיר, כדי לשכנעו להורות על הארכת מעצרו של החשוד ב־10 ימים נוספים, היה אחד ששכן במגירות מחלק־הסמים של המדור המרכזי למעלה משנה וחצי.

מיסמך זה, אשר נתפס בחיפוש שנערך בזמנו בביתו של דווידי, מלמד על בקשה לספק סמים לכלא. מדוע הוצא המיכתב לאור רק כעת?

יש טוענים כי בין המחלקות והגורמים השונים במישטרה קיימים חילוקי־דיעות באשר לעתידו של דווידי. אנשי המודיעין מתנגדים למעצרו, אך אנשי מחלק־הסמים מבקשים להפסיק את פעילותו, שהיקפה נאמד כיום במאות אלפי לירות.

לבן־חור דווידי, מצידו יש תשובה מוכנה עבור המישטרה: „תנו לי דרכון לצאת לחו"ל, ולא אעשה יותר צרות. ואם לא דרכון — אז לפחות תנו לי להתפרנס."

מישטרה

סליחה,

טעות בדריסה

אחרי שהוכה קשות, נעצר אברהם שמעוני כחשוד בניסיון לדרוס שוטר — השבוע זוכה

„נעצר חשוד בניסיון לדרוס שוטר. במשך שעות חיפשו ניידות־מישטרה אחר אברהם שמעוני, תושב רמת־גן, אשר תקף שוטרים ואחר־כך תקף גם שוטרים בתוך תחנת־המישטרה."

כך סיפר דובר מישטרת מחוז תל־אביב לכתבים לענייני מישטרה בחודש ספטמבר השנה, כאשר הובא שמעון להארכת מעצרו בבית־מישפט השלום בתל־אביב.

מפקח המישטרה יהודה אמוראי סיפר בקול נרגש לשופט התורן, בוריס רפופורט, על מעשיו החמורים של החשוד, פרצוף מוכר למישטרה. לפי גירסתו של אמוראי, איים החשוד על שוטרת שרשמה לו דו"ח־תנועה על שעצר את מכוניתו במקום שבו ניצב תמרור שאסר עצירה.

החשוד ניסה לחכות את השוטרת, וזו נמלטה והזעיקה עזרה. אז הגיע למקום רס"ל יוסף לוי. שמעוני התניע את הג'יפ שלו ונסע היישר אל השוטר. זה קפץ הצידה, וכך ניצל מדריסה. החשוד נמלט מן המקום.

„סמוך להצות," סיפר המפקח אמוראי, „התייצב שמעוני במישטרת רמת־גן ושם תקף שוטרים. הוא ניסה לחנוק סמל־מישטרה."

עצור שימעוני
התעלמות מוחלטת

החשוד זוכה במפתיע. השופט התרשם מדבריו של קצין־המישטרה, ואמר: „תקיפת שוטרים היא אחת העבירות החמורות, ובתי־המישפט מצווים לאפשר לשוטרים לבצע תפקידם הקשה מבלי שיהיו מותקפים."

שמעוני נעצר ל־10 ימים, וכתב־אישום נגדו הוגש בחודש יולי 1974. הוא הואשם בתקיפת שוטרים ובאיום. סניגורו של הנאשם, עורך־הדין צבי לידסקי, כפר באשמה בשמו של שולחו, וביקש להזמין כעד את הקצין שבדק את התלונה שהוגשה למישטרה על־ידי הלקוח שלו.

בתלונתו טען שמעוני כי הוא היה זה שהוכה על־ידי השוטרים, ובמיוחד על־ידי רס"ל לוי, שבניסיון לדרסו הואשם.

השבוע זיכה בית־המישפט את אברהם שימעוני, במפתיע. היה זה לאחר שהתובעת המישטרתית הכריזה באוזני בית־המישפט: „לא נביא כל ראייה בתיק זה. לא נשמע כל עד."

סיפר שמעוני השבוע: „הייתי במכונית שלי עם אשתי ועם התינוק שלנו. שוטרת רשמה לי דו"ח והדביקה אותו על השמשה. ביקשתי ממנה לתת לי את הדו"ח ביד, ואז היא הזעיקה את הרס"ל יוסף לוי. הרס"ל ניסה להוציא לי את מפתחות המכונית. הוא זינק לתוך מכוניתי, בזמן הנסיעה, והתיישב על ברכי. למרות שאמרתי לו שהוא מסכן את חיי כולנו, הוא ניסה לתפוס את ההגה. בסוף הצלחתי להשתחרר ממנו, ונסעתי ישר למישטרה. רס"ל לוי הגיע לשם וכשהוא ראה אותי התקרב אלי ונתן לי ,ראסייה' ושבר לי את האף. הכניסו אותי לחדר בתחנה והרביצו לי עד שהתמלאתי דם.

כאילו לא קרה כלום. „ניסיתי לברוח מהם, אבל הם שוב תפסו אותי ושוב הרביצו לי, ולוי ניסה לחנוק אותי. העבירו אותי לתל־השומר. עם עורך־הדין נתנו לי לדבר רק אחרי שהוא טילפן בחצות הלילה לביתו של ניצב עופר וביקש ממנו.

„והנה, פתאום המישטרה הפסיקה להתעניין בתיק שלי, ולבסוף עזבה אותי בכלל. אבל אני הוריתי לעורך־דין לידסקי להגיש תביעה נגד המישטרה, כדי שהמדינה תפצה אותי על הסבל שנגרם לי.

„רק אתמול הייתי אצלם פושע שניסה לדרוס שוטר, והיום — הם מתעלמים מזה, כאילו לא קרה שום דבר."

1000 המחאות יובל בסך כולל

של 50.000 ל״י

(כדי לשתף אותך בחג יובל ה־125 שלנו)

ספל אחד של תה טוב... והכל כבר בסדר.
ולא רק בשל מחירו הנוח.
ספל אחד של תה אמיתי
והרגשתך כבר טובה יותר.
תה ויסוצקי.
מרענן, טעים, ריחני עשיר ומהנה.
התה שטעמו עמו 125 שנה.
כדי לשתף אותך ביובל ה־125 שלנו,
אנו עורכים מבצע פרסים גדול.
בקנותך אריזה של שקיקי תה ויסוצקי
במשקל גרם וחצי כל אחד
(באריזות הירוקות),
או במשקל שני גרם כל אחד
(באריזות האדומות),
אתה עשוי למצוא בתוכה תלוש
המזכה אותך בשי כספי.

הערך הכולל של התלושים שיופצו באריזות
הוא 50.000 ל״י. בסימן יובל ה־125
של החברה, יחולקו הפרסים כדלהלן:
125 פרסים של - 125 ל״י כל אחד.
125 פרסים של - 70 ל״י כל אחד.
125 פרסים של - 60 ל״י כל אחד.
125 פרסים של - 50 ל״י כל אחד.
125 פרסים של - 40 ל״י כל אחד.
125 פרסים של - 30 ל״י כל אחד.
125 פרסים של - 15 ל״י כל אחד.
125 פרסים של - 10 ל״י כל אחד.
אם זכית ובאריזה שקנית נמצא תלוש המחאת היובל,
השלם (ע״ג התלוש) את הסיסמא: ״יהיה טוב עם...״.
ציין גם את שמך וכתובתך ושלח לת. ד. 167 ת״א.
המחאתנו תגיע אליך בדאר חוזר. בהצלחה!
תקנון המבצע - במשרד ארויו פרסומאים, השופטים 2 ת״א.

יהיה טוב...עם תה ויסוצקי

אריאלה לחו"ל

מה אגיד לכם, בכל יום מטלפן מישהו אחר ואומר שלום. פיחות או לא פיחות, הידוק החגורה או לא הידוק החגורה, אין לי מושג איך — אבל עדיין מסתובבים בארץ הזו אנשים שיכולים להרשות לעצמם בימים טרופים אלה נסיעה לחו"ל. עובדה.

וכך, לפני מיספר ימים עזבו את הארץ בדרכם לניו־יורק שבארצות־הברית, **צדוק קראוס**, ואשתו החדשה דיילת אל־על **רחל טרי**, שהיא בחודש הרביעי להריונה.

האחרונה והטרייה ביותר ברשימת הנוסעים היא הציירת **אריאלה וידזר**, ידידתם הקרובה של בני־הזוג קראוס ואחותה של השחקנית **יעל אביב**. אריאלה מצטרפת אל יעל ובעלה עורך־הדין **צחי שני**, הנמצאים כעת באמסטרדם.

בדרכה לאמסטרדם תעבור אריאלה דרך לונדון כדי לגמור אי־אלו עניינים עם גלריה ידועה, העומדת להציג תערוכה של הציירת הצעירה והכישרונית המציירת בסגנון נאיבי מקסים.

את הבית המשגע שלהן ביפו משאירה אריאלה בידיה הנאמנות של שותפתה האופנאית **תמרה יובל**, שהיא־עצמה חזרה בימים אלה ממש משהייה של שלושה חודשים בחו"ל. הלוואי עלי.

עדי קפלן
ג'וב עולמי

הי דרומה לאילת

עדי קפלן היא דמות ידועה ויפהפייה המקשטת את מסיבות הבוהימה התל־אביבית מזה שנים.

עוד כשהיתה חיילת זכתה עדי ללחוץ את ידה של השחקנית **מרלן דיטריך** על בימת היכל התרבות בתל־אביב, ואפילו להגיש לה פרחים ובתמורה קיבלה נשיקה מצלצלת. אמא של עדי, המתגוררת ברחוב בצלאל בתל־אביב, שומרת עד היום את תמונתן של עדי ומרלן כשהיא ממוסגרת היטב מעל לטלוויזיה.

מאוחר יותר למדה עדי מישחק בסטודיו של **ניסן נתיב**, ובאותה תקופה ניהלה רומן סודי וסוער עם מלחין ידוע ונשוי מאוד.

את הסטודיו לא סיימה, כי ממש בעיצומה של שנת הלימודים השנייה נבחרה היפהפייה הצעירה לייצג את ישראל באיזושהיא תחרות בארצות־הברית. עדי צריכה היתה להיות שם מלכת־התפוז או משהו כזה, כדי לעזור במכירתו של הסמל המיסחרי של ארצנו הקטנטונת.

אחרי שסיימה את שליחותה הלאומית נשארה עדי, כרבים לפניה, בארץ האפשרויות הבלתי־מוגבלות, וניצלה את הזמן ללימוד מישחק ושירה.

כשחזרה ארצה, לפני כשלוש שנים, נחטפה מייד על־ידי הבמאי **יוסף** („פפר") **מילוא** להצגה שמח בנמל, שם מילאה את תפקידה של הפקידה, המשגעת את פועלי הנמל בכל פעם שהיא עוברת בשטח. אתם בטח מתארים לעצמכם שהיא הצליחה בו־זמנית לשגע גם את הקהל.

ומאז היא מופיעה על בימותינו בהצגות מהצגות שונות. אבל לאחרונה החליטה עדי לעשות תפנית חדה, ולשנות את הקו שבו בחרה לקדם את הקאריירה שלה.

היא החליטה לצאת בתוכנית־יחיד שבה תשחק, תשיר ותלווה את עצמה בפסנתר. נכנסה למישטר חמור של חזרות, כשמדריך אותה המעבד והמלחין **אלדד שרים**.

והנה, כמו מתוך הסיפורים ירדה עליה הצעה לא־נורמלית שבאה, כמו תמיד באגדות, מכיוון בלתי־צפוי.

יוסי סיני, בעליו של מלון ביקעת־הירח באילת, החליט לפתוח מועדון־לילה במקום וחיפש באופן דחוף מנהל או מנהלת, לא חשוב.

הוא התייעץ עם אשת יחסי־הציבור של עדי, הידועה במהירות האילתור שלה, והנ"ל הציעה לו מייד את עדי קפלן.

מה פיתאום עדי קפלן? תמה יוסי.

„צלצל אליה, ותבין בעצמך," השיבה לו זו. יוסי צילצל, ומה שיצא מזה היה סידור יוצא מהכלל בשביל שני הצדדים. יוסי זכה במנהלת על־הכיפאק שנוסף לניהול המקום גם תבדר את האורחים בשירה, במישחק ובנגינה על פסנתר.

ואילו עדי, מצידה, זכתה בחוזה־עבודה שיאפשר לה להיות פנוייה בבוקר לחזרות ולשחייה במימיו הצלולים של ים־סוף, ואילו בערב תוכל לתרגל את שיריה להנאת הקהל וגם לקבל עבור זה משכורת שמנה.

וכמו שאני מכירה את עדי, הרי היא בדיוק הטיפוס בשביל ג'וב כזה. ממש תפור עליה.

אילתים, היכונו!

תינוקת ל„אמפ"א"

זוכרים שבשבוע שעבר בישרתי לכם את הידיעה המשמחת, שמלכת־היופי לשעבר **אתי אורגד** עומדת לחתום את תקופת רווקותה ולהקים בית בישראל עם

רונית גרסטנר
למרות הפירסום

הטייס ואיש העסקים **אלי בכמן**? זוכרים? יופי.

אבל מה אגיד ומה אדבר, עוד לא הספקתי לשמוח דיי על הידיעה הזו, והנה מגונבת לאוזני ידיעה משמחת נוספת, הנוגעת לגיבורה אחרת של פרשת המיליונר **ראובן פסחוביץ**.

זוהי הגיבורה שהיתה בקשרים הדוקים עם אלי בכמן עצמו בתקופת הפרשה. אין זו אלא **רונית אור**, המתמחה היפהפייה של השופט **מקס קנת**, שבכמן התיידד איתה בזמנו על־מנת להוציא ממנה מידע שעשוי היה, לדעתו, לעזור לידידו המיליונר.

כשהתפוצצה, בשעתו, הפרשה ופורסמה בהרחבה (העולם הזה 1873), בילתה אז רונית עם בעלה **רפי גרסטנר**, שהוא מבעלי אמפ"א, ירח־דבש בשווייץ.

מסתבר שהפירסום לא הזיק במייוחד לחיי־הנישואין של הזוג הצעיר, מפני שבימים אלה נולדה לרונית ולרפי תינוקת. במזל טוב.

בת־המיליונר ובן־השכונה

אני לא יודעת למה זה שבנות של מיליונרים מתחתנות תמיד עם בחורים עניים. אבל תמיד. למה לא קורה, למשל, לעיתים יותר קרובות, שבני מיליונרים יתחתנו עם בחורות עניות, תגידו למה?

קחו, למשל, את בתו של המיליונר היהודי היושב בפרנקפורט, **יוסלה בוכמן**. לפני למעלה משנה הכירה בפרנקפורט ישראלי צעיר בשם **שם־טוב בניהו**.

בת המיליונר התאהבה על המקום, ולא עזרו כל ההפצרות של אביה, שניסה להסביר לה שבתוקף היותה בתו של מיליונר צפוי לה עתיד ורוד יותר, עם מי שלא יהיה, ולא עם איזה סתם ישראלי בשם שם־טוב בניהו.

הקטנה, כאמור, לא השתכנעה, ובאה

מאמא תיקי

היא תמיד היתה הילדה הטובה של האמא שלה, למרות ההצלחה הכימעט־מטיאורית שלה בבידור ובתיאטרון, ולמרות הדימוי שיש לה כילדה מפונקת מצחיקה, ולא־כל־כך־חכמה על הבמה.

אבל כל מי שהכיר את **תיקי דיין** באמת, ידע שהבחורה הזאת יודעת בדיוק מה היא רוצה מהחיים. ומה שהיא רצתה היה בעצם מה שכולן רוצות: בית, בעל וילדים.

היא תמיד היתה אשה של איש אחד. לא מאלו שבתוקף היותן שחקניות או זמרות או בדרניות אתה שומע עליהן כל מיני סיפורים על מה שקורה להן מאחרי הקלעים ובתום כל המסיבות.

לא, תיקי אף פעם לא היתה מאלו. עוד כשהיתה בלהקת גייסות־השריון היה לה החבר הקבוע שלה, **דורי בן־זאב**, וכל מי שניסה להתחיל איתה אז זכה בתשובה חד־משמעית מפיה של תיקי השמנמונת.

הרומן המפורסם של תיקי אחרי דורי, היה עם השחקן **מוטי ברקן** ששיחק למולה בהצגה פרפרים הם חופשיים. זה היה סיפור־אהבה שהסתיים כשהאדון ברקן החליט יום אחד לנסוע ללונדון ללמוד קולנוע, ונטש לא רק את תיקי כי אם גם את ההצגה.

אבל תיקי איחתה מהר מאוד את שיברי לבבה הפצוע, בעזרתו של איש הטלוויזיה יפה־התואר והכישרוני **יאיר אחי־אילן**, שמאוחר יותר גם נשא אותה לאשה.

עוד קודם־לכן, כאמור, אבל בעיקר מאז החתונה, לא הפסיקה תיקי לספר לכולם עד כמה היא משתגעת אחרי ילדים וכל זה.

אז בעוד חמישה חודשים, גבירותי ורבותי, היא תוכל להוכיח את אהבתה הלכה למעשה. כי בעוד חמישה חודשים עתידים היא והבעל שלה להפוך להורים מאושרים.

ובהתחשב בזה שתיקי היא בת למישפחה ממוצא סורי, אני מתארת לעצמי שאצלה הילד הראשון יהיה רק סיפתאח. שנאמר — כל המרבה הרי זה משובח.

תיקי דיין ובעלה
זה רק סיפתאח

רחל מרחלת על כל העולם

אבי העצוב מוחה בתוקף

אם תראו את **אבי טולדאנו** עצוב בזמן האחרון, תדעו לכם שיש לו סיבה.

לא, חס־וחלילה, שום דבר אישי. אצלו בבית הכל בסדר. אשתו **ליאורה** ובנם בן השנתיים **ערן** מרגישים מצויין, תודה לאל, ואבי אומר שהם מישפחה מאושרת־מאושרת.

אבל המיקצוע, איזה מיקצוע קשה להיות זמר. עובדה. לפני תקופה קצרה הוזמן אבי, ביחד עם ארבעה זמרים נוספים, לעבור בחינה לתחרות האיירוויזיון. הוא עמד בפני ועדה בת שלושה חברים שכללה את **חנוך חסון**, שהוא ראש מחלקת הבידור בטלוויזיה, **צחי שמעוני** האחראי על התוכניות ברשות־השידור, והמלחין **נועם שריף**.

דיברו איתו איזה עשרים דקות, ואחר־כך, תאמינו או לא, ביקשו ממנו שישיר קצת עם הגיטארה כמו איזה זמר מתחיל.

למרות הגיחוך שבדבר מילא אבי אחר בקשתם של שלושת חברי הוועדה, ופצח קולו בשיר. אחרי ככלות הכל, לנסוע לאיירוויזיון זה לא צחוק בשביל זמר מסוגו. כשהבחינה נגמרה, אמרו לו יפה תודה ונתקשר אליך בימים הקרובים, והוא הלך הביתה.

עד היום לא התקשרו אליו. אחר־כך הוא למד מהעיתונות ש**שלמה ארצי** הוא הזמר שייצג אותנו בתחרות הזו.

„מבחינתי," אומר אבי, „אני עדיין בגדר

אבי טולדאנו
קריצה לאיירוויזיון

מועמד. לי עדיין לא נתנו תשובה שלילית או חיובית."

ובכלל יש לו, לאבי, טענות נגד השיטה שבה בוחרים בארץ זמר לתחרות האיירוויזיון. בצרפת, הוא אומר, נערכת תחרות טלוויזיונית. המועמדים הסופיים באים עם שיר שאמור להיות מושר על־ידם באיירוויזיון. הם שרים אותו במיסגרת התחרות הארצית. יש ועדת־שופטים, ויש קהל, ואלה מחליטים איזה שיר ייצג את ארצם בתחרות.

אצלנו, הוא אומר, שלושה אנשים מחליטים בשביל כל המדינה איזה זמר מתאים לייצג אותה בתחרות, וזה לא הוגן.

חוץ מזה, אבי עשה מעשה שזמרים רבים אחרים מתים לעשות אבל לא מעזים. קם ועזב את מישרד האמרגנות המייצג אותו, מטה האמנים, המנוהל על־ידי **עליזה אהרון**.

וכל זה למה? או. לא בגלל שיש לו משהו נגד המישרד הוא אומר, אלא בגלל שהסכום שהוא מקבל במקור והסכום שהוא מקבל ביד תמורת שירתו, שונים כמו שמיים וארץ.

„מישרד־אמרגנות," הוא אומר, „חייב לא רק לגבות מהאמן דמי־עמלה, כי־אם גם לדאוג לו ליחסי־ציבור, ואני לא מכיר אף מישרד אחד בארץ שעושה את זה כמו שצריך.

„אני עדיין מקווה שאמצא מישרד־אמרגנות שירצה לתרום לי כזמר, ולא רק לנצל אותי לטווח ארוך. כי כיום, כל המישרדים שאני מכיר חושבים איך להרוויח ממך את המכסימום כרגע, ולזרוק אותך אחר־כך לכלבים."

דור ראשון לגאולה

אז ככה: היא כולה זורחת ופורחת ונראית פשוט נפלא. אין מה לעשות. והיא ממש משתגעת. איזו שמש, איזה אנשים יפים, איזה ארץ. כאילו שהיא פה בפעם הראשונה. ובכלל, אם אתם שואלים אותה, אז את וינה ואת אוסטריה כולה היא היתה מחליפה בשביל חתיכה קטנטונת מכביש הסרגל.

כן, נכון, היא מתה לחזור הביתה, אבל

גאולה נוני
קריצה לגרמנית

מה לעשות והבעל שלה, **הנרי רידל**, שהוא מומחה לאבני־חן, צריך כמה שנים כדי להתארגן לפני שהוא בא הנה סופית.

בינתיים היא מסתפקת בביקורי־מולדת קצרצרים פעמיים בשנה, כמו זה הנוכחי למשל, ועד שיגיע היום בו תשוב אלינו לצמיתות היא משתדלת לנהל חיים מלאים ומעניינים בווינה הלא־כל־כך עליזה.

כן, רבותי, אני מספרת לכם על **גאולה נוני**, שכיבדה אותנו בנוכחות בת שלושה שבועות. בין נשיקה ל**אושיק לוי** וחיבוק עם **יענקל'ה בן־סירא**, מוקפת כולה מכרים וידידים בקפה האמנים פינתי, היא מספיקה לספר שהיא מקליטה כעת אריך־נגן בשפה הגרמנית, שבו יהיו גם כמה שירים עבריים, ושהמעבד של התקליט הוא מוסיקאי ידוע בשם **פטי** (קטן) **ג'ורג'**, שהיה פעם שמן וכעת הוא לא־כל־כך, אבל השם פטי דבק בו וזהו.

חוץ מזה היא צריכה להתחיל חזרות על קומדיה גרמנית בתיאטרון ויניאי בשם יוזף שטאט תיאטר, וזה שהוא בשפה הגרמנית זו הבעייה הכי קטנה שלה כי היא, בתור בחורה כישרונית, דוברת ארבע שפות פרפקט. ובכלל, היא לומדת באוניברסיטה גרמנית ואנגלית, כך שהשפה באמת לא משחקת אצלה.

ליד גאולה, בשמש הדיזנגופית החמימה, יושבת בתה היפהפייה **שרון**, לבושה כולה בגדים סרוגים מעשה ידי אמה להתפאר. שרון, כמוה כאמה, דוברת גם היא ארבע שפות, ואפילו יודעת לשיר את שיר־התילתן עם כל המילים ובלי לזייף. שיידעו לאן נפל התפוח.

בארץ מתארחת גאולה עם המישפחה אצל החברה הכי טובה שלה, **מיצי דובניקוב**, והיא עסוקה כל ערב עד שלוש לפנות־בוקר, כי כל הזמן באים אליה חברים וידידים.

בווינה היא מתגוררת על גדות הדנובה הסבר־לא־כל־כך כחולה, ומנהלת אורח־חיים של בית פתוח. אפילו הבעל האוסטרי שלה התחיל לכנות את ידידיהם המשותפים בכינויי־החיבה האהוב על גאולה, ‚יה רוחי', ואת מי שהוא אוהב במיוחד הוא מכנה ‚יה עיני.' אתם שומעים אותו אומר זה במיבטא ייקי טהור?

מה אגיד לכם, אני עצמי בטוחה שהיא תשוב אלינו מה שיותר מהר ואולי אפילו בימינו אמן. כי בווינה אפשר אומנם לאכול את השטרודל הכי טעים בעולם, אבל איפה אפשר למצוא שם סחלב או סחוג?

לני וגטסבי הגדול

אם ביקרתם במיקרה בשבוע שעבר בדראג־סטור התל־אביבי וראיתם שם את **לני אורן** מסתובבת לה בפיג'מה עשוייה משי לבן, שלא תחשבו שהיא השתגעה חס־וחלילה, לגמרי לא.

לני, שהיא דוגמנית מיקצועית, אחותה של דוגמנית מיקצועית אחרת בשם **מירי אורן**, התנדבה, ביחד עם המלצרים **מיכה, דויד** ו**סו** ועם **סמדר דרור**, אשתו של **אברהם ארביב**, אחד מבעלי המקום — להדגים בפני לקוחות המקום את הבגדים המקוריים של **רוברט רדפורד מיה פארו, קארן בלייק** ושחקנים אחרים מתוך הסרט שבאופנה, גטסבי הגדול.

בכלל, לני, שהיא אמא לשני בנים בני שש ושנתיים, **גיל** ו**תדי**, היא אשה עסוקה

לני, מיכה, סו, דויד וסמדר בלבוש גטסבי
קריצה אל העבר

מאוד. חוץ מזה שהיא עוזרת לבעלה העיתונאי, היא גם עקרת־בית, כמובן מאליו, ודוגמנית־מסלול מבוקשת ביותר.

ואם לא די בזה נבחרה לני, יחד עם אחותה מירי והדוגמנית **טרי רביד**, לככב בסרט־פירסומת לבית־האופנה האמריקאי ג'ק פיטרס. וזה לא צחוק, בהתחשב בכך שהן נבחרו מתוך שש מאות דוגמניות.

את הסרט, שצולם באתרי־תיירות בארץ, עומדים להציג בתחילת ינואר בטלוויזיה האמריקאית, בשידורים מחוף־אל־חוף ובתדירות של עשר פעמים ביום.

למי שלא זוכר, לני התחילה את הקאריירה שלה כדוגמנית לפני כעשר שנים כשנבחרה, כמיס־אלגנס ומאז היא, מה שנקרא, „בשוק."

סמדר דרור, לעומת לני, הסתובבה בדראג־סטור בשימלה שקופה־למחצה ואוורירית, שאותה לבשה בסרט מיה פארו, ונראה כאילו הרגישה בשימלה הזו כמו בבית. סמדר, שהיא חברתה הטובה של לני, גם היא — נוסף להיותה דוגמנית מיקצועית — גם עקרת־בית וגם אמא ל**שרון** בת החמש. אז מי אמר שאי־אפשר לשלב אימהות עם קאריירה?

אחרי שאהבה נפשה לישראל ואפילו שינתה את שמה ל**אתי**, ככל בחורה ישראלית טובה.

מאז ועד היום הזה, מזה שנה תמימה בדיוק, חי לו הזוג הצעיר בעוני ובאושר בשכונת התיקווה, מקום מגוריו של שם־טוב, שהוא גרוש ואב לשני ילדים.

אתי בת ה־22 צעירה משם־טוב ב־10 שנים, ועובדת כמזכירה רפואית. מעשיו של האיש, לעומת זאת, לא ברורים לי די הצורך. רק שמעתי כי לאחרונה שם עינו בעיסקי בנייה. גם זה משהו.

כך או כך, בת המיליונר ושאהבה נפשה החליטו לחתום את אהבתם בטקס נישואין שייערך בקייץ, הבא עלינו לטובה, במלון שרתון בתל־אביב.

למה דווקא שרתון, אל תשאלו אותי, שהרי אחרי ככלות הכל אבי הכלה הוא מבעליהם של כמה בתי־מלון ידועים בארץ, ששרתון לאו־דווקא נימנה איתם.

אבל אולי זה מפני שהדשא של השכן תמיד ירוק יותר.

קולנוע

סרטים

סכס משוגע

גברים האוהבים נשים, גברים האוהבים גברים, נשים המעדיפות גברים, וכאלו המעדיפות נשים. את כולם בא לספק מין כלבוניק־מין חדש, ישר מאולפני איטליה, מצוייד במיטב החידושים וההמצאות של החברה המתירנית, ושמו סכס משוגע.

מנהל הכל־בו הוא במאי איטלקי בשם דינו ריזי, אחד מאותם בוגרי הניאוריאליזם שלאחר מילחמת־העולם השנייה שסרח, לדעת עדיני הנפש, ומכר נישמתו למיסחר. ואומנם, בתחילת שנות ה־50 הוא עוד שיתף פעולה עם פליני, אנטוניוני, לאטואדה ואחרים באהבה בכרך, ובפרק שלו — גן עדן לארבע שעות הראה אולם־ריקודים עממי, שבו המצלמה מגלה הכל על האנשים המיסתובבים לקצב המו־

אנטונלי ב„סכס משוגע"
שחקנית־צמרת

סיקה, ואין בפסק־הקול אפילו מילה אחת מדוברת. אלא ששנתיים לאחר־מכן הוא כבר עשה את החלק השני בלחם, אהבה ו..., ומייד הכריזו הכל שריזי הוא מקרה אבוד.

תיאבון מיני. היו עוד שטענו כי סירט החיים הקלים הוא סרט לא פחות חשוב מהחיים המתוקים של פליני, אבל היו אלה קולות חלושים באפילה. ריזי קוטלג סופית כבדחן ציבעוני, כממציא מעשיות־מין קלילות ומשרת להפליא כוכבים גדולים כמו נינו מנפרדי, ויטוריו גאסמן ו־אלברטו סורדי. בישראל עדיין זוכרים בוודאי עוד את אני רואה עירום, שבו טייל מאנפרדי דרך תישעה מערכונים שונים, ובכולם שם לצחוק, מזוויות שונות, את התיאבון המיני והדימיון המפותח של האיטלקי הממוצע.

ריזי לא התנגד להגדרות, חייך בהרחבה, והמשיך לעשות סרטים — שניים בשנה. אולם באופן פרטי, הוא טען תמיד ש„אין בעולם דבר רציני יותר ממין." אז למה זה מצחיק? „מה אפשר לעשות, ביחסים המיניים בין בני האדם יש תמיד צד הומוריסטי." וריזי מוסמך בהחלט לומר זאת. לפני שהחל לביים סרטים, הוא היה רופא־פסיכיאטר.

הנקמה המתוקה. כדוגמת כמה מסרטיו הקודמים, גם סכס משוגע בנוי מ־

מה קרה לרב"ט (מיל.) איתן כספי במדבר?

זה עלול לקרות גם לך...

קרא על כך ברומן המרתק:

„שניים" — ספרו החדש של ארנון הדר

בהוצאת „ספרית מעריב"

הספר עוסק בעימות בין אדם לחברה, בין אדם לחברו ובין אדם לאויבו — על רקע המלחמה האחרונה.

זוהי מלחמתו הפרטית של רב"ט (מיל.) איתן כספי וההתרחשויות המוזרות הקורות לו במדבר.

הצצה חושפנית לנפשו של אדם שסוע, הנקרע בין שני עולמות והעימות הסופי שלו עם חייל אויב.

הספר שאתה חייב לעצמך!

המחיר הקטלוגי: —.20 ל"י.

מחיר מיוחד לתקופה מוגבלת: —.16 ל"י.
211 עמוד.

להשיג בחנויות הספרים וב„ספריית מעריב".

מערכונים. „אני אוהב לספר סיפורים קצרים,” הוא טוען. „ומצחיקים,” טוענים אחרים. כאן הוא נטל תשע ואריאציות שונות על נושא מין, עקץ כבדרך־אגב כל מיני קלסיקונים ופסבדו־קלסיקונים קולנועיים, ותוך כדי כך השתמש בשניים מן הכוכבים הפופולריים ביותר באיטליה, ה־מחליפים תחפושת בכל מערכון, ומציגים את מיגווני כישרונותיהם.

השחקנית מוכרת כבר היטב בישראל. מאז איזה מין עוזרת הפכה לאורה אנטונלי סמל־המין של שנות השיבעים באירופה. משכורתה מרקיעה שחקים, ושמה הוא ערובה להצלחה קופתית בארץ המגף. ראשית, משום שאין לה כל רתיעה מפני הסרת בגדיה, בשעת הצורך. שנית, משום שגם ללא בגדים היא מסוגלת לשחק ולרתק בהבעותיה (ולא רק בגופה החטוב בהחלט). זוהי נקמה מתוקה לשחקנית בת ה־28, ילידת יוגוסלביה, שהסתפקה במשך שנים בהנחיות טלוויזיונית ובתפקידי־מישנה אוויליים, משום שאיש לא האמין כי יש בה עוד משהו לבד מחיצוניות נאה (יוצא מן הכלל בין תפקידיה היה הופעתה בדוקטור פופול של שאברול). „לא שכחתי את הזמנים הקשים של הבושה והביזיונות. אינני חייבת את הצלחתי לאף אחד חוץ מאשר לעצמי” — טוענת אנטונלי בזעם, למרות שהיא זוהרת.

אשר לשחקן המופיע מולה, ג'אנקארלו ג'אניני — הוא נחשב באיטליה כיורש של מאסטרויאני, ויש הטוענים אפילו שהוא עולה עליו. שחקן־תיאטרון שזכה בפרסים על הופעתו בהצגות של שייקספיר. ג'אניני זכה בשנים האחרונות לשורה של תפקידים ראשיים בקולנוע האיטלקי, בדרך־כלל כגבר מלא תשוקות ותוסס, אבל ביישן וקצת נבוך. בישראל ניראה רק בדרמה של קינאה, יחד עם מאסטרויאני ומוניקה ויטי. בעולם הספיק לקצור כבר מיספר פרסים, ביניהם פרס המישחק בפסטיבל קאן, לפני שנה, על סרט של אהבה ואנארכיה.

מזמינה השכמה. שניים אלה עוברים ביחד את מסע־השעשועים של ריזי, ומתנים בו אהבים בכל הצורות האפשריות ולפי כל האסכולות — היותר והפחות מקובלות. למשל — מערכון ראשון: היא, גבירה בווילה על שפת אגם ז'נבה, והוא הגנן־שרת־חדרן האיטלקי הדרומי, מנומס להפליא, אבל בולע רוקו ללא־הרף למראה הגברת מעוררת־התיאבון.

את היוזמה אינו מעז ליטול, עד שהיא מזמינה אצלו השכמה, הוא בא להעירה בבוקר, מוצא אותה עם כתונת מופשלת. היא אינה מתעוררת, הוא אינו שולט בעצמו, מטפס אליה בשקט ובנימוס, מבטיח לא ללכלך את הסדינים... וקדימה לעבודה.

מערכון אחר, מיועד כולו לזיכרו של דוקטור פרויד. ריזי, הפסיכיאטר־לשעבר, מגשים את תסביך־אדיפוס הלכה למעשה. הוא מלביש את ג'אניני כפרקליט מילאנזי בעל מיבטא צפוני מגוחך, המזניח את רעייתו היפהפייה (אנטונלי) משום שהוא מאוהב רק בישישות. והדבר היחידי שצריך להדאיג את פילגשו בת ה־70 של הפרקליט הצעיר, הוא העובדה שאמה עדיין בחיים, ועלולה לגזול את אהובה.

הנזירה והמבחנה. אנטונלי־פוזלת וג'אניני־מטונף מגישים, אחר־כך, פארודיה על ריאליזם וכיור־מיטבח, כשהם מגלמים זוג קבצנים המתגוררים בצריף מט־ליפול. הוא יושב על האסלה ומרוקן קיבתו ברעש גדול, ברוב קינאתו הוא מקשט את זוגתו בפנסים וחבורות, („גבר חזק צריך להרביץ,” היא אומרת) ואחר־כך, תוך כדי התעלסות, הם מדקלמים לעצמם את תפריט־העינוגים העלוב של יום המחרת.

שוב מתחלפות תחפושות. ג'אניני הוא פועל איטלקי בנכר (וכאלה, כידוע, יש רבים באירופה). במיקרה זה, מדובר באיטלקי בדנמרק. מתבולל בכל, מדבר את שפת הארץ ומשלים עם אקלימה. העבודה הספציפית שעליו לבצע במערכון, היא מתן תרומה לבנק־הזרע העירוני. האחות־הנזירה מכניסה אותו לחדר־התרומות, משאירה אותו שם עם מבחנה ביד, אבל ה־מלאכה אינה יוצאת אל הפועל עד שה־דימיון נוסח בוקאצ'יו מתחיל להפשיט את הנזירה, לקצב העורב הלקחן (שבמיקרה, או לא במיקרה, ליווה אלימות ו־אונס בתפוז המיכני).

הסנדק האיזורי. והתחפושות מתחלפות. הוא, פקיד קטן השוכר יצאנית, שתתחפש לאשתו שעזבה אותו ותאמר לו, בשמה, שהיא עדיין אוהב אותו. היא, אשתו של סיציליאני שנרצח, והנוקמת ב„סנדק” המקומי בדרך מקורית — נישאת לו וגוררת אותו למיבצעי־אקרובטיקה, לפי מיטב הטכניקות שלמדה מן היצאנית של הכפר. הוא אורח המתעסק עם אשת בעל־הבית, מבלי לדעת שזוהי הדרך היחידה שבה אפשר להעיר את יצר־המין של הבעל. היא אשתו הצעירה של קאזנובה שחצני, שמתגלה כבעל יוזמה רק כאשר הוא נמצא בתוך כלי־תחבורה כלשהו: אנייה, רכבת, סירה, או לפחות מעלית.

בכל אלה מתחלקים ג'אניני ואנטונלי, שווה בשווה, בזרי־הדפנה. במערכון שלפני־האחרון, על היחסים המוזרים שמתפתחים בין כפרי פשוט מן הדרום לבין הומו מחופש (אלברטו ליונלו, שחקן ידוע באיטליה) מן הצפון, נפקד מקומה של אנטונלי. זהו החלק הפחות־מצחיק בסרט כולו והיותר־כנה ורגיש, משום שהצד האנושי שבשני אנשים בודדים, למרות הזרות שביחסיהם, מחניק את הצחוק בגרון.

ואולי בזכות מערכון זה, כאשר ייצאו כל חסידי המין המשוגע למיניהו מאולם הקולנוע, יקדישו מעט מחשבה גם למערכונים האחרים, ויבחינו שמבעד להצחקות, הרי מה שאמר ריזי על רצינות המין, קיים ושריר אפילו כאן.

תדריך

תל־אביב

★★★★ **אהבה אחרי־הצהריים** (פריז, צרפת) — סרט בוגר ובשל של אריק רומר על מוסר, יחסי־מישפחה, מותר ואסור, בחברה הבורגנית הקאתולית של צרפת. סרט־חובה לחסידי הקולנוע, בשל הסיגנון המאופק המקורי של הבמאי.

★★★★ **פרשת סטאוויסקי** (צפון, צרפת) — אלן רנה מתאר את אחת השערוריות הגדולות של צרפת משנות השלושים, כתולדה בלתי־נמנעת של קיום מישטר קאפיטליסטי. יפה לעין, מעורר אסוציאציות אקטואליות. עם בלמונדו בתפקיד הראשי.

★★★★ **השיחה** (סינמה 2, ארצות־הברית) — פרנסיס פורד (הסנדק) קופולה, מתאר בסרט קאמרי את סיבכי נפשו של אדם שמיקצועו הפריצה לתחום הפרט של הזולת, אבל שומר על פרטיותו בקיאות. מישחק יוצא־מן־הכלל של ג'ין הקמן.

ירושלים

★★★ **אוכפים לוהטים** (ירושלים, ארצות־הברית) — מצחיקון על חשבון המערבון. הפצצות רצופות של בדיחות בתחפושות אינדיאניות־אידישאיות, כושיות־ברוקלינאיות, יריות־סרק ומתים־חיים. פארודיה מצויינת אחת על חשבון מרלן דיטריך מצדיקה, לבדה, ביקור בקולנוע.

חיפה

★★★ **ירח של נייר** (אורה, ארצות־הברית) — נוסטאלגיה בסיטונות, דרך רמאי־מומחה ומקסים ובתו השנונה (ראיין אוניל ובתו). הבמאי: פיטר בוגדנוביץ'.

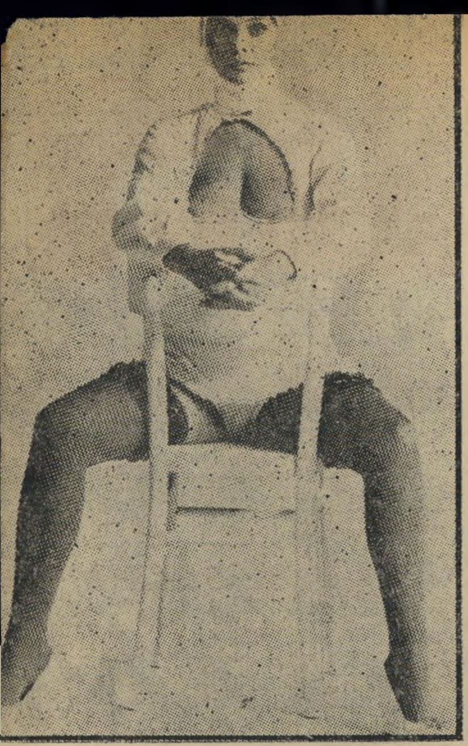

סקס בכנסייה
גם בלי בגדים

הרופאה והסופר

האלימות שבחיים (בן־יהודה, תל־אביב, צרפת) — **זה צריך, עקרונית, להיות סרט אופנתי מאוד: מין, אהבה, עיירת־קייט לחוף הים, אלימות מתפרצת, וזיכרונות החולפים במהירות בתודעת הצופה, מסרטים אחרים.**

למעשה, זהו הסרט המבולבל ביותר והפחות מגובש של הבמאי הצרפתי פיליפ לאברו. אחרי מחווה מסוגנן ומעודכן לפישעון האמריקאי (ללא מניע) ושיר־הלל שיטחי, אבל מבריק, חזותית, ליורש אימפריית־כספים רקובה, המשלם עבור חטאי אבותיו (היורש), מנסה, הפעם, לאברו לתפוס יותר מכפי יכולתו.

כי הסרט, המנסה להראות שאין מיפלט מן האלימות השורצת בכל פינה, ושלאהבות, אפילו הנפלאות ביותר, אין עתיד בעולם שכזה, ניכשל בכך שאינו מצליח לקשור את כל מרכיביו לסיפור אחד. סממנים של אלימות, כמו המטורף לקאראטה, התוקף את איוו מונטאן, בחדר־השירותים של בית־מלון והורס אחר־כך מעדנייה שלמה, נראים כיציר רצונו של הבמאי יותר מאשר דמות חיה; טיפוס שהוא לכל היותר מופרע הזקוק לאישפוז, אבל לא סממן למחלה חברתית עמוקה.

סיפור האהבה בין הרופאה הצעירה (קטרין רוס) לסופר המתמחה בניתוח האלימות (איוו מונטאן), צועד בכל השבילים הנדושים של אהבים מודרניים. סיומו של הסרט הוא כה כפוי ובלתי־טבעי, שקשה להשלים איתו כתוצאה של מה שקדם לכך.

אולם, כבסרטיו הקודמים של לאברו, מזדקרות לעין מעלותיו החזותיות: גווני הכחול־אפור השולטים במרבית הצילומים, וכמה מעמדים נאים בהחלט, כשלעצמם. אבל אלה עדיין אינם עושים סרט.

איוו מונטאן: אהבים מודרניים

האדם והגווייה

הביאו לי את ראשו של אלפרדו גארסייה (סינמה 1, תל־אביב, ארצות־הברית) — **סם פקינפה, במאי חבורת הפראים וכלבי הקש, הוא אחד היוצרים החשובים בהוליווד. מתוך יראת הכבוד לו, ולסרטיו, קשה להתייחס לסירטו זה כאל סתם כישלון.**

הסיפור נושא את כל הסממנים של פקינפה: בתו של פיאודל מכסיקני, נכנסה להריון. אביה סוחט ממנה את שם האיש האחראי למעשה, ומבטיח מיליון דולר למי שיביא לו את ראשו (בשאר חלקי הגוף אינו מעוניין). חבורת פראים, רודפי־בצע מתארגנת לפעולה, ופסנתרן במועדון־לילה עלוב, מוביל את המירדף אחרי ראשו של גארסייה.

יש כאן אלימות בשפע, בתוספת מנת־מין הגונה ורדיפת־בצע תהומית. בחלק הראשון של הסרט נדמה כאילו מדובר בגירסה של פקינפה לתאווה של סטרוהיים, המראה כיצד הופכים אנשים לחיות כשמנפנפים בשק מצלצלין מול חוטמם. בחלק השני עובר פקינפה לנושא אחר החביב עליו: ידידות גברית, הפעם, ידידות בין אדם לגווייה.

החסרונות: התסריט בנוי בריפיון, זוחל מהתפרצות אלימה אחת לשנייה מבלי לספק מניעים משכנעים לכל המתרחש; הדיאלוג דחוס ניבולי־פה, אלא שאלה לא יכולים תמיד להיות תחליף לתוכן; אוסף דמויות מפורסמות כמו המכסיקאי אמיליו פרננדז, או האמריקאים ג'יג יאנג, רוברט וובר וכריס כריסטופרסון, המופיעים בתפקידים קטנים כאות ידידות לבמאי, אינם מבטיחים, אוטומטית, את עומק הדמויות שהם מגלמים. ווארן אוטס ואיזלה וגה, בשני התפקידים הראשיים, הם זוג האנטי־גיבורים האומללים ביותר שהיו לפקינפה עד היום.

האנטי־גיבורים האומללים ביותר

העולם הזה

האם
נסתיים
הרומאן
של
קריינית
הטלוויזיה
הזוהרת
עם
בעלה
היהודי?

הטרגדיה של
גלוריה סטיוארט